

Татарстан Республика Нурлат шәһәре 6 нчы номерлы "Кояшкai" балалар бакчасы
мәктәпкәчә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе

<p>Рассмотрено на педагогическом совете От «31» 08 2021г Протокол № 1</p>	<p>Утверждаю Заведующий МБДОУ «Детский сад № 6 «Солнышко» г. Нурлат Республики Татарстан» Н.Н.Мугинова</p>
	<p>Введено в действие приказом заведующего МБДОУ «Детский сад № 6 «Солнышко» г. Нурлат Республики Татарстан» От «31» 08 2021г.</p>

Уртанчылар төркеменен (4-5 яшькә кадәр)
2021-2022 нче уку елына
эш программасы

Төзүче тәрбиячеләр: Иблямшинова Э.Я.
Алексеева Э.М.
Семаева Д.Н.

Нурлат, 2021

Эчтәлек

I.Максатчан бүлек.

1.1. Аңлатмалы язу. -----	3
1.2. Программаны эшләү һәм гамәлгә ашыру өчен кирәкле характеристикалар. -----	3-5
1.3. 4-5 яшьлек балаларның яшь үзенчәлекләре -----	5
1.4. Төркемнең социаль паспорты -----	5
1.5. Төркемнең өстенлекле юнәлеш эшчәнлегенә. -----	6

II. Эчтәлекле бүлек.

2.1. Уртанчылар төркеме өчен оештырылган эшчәнлектә белем бирү өлкәләрен тасвирлау	
1. “Физик үсеш” -----	6-14
2. “Социаль-коммуникатив үсеш” -----	14-17
3. “Танып-белү үсеше” -----	18-24
4. “Сөйләм үсеше” -----	24-29
5. “Сәнгать– эстетик үсеш” -----	30-50
2.2. Комплекслы - тематик план -----	50-58
2.3. Уртанчылар төркемендә оештырылган эшчәнлектә вариатив формаларны куллану --	58-61
2.4. Эти-эниләр белән эш. -----	62-66

III. Оештыру бүлеге

3.1. Материаль-техник база -----	66-70
3.2. Методик кулланмалар. -----	70
3.3. Атналык оештырылган белем бирү эшчәнлегенә. -----	70-71
3.4. Көндәлек режим -----	71-72
3.5. Үзенчәлекле вакыйгалар, бәйрәмнәр, мероприятиялә -----	72-73
3.6. Кулланылган әдәбият --	73

Бүген жәмгыятьтә катлаулы социаль-экономик процесслар бара, белем бирүнең кыйммәтләре һәм максаты тамырдан үзгәрә. Балаларга белем бирүнең бөтен өлкәләрендә дә актив, ижади, үзенүзгәрткүч эзәр торучы шәхес тәрбияләү таныла. Балаларның шәхси һәм социаль мөнәсәбәт позициясен күздә тотып, аларны мәктәпкә эзәрләүдән күчү, мәктәпкәчә белем бирү нәтижәләрен күзаллавын үзгәрткүч булыша. Нәтижәлелек: мәктәпкәчә яшәтәге балаларда кызыксынучанлык, активлык, мөстәкыйльлек сыйфатларын формалаштыра; ялгышларны уңышсызлыкларны жиңеп чыгарга эзәрлек, яңа белем алырга, стандарт булмаган ситуацияләрдән чыгу юлын эзләргә омтылыш тудыра; үзе сайлаган эшкә жаваплылык, командада эшли белү, үзенә, башкаларга, жәмгыятькә, әйләнә-тирәгә ихтирамлы караш, кайгыртучанлык тәрбияли. Болар барысы да баланы мәктәпкә эзәрләп кенә калмый, ә хәзерге жәмгыятьтә уңышлы мөстәкыйль эшләү өчен нигез булып тора. Билгеле, мондый нәтижәләргә ирешү өлкәннәрнең фикер йөртүендәге үзгәртеп корулар белән бәйле, педагоглар һәм ата-аналар үзгәртеп коруда үзләре башлап йөрергә тиеш. Шунлыктан, Программа педагог-бала- ата-ана мөнәсәбәтенә ориентлаштырылган.

1.2. Программаны эшләү һәм гамәлгә ашыру өчен кирәкле характеристикалар.

Бу программа “Мәктәпкәчә төп гомуми белем бирү программасы структурасына Федераль дөүләт таләпләре”нә нигезләнеп, Н.Е.Вераксы, Т.С.Комарова, М.А.Васильева редакциясендәге ”Туганнан алып мәктәпкәчә”төп гомуми мәктәпкәчә яшәтә белем бирү программасына, балалар бакчасының еллык эш планына таянып төзелде.

Программаның төп бурычлары-мәктәпкәчә яшәтәге баланың тулы кыйммәтле яшәеше өчен уңай шартлар тудыру, шәхес культурасының нигезле жирлеген формалаштыру, шәхси һәм яшәү үзенчәлекләренә яраклаштырып, физик һәм психик сыйфатларны төрле яклап үстерү, баланы хәзерге жәмгыятьтә яшәргә, мәктәптә укырга эзәрләү, мәктәпкәчә яшәтәге баланың куркынычсыз яшәү рәвешен булдыру. Бу максатлар бала эшчәнлегенә (уен, аралашу, хезмәт, танып-белү, ижади, уку) төрле процессларында тормышка ашырыла.

Программаны тормышка ашыру срогы - 1 ел (2019-2020 уку елы)

Эш программасы түбәндәге норматив документларга таянып төзелде:

Белем бирү өлкәсендә федераль дәрәжәдә:

- 1. Федеральный закон от 29.12.2012 №273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации».
- 2. Приказ МОиН РФ от 17.10.2013 №1155 «Об утверждении федерального государственного образовательного стандарта дошкольного образования».
  - «Татарстан Республикасы дөүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында Татарстан Республикасы Законы» 08.07.1992 № 1560 - XII
  - “Порядком организации и осуществления образовательной деятельности по основным общеобразовательным программам – образовательным программам дошкольного образования» (приказ Министерства образования и науки РФ от 30 августа 2013 года №26, 2.4. 3049-13)
  - Постановление Главного государственного санитарного врача Российской Федерации от 15.05.2013 г. №26 г. Москва «Об утверждении СанПиН 2.4.1.3049-13 «Санитарно-эпидемиологические требования к устройству, содержанию и организации режима работы дошкольных образовательных организаций».
  - Законом РТ «Об образовании» от 22 июля 2013 года № 68 – ЗРТ
  - Примерной основной образовательной программой дошкольного образования- Научный руководитель проекта А.Г.Асмолов. Одобреной решением федерального учебно- методического объединения по общему образованию от 20 мая 2015 г. №2/15-М. издательство «Национальное образование», 2015г.
  - Общеобразовательной программой дошкольного образования «От рождения до школы» Под.ред. Н.Е. Вераксы, Т.С.Комаровой, М.А.Васильевой.- М:МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2014г

Белем бирү өлкәсендә региональ дәрәжәдә:

• Балалар бакчасында Региональ белем бирү программасы “Сөенеч- Радость Познание”/Р.К.Шәехова Казан: Мәгариф вакыт, 2016 ел.

С документами локального уровня: жирле дәрәжәдә:

• Устав муниципального бюджетного дошкольного образовательного учреждения города Набережные Челны «Детский сад № 6 «Солнышко» утвержден постановлением Руководителя ИК от 29.03.2012 года № 1579.

- План работы МБДОУ «Детский сад № 6 «Солнышко» на 2021-2022 учебный год.
- «Основная общеобразовательная программа МБДОУ «Детский сад № 6 «Солнышко» на переходный период».

Программаны тормышка ашыру максаты һәм бурычлары:

Программаның максаты: баланың тулыкыйммәтле һәръяклы үсешенә юнәлтелгән бер-бөтен укыту-тәрбия процессы төзүне тәэмин итү (физик, социаль-коммуникатив, танып белү, сөйләм үстерү, сәнгати-эстетик).

Программаның бурычлары:

1. Организмнарнын даими рәвештә чыныктыру, оштырылга белем бирү эшчәнлегендә, шулай ук башка вакытта төп хәрәкәт төрләрен башкару осталыкларын һәм күнекмәләрен формалаштыру һәм камилләштерү, матур гәүдә, шулай ук гигиена күнекмәләре тәрбияләү өчен шартлар тудырып, балаларнын сәламәтлекләрен ныгыту һәм саклануын дәвам иттерү; көндәлек режимны төгәл үтәү. Балаларнын пространствода ориентлаша белүләрен камилләштерү. Күмәк уеннарда һәм физик күнекмәләрдә катнашуга дәртләнделерү.

2. Мөстәкыйль хәрәкәт эшчәнлекләрендә унай эмоцияләр, активлык формалаштыруга булышлык итү.

3. Әйләнә-тирәсендәгә кешеләрнең тормышы һәм эшчәнлеге, табигать күренешләре белеп кызыксыну, тирә-юнендәгә предметлар һәм күренешләргә игътибар туплый белүне тәрбияләү.

4. Предметлар һәм күренешләр арасындагы бәйләнешләрне аңларга һәм шунын аша гади генә нәтижәләр чыгарырга белергә өйрәтү.

5. Өлкәннәр хезмәтенә унай мөнәсәбәт формалаштыру. Көчәннән килгән кадәр хезмәткә катнашу теләген уяту, кечерәк кыенлыкларны жиңә белергә өйрәтү.

6. Балаларнын дәрәс сөйләмнәренә: сүзлек составларын баеуга, жөмлөләрне төзи белүләренә, сүзләренә дәрәс һәм ачык итеп әйтүләренә ирешү.

7. Әдәби әсәренә азақкача тыңлый, әсәрләрдәдә вакыйгаларнын ничек үрелеп баруын күзәтә белү сифаты тәрбияләү.

8. Балаларнын музыкаль сәләтләрен устерү, музыканың яңгырашындагы үзгәрешләрне тоя белергә өйрәтү.

9. Балалар бакчасында, өйдә, урамда, бердәм тәртип күнекмәләрен ныгыту.

Нәрсә яхшы һәм нәрсә начар булуы турында иң гади кузаллау формалаштыруны дәвам иттерү.

10. Балаларда әйләнә-тирәнең матурлыгына, сәнгать әсәрләренә эстетик караш тәрбияләү.

11. Кыска шигырьләренә, шаян сүзләренә мәгънәсен аңлап сөйләргә, тормыштагы катлаулы булмаган предмет һәм вакыйгаларны рәсемдә, әвәләп сүрәтләр ясауда чыгылдыра белергә өйрәтү, жырнын һәм музыкага туры килгән ритмик хәрәкәтләренә тәэсирен аңлар дәрәжәгә китереп житкерү.

Программаны тормышка ашырунын төп принцибы- яшь үзенчәлегенә туры килү. Мәктәпкәчә чорда ул уен, тәжрибәләр ясау, проектлау, коллекция туплау, әңгәмә кору, проблемалы ситуацияләрне чишү һ.б. Әлеге эш төрләре мәжбүри эшчәнлекне таләп итми, ә бәлки Программа балалар һәм педагогларнын бердәм эшчәнлеге, шулай ук балаларнын мөстәкыйль эшчәнлекләре аша тормышка ашырыла.

Интегральләштерү принцибы-предметлы белем бирү программасын төзүгә альтернатив. Һәр белем бирү өлкәсендәгә бурычлар башка өлкәләрне тормышка ашырганда да үтәлә ала. Тәкъдим ителгән белем бирү өлкәләре шартлы, ул материалны системалы оештыру өчен бирелгән.

Проблемалы белем бирү принцибы – билгеле бер авырлыкларны жиңү өчен бурычларны үтәү, сорауларга жавап эзләү. Бала өчен проблеманың практик мәгънәсе булу бик мөһим. Проблеманы чишеп, бала дөньяның күптөрле, үзгәрүчән булуын белә.

Ситуатив принцибы – белем бирү процессында балаларның кызыксынучан-лыгын исәпкә алуга юнәлгән.

1.3. 4-5 яшьлек балаларның яшь үзенчәлекләре

Уртанчы мәктәпкәчә яшьтәге балаларның уен эшчәнлегендә рольле мөнәсәбәтләр барлыкка килә. Бу яшьтәге балалар кабул ителгән рольдән үзләрен аера башлыйлар. Уен процессында рольләр үзгәрергә мөмкин. Алар үзләре өчен түгел, ә уенны мәгънәле итү өчен уйный башлыйлар. Сурәтләү эшчәнлегенә шактый үсеш ала. Рәсем предметлы һәм детальләштерелгән форма ала. Кешенең график сурәте гәүдә, күз, авыз, борын, чөч, кайвакыт киём һәм аның детальләре булу белән характерлана. Конструкцияләр катлаулана. 5-6 детальдән торган корымалар барлыкка килә. Уйлап чыгарып конструкцияләр, шулай ук төзү эзлеклелеген планлаштыру күнекмәләре формалаша. Баланың хәрәкәтләнү өлкәсе вак, эре моториканың уңай үзгәрешләре белән характерлана. Житезлек, хәрәкәт координациясе үсә. Кечкенәләр белән чагыштырганда балалар бу яшьтә тигезлекне яхшы саклыйлар, зур булмаган тоткарлыкларны атлап чыгалар. Туп белән күнегүләр катлаулана. Зиһенгә алу сәләте күбрәк үсеш ала. Балалар теге яки бу предметка охшаган форманы атый беләләр. Балалар предмет төркемнәрен сенсорик билгеләре- зурлыгы буенча тәртипкә салырга, биеклеке, озынлык һәм киңлек кебек параметрларны аерырга сәләтле. Хәтер күләме үсә. Балалар 7-8 предметның исемен истә калдыра алалар. Алар олылар тапшырган эшнә истә калдыралар, кечкенә шигърьләренә ятлый алалар. Тасвирлы фикерләр сәләте үсә башлый. Алар схема буенча төзи, лабиринтлы мәсьәләләренә чишә алалар. Алдан күрә белү сәләте үсә. Күз алдына китерү, уйлап чыгару сәләте үсә. Балалар мөстәкыйль рәвештә бирелгән темага зур булмаган әкият уйлап чыгара алалар. Игътибарлылык сәләте үсә. Бала 15-20 минут давамдында игътибарын туплап эшли ала. Ул эш эшләгәндә катлаулы булмаган шартны хәтерендә тотарга сәләтле. Авазлар әйтелешә, дикция яхшыра. Сөйләм балаларның активлыкларын үстерә. Бала белән олыларның аралашу эчтәлегенә үзгәрә. Бала өлкәннәрен үзен ихтирам итүләрен тели, мактау сүзе аның өчен бик зур әһәмияткә була бара. Бу баланың артык үпкәләүчән булуына китерә. Шелтә, кисәтүләргә тискәре мөнәсәбәт туа. Артык үпкәләүчәнлек бу яшънең феномены булып тора. Яшьтәшләре белән бала сайлап кына аралаша башлый. Ул кайбер иптәшләренә өстенлек бирә башлый. Уен вакытында даими партнерлар барлыкка килә. Төркемдә лидерлар аерылып чыга. Көндәшлек, ярышу барлыкка килә. Бу яшънең төп казанышлары уен эшчәнлегенә үсү, рольле һәм тормышчан үзара бәйләнешләр барлыкка килү, сурәтләр эшчәнлегенә үсү, үзгәрүчәнлекне планлаштыру, зиһенгә алу сәләте камилләшү, образлы, хыялый фикерләр, танып-белүдә мин-минлек; хәтер, игътибар, сөйләм, дәлилли белү сәләте үсү, олыларның хөрмәтенә ихтыяж формалашу, үпкәләүчәнлек, көндәшлек, ярышу кебек сыйфатлар барлыкка килү, Мин образының үсүе белән характерлана.

1.4. Төркемнең социаль паспорты

Төркемдә 24 бала	11 кыз	14 бала татар гаиләсеннән 6 бала рус гаиләсеннән 4 бала катнаш гаиләдән
	13 малай	

1.5. Төркемнең өстенлекле юнәлеш эшчәнлегенә

Программаны үзлештерү нәтижеләре булып мәктәпкәчә белем бирү ориентирлары тора:

- яшьтәшләре һәм өлкәннәр белән аралашулар (контакт урнаштыру һәм аны дәвам итү, уртак карарлар кабул итү, каршылыкларны хәл итү, лидерлык һ.б. ысуллары ничек үзгәрә);
- уен эшчәнлеге;
- танып белү эшчәнлеге (балаларның сәләтләре, танып белү активлыгы үсеше ничек бара);
- проект эшчәнлеге (балаларның инициативалылыгы, җаваплылыгы һәм автономиясе үсеше ничек бара, үз эшчәнлеген планлаштыру һәм оештыру күнекмәсе ничек үсә);
- сәнгати эшчәнлек;
- физик эшчәнлек.

II. Эчтәлекле бүлек.

2.1. Уртанчылар төркеме өчен оештырылган эшчәнлектә белем бирү өлкәләрен тасвирлау

1. “Физик үсеш”

Физик үсеш балалар сәламәтлеге өчен бик тә мөһим, чөнки ул аларның тумыштан хәрәкәткә омтылышын гамәлгә ашыру мөмкинлеге бирә. Балаларның бердәйлеге, «Мин» образы үсеше баланың физик үсеше, аның житезлеге, хәрәкәтчәнлеге, активлыгы белән тыгыз бәйләнгән.

Максаты:

1. Балаларда физкультура шөгыйльләнүгә кызыксыну һәм ныклы мөнәсәбәт формалаштыру.
2. Сәламәт яшәү рәвешен игезләрен формалаштыру.
3. Гармонияле физик үсеш.

Бурычлары:

1. Сәламәтләндерүче:

- Балаларның сәламәтлеген саклау, сәламәтлек культурасы игезләрен формалаштыру.
- Балаларның физик һәм психик сәламәтлекләрен ныгыту.
- Ел фасыллары үзгәрешләрен исәпкә алып, бала организмын чыныктыру.
- Гигиена нормалары һәм кагыйдәләрен аңлы һәм мөстәкыйль рәвештә үтәүләренә ирешү.

2. Белем бирү:

- Балаларның хәрәкәтләнү күнекмәләрен, аларны мөстәкыйль хәрәкәтләнү эшчәнлегендә ижади кулланып белүен үстерү һәм камилләштерү.
- Физик сыйфатларны үстерү.
- Балаларны үз сәламәтлеген ныгыту ысуллары турында гади белемнәрен үстерү.

3. Тәрбияви:

- Балаларда физик күнегүләргә белән шөгыйльләнүгә кызыксыну чанлыklarын формалаштыру.
- Баланың күпкырлы гармонияле үсеше.

САФ ҖАВАДА ХӘРӘКӘТЛЕ УЕННАР

Хәрәкәтле уеннар балаларның физик үсешенә булыша, сәламәтлекләрен ныгыта, хәрәкәт координациясен яхшырта. Әлеге уеннар ярдәмендә бала тырыш, көчле, сәләтле, нык ихтыярлы булып үсә. Бу уеннарны уйнаганда билгеле бер кагыйдәләрен үтәү мөһим булып кала. Уенның шартларын истә калдыру аша балаларда күзәтүчәнлек тәрбияләнә, истә калдыру сәләте, хәтер эшчәнлеге яхшыра. Уен бапрышанда балалар бергәләп уйнау, хәрәкәт итү, ситуацияне хәл итү кебек күнекмәләргә өйрәнәләр, башка балалар арасында үзгәреш тоту, гомуми кагыйдәләргә буйсыну кебек тәртип кагыйдәләрен үзләштерәләр.

Сәламәт яшәү рәвешенә турында башлангыч күзаллаулар формалаштыру. Сизү органнарын (күзләр, авыз, борын, колаклар) аеру һәм атап әйтә белүне үстерү, аларның организмдагы роле һәм аларны ничек саклау һәм карау турында күзаллау булдыру. Иртәнге гимнастика, уеннар, физик күнегүләрен яхшы кәеф тудырулары; йокы ярдәмендә көч яңару турында күзаллау формалаштыру. Балаларны организмның төрле органнарын һәм системаларын ныгытучы күнегүләр белән таныштыру. Чыныгуның кирәклегенә турында күзаллау булдыру. Сәламәтлекнең кыйммәтле булуы турында күзаллау булдыру; сәламәт

яшәу рәвешә алып бару теләге формалаштыру. Көндәлек тормышта гигиена һәм пөхтәлек күнекмәләрен саклау һәм үтәү ихтыяжын формалаштыру.

Һава ванналары. Балаларга һава ванналары яхшы тәәсир итә. Һава ваннасы вақытында бүлмәдә температура 20-22 булырга тиеш, аннары бүлмәне алдан жилләтү юлы белән температураны акрынлап 17-18 ка, ә 2 яшәтән олы балалар өчен 15-16 ка кадәр төшерелә.

Төймәле юл. Төймәләр өстеннән яланаяк йөрү баланың аягына уңай тәәсир итә. Ул нерв нокталарына көчле тәәсир итә, яссы табанлыкны, аяктагы арыганлыкны киметә.

Нокталы массаж – шулай ук күптәннән билгеле. Массаж төрләчә тәәсир итү үзлегенә ия: ул тирене йомшарта, кан әйләнешен, буыннарның сыгылмалыгын яхшырта, мускулларны һәм сеңерләрне ныгыта. Су-Джок терапия.

Иртәнге гимнастикаларда табанны формалаштыру өчен махсус күнегүләр төймәле юл өстендә йокы алдыннан дөвам итә. Бу исә яссы табанлыкка юл куймый, әгәр булса бу кимчелекләрне бетерүгә ярдәм итә.

Чыныктыру процедураларын башкарганда түбәндәге рациональ гигиена шартларын һәм таләпләрен төгәл үтәргә кирәк:

- һаваның саф булуы ;
- бинадагы һава температурасының тиешле дәрәжәдә булуы ;
- киемнәрнең температурага карап дөрәс сайлануы ;
- хәрәкәт режимының активлыгы.

Шушы юнәлештәге эшнең нәтижәсе ата – аналарга да бәйле. Без аларга сәламәт яшәу рәвешен формалаштыру принципларын өй шартларында

СЕНТЯБРЬ

Оештырылган белем бирү эшчәнлегенә эчтәлегә				
Темалар: Занятыяның этаплары:	1-нче атна “Белем көне.”	2-нче атна “Белем көне.”	3-нче атна “Көз.”	4-нче атна “Көз.”
Планлаштырылган нәтижеләр аша интегратив сыйфатларны үстерү: Бер рәткә тезеләп йөргә, йөгәргә, төрле юнәлештә йөгәргә өйрәнү; биюктә йөгәндә равновесияны саклап калырга, алга этеләп сикергә, туп бәргә өйрәнү. Предметлар яныннан йөрүне һәм йөгәргә кабатлау; аяк очында йөргә, предметка сикереп тияргә һәм тупны өскә бәргә өйрәнү. Бер шеренгага тезелгә, йөрү һәм йөгәргә сигнал буенча чиратка салырга өйрәнү.				
ОРУ:	Предметларсыз: Л.И.Пензулаева.	Туп белән: Л.И.Пензулаева.	Предметларсыз: Л.И.Пензулаева.	Таякчылар белән: Л.И. Пензулаева.
Төп хәрәкәт төрләре:	1)Кулларны баш артына куеп гимнастик скәмжя өстенә тезеп куелган туплар өстеннән атлап йөрү. 2)Алга тезеп куелган предметлар яныннан змейка ясап ике аякта сикереп йөрү. 3)Ике шеренгага бүленеп басабыз. Бер як шеренга балалары кулларына туп тотып икенче яктагыларга бер кулы белән тупны идәннән сикертәп бәрә, каршы як ике куллап тота.	1) Ике аякта биюктә сикерү. 2)Кечкенә тупны өскә таба бәрү. (диаметры 6-8 см) 3)Салмак кына бер рәткә тезеләп йөгәргә 1,5 минут. 4)Биюктә сикереп предметка тию. 5) Тупны өскә ыргытып, кулы чәбәкләп, ике куллап тоту. 6)Предметлар яныннан үрмәләп йөрү	1) Гимнастик скәмжя өстеннән үрмәләп йөрү. 2)Шнурны идәнә жәеп шуның өстеннән кулларны билгә куеп янга таба.йөрү. 3)Ике кулга тупны тотып өскә бәрәбез, кулларны чәбәк итеп тупны тотабыз. 4)Ике шеренгага капма-каршы тезеләп басабыз, бер-беренә команда буенча баш өстеннән туп ыргытабыз(ара 2,5м) 5)Гимнастик скәмжя өстеннән үрмәләп	1)Обруч эченнән янлап, обручка һәм идәнә куллар белән тимичә, йөрәп чыгу. 2) Алга бер рәткә тезеп куелган шакмаклар өстеннән башка мөдәрчәк куеп равновесияны саклап йөрәп чыгу. 3)Бот арасына мөдәрчәк кыстырып ике аякта бер урында сикерү 4)Обруч эченнән турыга һәм янлап чүгәләп чыгу. 5) Алга бер рәткә тезеп куелган шакмаклар өстеннән башка мөдәрчәк куеп

			йөрү. б) Баш өстенә мендәрчек куеп кулларны билгә куеп шнур өстеннән янга таба йөрөп чыгу	равновесияны саклап йөрөп чыгу б)Ике аякта алга таба этелеп сикерү.
Хәрәкәтле уеннар:	“Мышеловка”	“Море волнуется раз..”	“Кармак”	“Ловишки” “Тиз алып өлгер!”
Аз хәрәкәтле уеннар:	«Кемдә туп?»	“Тап һәм дөшмә!”	Сулыш күнегүсен ясап түгәрәк буенча бер колоннага тезелеп йөрү.	“Тап һәм дөшмә”

ОКТАБРЬ

Оештырылган белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге:			
Темалар: Занятие этаплары:	1-нче -2-нче атна “Мониторинг.” “Мин дөнъяның бер кешесе.»	3-нче-4-нче атна “Мин дөнъяның бер кешесе.” “Минем өем ,минем авылым.”	5-нче атна “Минем өем,минемавылым.”

Планлаштырылган нәтижеләр аша интегратив сыйфатларны үстерү: Балаларны 1 минут буена йөгөргә; скәмья өстеннән янлап йөгөргә; сикергә; тупны ыргыту буенча төрле күнегүләр өйрәтү.Түгәрәк буенча йөгөргән вакытта , сигнал ишеткәч туктак кирегә таба барырга; Алга куелган каршылыклар өстеннән сикереп чыгып йөгөргә;биеклеккә сикергә; тупны дорес итеп бәргә өйрәнү. Йөгөргәндә һәм йөгөргәндә алга куелган каршылыклар өстеннән атлап йөгөргә; 1 минут йөгөрү; бадминтон уены белән танышу; сикерү уеннарын кабатлау.

ОРУ:	Предметларсыз: Л.И.пензулаева.	Таякчылар тотып: Л.И.Пензулаева.	Туп белән: Л.И.Пензулаева.	Обруч белән: Л.И.Пензулаева.	Обруч белән: Л.И.Пензулаева.
Төп хәрәкәт төрләре:	1)Кулларны билгә куеп гимнастик скәмья өстеннән янлап йөрибез. 2)Алга шнур сузып куела шуның аша уңга сулга таба ике аякта кулларны билгә куеп сикереп чыгарга. 3)Аякларны аерып басабыз тупны ике куллап күкрәк турысында тотып алга таба ыргытабыз. 4) балалар ике	1) Скәмья өстеннән ярым бөкләнгән ике аякка сикереп төшү. 2)(10-12 диаметрлы) тупны баш очыннан бер-берең бәрү. 3)Гимнастик скәмья өстеннән үрмәләп йөрү. 4) Капма-каршы ике шеренгага тезелеп басып күкрәк турысыннан туп ыргыту	1) Алга куелган горизонталь максатка уң аннан сул кул белән туп бәрү. (2,5 м) . 2)Алга тезеп куелган дугалар астыннан идәнгә куллар белән кагылмыйча йөрөп чыгу. 3)Алга куелган тугырылган туплар өстеннән кулларны билгә куеп атлап чыгу. 4)Гимнастик скәмья өстеннән янлап йөрү.	1)Алга бер рәткә тезеп куелган 3 обруч эченнән идәнгә куллар белән тимичә ян белән чүгәләп чыгу. 2)Гимнастик скәмья өстеннән уртасына куелган шакмак өстеннән атлап йөрөп чыгу. 3)20 см биеклек мат өстенә ике аяклап сикереп менү.	1)Гимнастик скәмья уртасына куелган шакмак өстеннән атлап үрмәләп чыгу. 2)Кулларны билгә куеп гимнастик скәмья өстеннән йөрү, уртасына килеп житкәч чүгәләп кулларны чәбәк итеп торырга һәм өйрөп чыгарга. 3) 20 см биеклек мат өстенә ике аяклап сикереп менү

	төркемгә бүленә(кызлар һәм малайлар) баштан кызларга туллар бирелә һәм аларга тупны бер кул белән алып бару техникасы күрсәтелә, аннан малайларга аңлатыла. 5)Капма-каршы басып бер- берсенә тупны бәру.				
Хәрәкәтле уеннар:	“Кошлар очып китәләр”.	“Кармак”	“Житез бул!”	“Гуси –лебеди”	“Мышеловка уены”
Аз хәрәкәтле уеннар:	“Тап һәм дәшмә”	Бер колоннага тезелеп йөрү.	Сульт күнегүсен ясап түгәрәк буенча бер колоннага тезелеп йөрү.	“Оча-очмый”	“Затейники”

НОЯБРЬ

Оештырылган белем бирү эшчәнлегенең эчтәлегә					
Темалар : Занятие этаплары:	1-нче-2-нче атна “Халык бөрдәмлегә көне.”		3-нче-4-нче атна “Яңа ел килеп житә.”		5-нче атна “Яңа ел килеп житә.”
Планлаштырылган нәтижеләр аша интегратив сыйфатларны үстерү : Тезләрне өскә күтәрәп йөрүне кабатлау; шеренгаларга басып туп бәрүне өйрәнү .Йөгөргәндә сигнал буенча юнәлешне кире якка үзгәртүне,предметлар яныннан йөгөрүне;эле уң-эле сул аякта (чиратка салып сикерүне өйрәнү; гимнастик скәмя өстеннән үрмәләргә һәм тупны предметлар яныннан тәгәрәтергә өйрәнү.					
ОРУ:	Туп белән: Л.И.Пензулаева.	Предметларсыз: Л.И.Пензулаева.	Туп белән: Л.И.пензулаева.	Скәмиягә утырып: Л.И.Пензулаева.	Скәмиягә утырып: Л.И.Пензулаева.
Төп хәрәкәт төрләре:	1)Кулларга тупны тотып үз тирәли тупны кулдан кулга күчәрәп скәмя өстендә йөрибезд. 2)(2 метр) ераклыкка эле бер-эле икенче аякта(чиратка салып) сикереп бару. 3) (3 метр) ераклыкта ике якка капма-каршы шеренгага тезелеп басабыз баш очыннан	1) Эле уң-эле сул аякта алга таба барып сикерү. 2)Скәмиягә корсак белән ятып куллар белән скәмя кырыйларыннан тартылып шуышып бару. 3)Тупны алга таба баш белән этеп(тәгәрәтеп) үрмәләп йөрү 4)Кулга тупны тотып идәннән сикертеп алга таба бару.	1) Кулга тупны тотып идәннән сикертеп алга таба бару 2)Гимнастик скәмя өстеннән үрмәләп йөрү. 3)Обруч астыннан янлап һәм турыга таба йөрөп чыгу. 4)Скәмя өстеннән кулларны билгә куеп ян белән йөрөп чыгу. 3)Тутырылган туллар яныннан кулларны баш	1) Шнур астыннан янлап һәм турыга таба чүгәләп чыгу. 2)Кулларны билгә куеп башка мөндәрчек куеп гимнастик скәмя өстеннән йөрөп чыгу. 3)Эле бер –эле икенче аякта(чиратка салып) сикерү. 4)Кулларны баш артына куеп предметлар яныннан аяк	1) Шнур астыннан янлап һәм турыга таба чүгәләп чыгу. 2)Кулларны билгә куеп башка мөндәрчек куеп гимнастик скәмя өстеннән йөрөп чыгу. 3)Эле бер –эле икенче аякта(чиратка салып) сикерү. 4)Кулларны баш артына куеп предметлар яныннан аяк

	бер-береңе туп ыргытабыз		артына куеп аяк очында йөрөп чыгу	очында йөрү	очында йөрү.
Хәрәкәтле уеннар:	“Мышеловка”	“Ловишки”	“Кармак”	“Гуси –лебеди”	“Кошлар очып китэләр”.
Аз хәрәкәтле уеннар:	“Тавыштан таны”	“Затейники”	Сулыш күнегүсен ясап түгәрәк буенча бер колоннага тезелеп йөрү.	“Оча-очмый”	«Кемдә туп?»

ДЕКАБРЬ

Оештырылган белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге:				
Темалар: Занятие этаплары:	1-нче атна 2- нче атна “Яңа ел”		3-нче 4-нче атна “Яңа ел.”	
Планлаштырылган нәтижэләр аша интегратив сыйфатларны үстерү: Йөрегәндә һәм йөгәргәндә дистанцияне сакнарга;кыек такта өстендә йөрөргә өйрәнү. Туп белән күнегүләр кабатлау. Кулларга тотынып түгәрәк буенча йөрөргә һәм йөгәргә өйрәнү;әле уң -әле сул аякта сикерүне өйрәнү.				
ОРУ:	Туп белән: Л.И.Пензулаева.	Флажоклар тотып: Л.И.Пензулаева.	Предметларсыз: Л.И.Пензулаева.	Предметларсыз: Л.И.Пензулаева.

Төп хәрәкәт төрләре:	1)Кыек такта өстендә кулларны билгә куеп ян белән йөрү. 2) Брусочлар аша ике аякта сикереп чыгу. 3)Ике шеренгага капма-каршы тезелеп басабыз,бер – береңе тупны баш очыннан ыргытабыз.	1)Әле бер-әле икенче аякка таянып алга таба сикерү. 2) Өскә тупны бәрү һәм аны ике куллап тоту. 3) Предметлар яныннан үрмәп йөрү	1)Капма-каршы ике шеренгага тезелеп басабыз(арасы 2,5м), зур диаметрлы тупны бер-беребезгә ыргытабыз. 2) Гимнастик скәмья өстеннән корсак белән шуышып бару. 3)Гимнастик скәмья өстеннән баш очына мөндәрчек куеп йөрөп чыгу.	1) Гимнастик стена өстенә менү. 2)Скәмья өстенә шакмаклар тезеп куела, шул шакмаклар өстеннән атлый-атлый йөрөп чыгарга. 3)Ике аякта предметлар яныннан икереп йөрү.
Хәрәкәтле уеннар:	“Ловишки”	“Идәндә утырып калма!”	“Аучы һәм куяннар”	“Хәйләкәр төлке”
Аз хәрәкәтле уеннар:	“Фигураны яса!”	“Кемдә туп?”	“Оча- өчмый”	Бер колоннага тезелеп йөрү.

ГЫЙНВАР

Оештырылган белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге				
Темалар Занятие Этаплары	2-нче атна “Кыш»	3-нче атна “Кыш”	4-нче 5 – нче атна “Кыш”	
<p>Планлаштырылган нәтижәләр аша интегратив сыйфатларны үстерү: спорт залында кәшәкәләр һәм алка белән төрле хәрәкәтләргә өйрәтү; йөрү һәм алып баручыны алмаштырган һәм төрле юнәлешләрдә йөгөрү вакытында кинлеккә йөз тоталары; эскәмияләр аша сикергәндә һәм борычтан сикергәндә куркынычсызлык техникасын саклай белү</p>				
ОРУ	Шайба белән Л.И.Пензулаева.	Шайба белән Л.И.Пензулаева.	Предметларсыз Л.И.Пензулаева.	Обруч белән Л.И.Пензулаева.
Төп хәрәкәт төрләре:	1) алканы бер кулдан икенчесенә күчерү 2) алканы аяк астында йөртү. 3) шайбаны өскә тәбә ыргыту 4) алка салу.	1) алканы бер кулдан икенчесенә күчерү. 2) алканы аяк астында йөртү. 3) шайбаны өскә тәбә ыргыту 4) алка салу.	1) бер-беренә эйләнә буенча чаналарда йөртү. 2) һаваны күзәтү. 3) таудан чанада шуу	1. Гимнастик эскәмияләр буенча йөрү, уртада эйләнеш ясарга һәм алга таба узарга, рейс аша атлап сикерергә 2. Урыннан ераклыкта сикерү 3. тупны билгеләнгән урынга бәрү 4. Уң һәм сул як белән обручтан чыгу
Хәрәкәтле уеннар:	«Аю һәм бал кортлары»	«Аю һәм бал кортлары»	«Ябалак»	«Ябалак» “Идәндә утырып калма!”
Аз хәрәкәтле уеннар	«Бөр коллонага төзәсеп йөрү»	«Бөр коллонага төзәсеп йөрү»	«Бөр коллонага төзәсеп йөрү»	“Оча – очмый уены”

ФЕВРАЛЬ

Оештырылган белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге				
Темалар Занятие этаплары	1-нче атна “Мактаулы солдат”	2-нче атна “Булачак Ватанны саклаучылар”	3-нче 4-нче атна “23 февраль бәйрәме”	
<p>Планлаштырылган нәтижәләр аша интегратив сыйфатларны үстерү: балаларны йөгөрүдә һәм сикерүдә күнегүләр башкарганда үз тәненең торышын күзәтеп торырга; балаларны спорт төрләре белән чангыда йөрү белән таныштырырга; дүрт аяклы йөрү элементлары белән уен хәрәкәтләрен башкарырга, тупны ыргытканда һәм тотканда куркынычсызлык кагыйдәләрен үтәргә; ике аяклы сикерүдә алга таба һәм киртәләр аша сикерүдә куркынычсызлык кагыйдәләрен үтәргә;</p>				
ОРУ	Предметларсыз Л.И.Пензулаева.	Предметларсыз Л.И.Пензулаева.	Туп белән Л.И.Пензулаева.	Предметларсыз Л.И.Пензулаева.

Төп хэрэкэт төрлөрө:	1 сигнал буенча шеренгадан качарга, иркен йөгөргө һәм сигнал буенча шеренгага басарга. 2) сигнал буенча шеренгадан сикерергә, төрлө юнәлешләрдә ике аяктан сикерергә һәм сигнал буенча шеренгага сикерергә. 3) сигнал буенча-ургычлар яткан майданның капма-каршы ягына йөгөрү.	1 Скәмиядә йөгөрү һәм сикереп төшү 2 эскәмия астына үтөп, аннан төшөп китү 3) скамейка аша үтөп кайту 4) оекбашларда йөгөрү, утыру, әйләнеш.	1) тупны өскә күтөрү һәм аска кадәр төшөрү. 2) Туп тирәли йөгөрү 3) тупны өскә бәрөп зал бунча йөрү 4) туп тотып бер – берен артыннан йөгөрү.	1. куллар билдә, башка ком капчыгы куеп гимнастик скәмиядә йөрү. 2. бер – берен туп бәрөп, ике куллап тоту. 3. Скәмия аша сикерү. 4. Гимнастик стенкага үрмәләү.
Хэрэкэтле уеннар	«Аучы куеннар»	«Идәндә утырып калма»	«Капкан уены»	«Казлар уены»
Аз хэрэкэтле уеннар	Коллонада төзелеп йөрү	Коллонада төзелеп йөрү	Коллонада төзелеп йөрү	Коллонада төзелеп йөрү

МАРТ

Оештырылган белем бирү эшчәнлегенә эчтәлегә				
Темадар Занятие Этаплары	1-нче атна “Халыкара хатын кызлар көнө”	2-нче атна “Халык мәдәнияте һәм традицияләре”	3-нче атна “Халык мәдәнияте һәм традицияләре”	4-нче атна “Халык мәдәнияте һәм традицияләре”
Планлаштырылган нәтижәләр аша интегратив сыйфатларны үстерү: балаларны музыкадагы динамикалы үзгәрешләргә игътибар итәргә, зур киеренкелек белән хэрэкәтләргә күчү, ике аякта сикерү осталыгын һәм күнекмәләрен камилләштерергә; туп белән уен биремнәрендә куелган хэрэкәт бурычларын хәл иткәндә балалар интуициясен үстерергә; кыюлык, игътибарлылык тәрбияләргә өйрәтү.				
ОРУ	Предметларсыз Л.И.Пензулаева.	Скакалка белән Л.И.Пензулаева.	Туплар белән Л.И.Пензулаева.	Предметларсыз Л.И.Пензулаева.
Төп хэрэкэт төрлөрө:	1) Музыка астында бармаклар өчен күнегүләр 2) шигыр тактына төрлө хэрэкәтләр үтәү. 3) минем арттан хэрэкәтлә кабатлау.	1) «Нурлар» күнегүе. 2) нурлар кебек музыкага хэрэкәтләнү 3) предметлар аша сикереп чыгу.	1) Тупны сул һәм уң аяк белән тэгәрәтү. 2) тупны сул һәм уң кул белән әйләндерү. 3) тупны өскә бәрү 4) тупны гимнастик скәмиядә тэгәрәтү.	1) Тиз атлаганда приседание ясау 2) салапм аша чыгу 3) үрмәләү 4) Йомырка һәм кашык белән эстафета
Хэрэкәтле	“Казлар”	“Казлар”	«Аю һәм бал	«Карусель»

уеннар			кортлары”	
Аз хэрэкэтле уеннар	Коллонада төзелеп йөрү	Коллонада төзелеп йөрү	Коллонада төзелеп йөрү	Коллонада төзелеп йөрү

АПРЕЛЬ

Оештырылган белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге				
Темалар Занятие этаплары	1-нче атна “Яз килде”	2-нче атна “Яз килде –табигать уянды”	3-нче атна “Галәм кинлекләре”	4- нче атна “Тукай яши безнең күнелләрдә”
<p>Планлаштырылган нәтижеләр аша интегратив сыйфатларны үстерү: ике аякта алга алга таба һәм каршылыклар аша сикерүдә куркынычсызлык кагыйдәләрен үтәргә, балаларны йөрештә, йөгөрүдә, парка һәм колоннада үзгәртеп коруда күнегүләр ясарга; авыш яссы буенча йөрештәге тигезлекне саклый белүне камилләштерергә; югары таянычта йөрештәге тигезлек күнекмәләрен камилләштерергә өйрәтү.</p>				
ОРУ	Яулыклар белән Л.И.Пензулаева.	Чыбыклар белән Л.И.Пензулаева.	Предметларсыз Л.И.Пензулаева.	Предметларсыз Л.И.Пензулаева.
Төп хэрэкэт төрләре	1. Гимнастик скәмиядә йөргәндә борылып каршыякка китү. 2. Бер обручтан икенче обручка сикерү. 3. Билгеләнгән урынга уң һәм сул кул белән бәрү.	1) смәмиядә тиз йөреп, карга сикереп төшү. 2) балалар карны куып тота һәм тота 3) кар бөртекләренә чыбык оргыту.	1) Колонна буенча ике аякта сикереп бару 2) горизонталь максатка бәрү 3) баскычка менү һәм авыш юл буйлап төшү.	1) алга таба ике аякта сикерү 2) ике аякта сикерү 3) Йөгөрү белән сикерүне чиратлаштыру 4) Түбән бүрәнәгә сикереп менү 5)Бүрәнә өстендә йөрү.
Хэрэкэтле уеннар	«Аю һәм бал кортлары”	«Тукта»	«Кармак”	«Кармак »
Аз хэрэкэтле уеннар	Коллонада төзелеп йөрү	Коллонада төзелеп йөрү	Коллонада төзелеп йөрү	Коллонада төзелеп йөрү

МАЙ

Оештырылган белем бирү эшчәнлегенең эчтәлеге				
Темалар Занятие этаплары	1-нче атна “Жиңү көне”	2-нче атна “Жиңү көне”	3-нче 4-нче атна “Яз”	
<p>Планлаштырылган нәтижеләр аша интегратив сыйфатларны үстерү: балаларда традицион булмаган предметларны кулланып уен хэрэкәтләре шартларында тиз ориентлаша белү; бадминтон уйнаганда уен күнегүләренә өйрәтү; алга таба һәм киртәләр аша алга китеп, ике аякта сикерүдә куркынычсызлык кагыйдәләрен үтәргә өйрәтү; уен кагыйдәләрен үтәргә һәм уен барышында рольләр алыша белергә өйрәтү.</p>				
ОРУ	Чыбыклар белән	Флаглар белән	Флаглар белән	Обручлар белән

	Л.И.Пензулаева.	Л.И.Пензулаева.	Л.И.Пензулаева.	Л.И.Пензулаева.
Төп хәрәкәт төрләре	1) чыбыкны төрле якка сөлтәү; 2) чыбыкларны ак түгәрәккә бәрү 3) чыбыклараша чыгу	1) флаглар белән күнегүләр үтәү 2) флаглар утыру 3) флаглар тотып колоннада йөгөрү 4) уң һәм сул якка дүрт аякта үрмәләү	1) флаглар белән күнегүләр үтәү 2) флаглар белән утыру 3) флаглар тотып колоннада йөгөрү 4) уң һәм сул якка дүрт аякта үрмәләү	1.гимнастик скәмиядә тупны тотып йөрү. 2. Корсакта гимнастик скәмиядә шуышу 3. Сәмия аша сикереп чыгу 4.Гимнастик стенкага үрмәләү.
Хәрәкәтле уеннар	«Капкан»	«Капкан»	«Капкан»	«Капкан»
Аз хәрәкәтле уеннар	«Нәрсә үзгәрде уены»	«Нәрсә үзгәрде уены»	«Нәрсә үзгәрде уены»	«Нәрсә үзгәрде уены»

2.«Социаль –коммуникатив үсеш » белем биру өлкәсе

Социальләштерү, аралашуны үстерү, әхлакый тәрбия . Балалар бакчасында, өйдә, урамда үз-үзеңне тәртипле тоту күнекмәләрен ныгыту. Нәрсәнең яхшы һәм нәрсәнең начар булуы турында элементар карашлар формалаштыруны дәвам итү. Балаларны әхлакый тәрбияләү өчен шартлар тәмин итү. Яшьтәшен кызгану, аны кочаклау, аңа ярдәм итү омтылышларын хуплау. Әйләнә-тирәдөгеләргә карата игътибарлы, кайгыртучан мөнәсәбәт формалаштыруга ярдәм итүче уен ситуацияләре булдыру. Балаларны тыныч, кычкырмыйча аралашырга өйрәтү. Бер-берең карата дустанә мөнәсәбәт, иптәшең белән бүлешә белү, яхшы һәм начар гамәлләрне дәрәс бәяләү тәҗрибәсе формалаштыру. Тату яшәргә, уенчыктан һәм китаптан бергә файдаланырга, бер-береңгә ярдәм итәргә өйрәтү. Балаларны әдәплекеккә гадәтләндерү .

Бала гаиләдә һәм берләшмәдә «Мин» образы. Баланың үсүе һәм үсеше, аның үткәне, хәзергесе һәм киләчәге турында күзаллаулар («мин кечкенә идем, мин үсәм, мин зур булчакмын») формалаштыру. Балаларда аларның хокуклары (уйнарга, дустанә мөнәсәбәткә, яңа белемнәргә һ.б.) һәм балалар бакчасындагы төркемдәге, өйдәге, урамдагы бурычлары (мөстәкыйль ашау, киенү, уенчыктан жыеп кую һ.б.) турындагы беренчел күзаллауларны формалаштыру. Һәр балада аның яхшы булуы, аны яратулары турында инанганлык формалаштыру. Беренче гендер күзаллауларын формалаштыру (малайлар көчле, кыю; кызлар мөлаем, нәфис). Гаилә. Балаларның гаилә, аның әгъзалары турындагы күзаллауларын тирәнәйтү. Туганлык мөнәсәбәтләре турында беренчел күзаллаулар булды- ру (улы, әнисе, әтисе, кызы һ.б.). Баланың өйдәге тормышта нинди бурычлары (уенчыктан жыеп кую, табын эзерләүдә булышу һ.б.) булуы турында кызыксыну. Балалар бакчасы. Балаларны балалар бакчасы һәм аның хезмәткәрләре белән таныштыруны дәвам итү. Балалар бакчасы бүлмәләрендә ориент- лаша белү сәләтен камилләштерү. Балаларда әйберләргә карата сакчыл мөнәсәбәтне ныгыту, әйберләргә тиешенчә файдаланырга, аларны урынна- рына куярга өйрәтү. Балалар бакчасы традицияләре белән таныштыру. Баланың үзе турында коллектив әгъзасы сыйфатында күзаллауларын ныгыту, башка балалар белән бергәлек хисен үстерү. Балалар бакчасында төркемне һәм залны, участокны бизәүдәге үзгәрешләргә (затлы, матур уенчыктан, балалар рәсемнәре- нең күркәмлеге һ.б.)күрә белү сәләтен формалаштыру. Фикер алышуга һәм мөмкин кадәр төркемне бизәүдә катнашуга, төркемнең символикасын һәм традицияләрен булдыруга жәлеп итү.

Үз-үзең хезмэт күрсәтү, мөстәкыйльлек, хезмэт тәрбиясе

Культура-гигиена күнекмәләре. Балаларда пөхтәлек, үзләренең тышкы кыяфәтләрен кайгырту гадәте тәрбияләүне дәвам итү. Мөстәкыйль рәвештә юыну, пычрануга карап, ашау алдыннан, бәдрәфтән чыккач кулларны сабынлап юу гадәте тәрбияләү. Тарак, куляулыктан файдалану, йөткергәндә һәм төчкергәндә читкә борылу, авызны һәм борынны куляулык белән каплау гадәтен ныгыту. Пөхтә ашау: ризыкны азлап алу, яхшылап чәйнәү, тавыш-тын чыгармыйча ашау, өстәл приборларыннан (кашык, чәнечке), салфеткадан дәрәс файдалану, ашаганнан соң авызны чайкау күнекмәләрен камилләштерү.

Үз-үзең хезмэт күрсәтү. Үзлектән киенү, чишенә белү күнекмәләрен камилләштерү. Өс киemen жыйнак итеп төрергә һәм элэргә, өлкән кеше ярдәмендә аны тәртипкә китерергә (чистарту, киптерү) өйрәтү. Жыйнак һәм пөхтә булу теләге тәрбияләү. Үз эш урынын мөстәкыйль рәвештә эзерләргә, рәсем, әвәләү, аппликация дәрәсләре төгәлләнгәч аны жыештырырга (кечкенә банкарны, пумалаларны юу, өстәлне сөртү һ.б.) өйрәтү.

Ижтимагый-файдалы хезмэт. Балаларда хезмәткә карата уңай мөнәсәбәт, хезмэт теләге тәрбияләү. Кушылган биремгә карата жаваплылык мөнәсәбәте (эшне ахыргача житкерә белү һәм житкерү теләге, аны яхшы башкару омтылышы) формалаштыру. Индивидуаль һәм коллектив йөкләмәләрен башкару, үз хезмәтенең башкалар өчен әһәмиятен аңлау тәрбияләү; тәрбияче ярдәмендә коллектив эшне бүлешү турында килешенү, уртак биремне вакытында башкарып чыгу турында кайгырту формалаштыру. Иптәшләренә, өлкән кешеләргә ярдәм итү инициативасын хуплау. Балаларны мөстәкыйль рәвештә балалар бакчасының төркем бүлмәсендә һәм участогында тәртип сакларга өйрәтү: төзелеш материалын, уенчыкларны урыннарына жыеп кую; тәрбиячегә китапларны, тартмаларны ябыштырырга булышу. Балаларны ашханәдә мөстәкыйль рәвештә дежурлык вазифаларын башкарырга өйрәтү: жыйнак итеп ипи савытларын, тәлинкәләре белән чынаякларны, тирән тәлинкәләренә урнаштыру, салфетка савытларын, өстәл приборларын (кашыклар, чәнечкеләр, пычаклар) кую.

Табигатьтәге хезмэт. Балаларның үсемлекләрен һәм хайваннарны карау- тәрбияләү теләген хуплау; үсемлекләргә су сибү, балыкларны ашату, суэчергечләрен юу, аларга су салу, улакка азык салу (тәрбияче катнашында). Балаларны язгы, жәйге һәм көзгә чорларда булдыра алганча яшелчә бакчасында һәм чөчөктә эшләүгә (орлыклар чөчү, су сибү, уңышны жыю), кышкы чорда кар көрәүгә жәлеп итү. Балаларны кошларга кышкы чорда ашату өчен үлән үстерүгә; кышлаучы кошларны ашатуга жәлеп итү. Тәрбиячегә хезмэт эшчәнлегендә кулланылучы жиһазларны тәртипкә китерүдә (чистарту, киптерү, тиешле урынга илтү) булышу омтылышын формалаштыру.

Өлкәннәр хезмәтенә ихтирам. Балаларны, игътибарларын якин кешеләре хезмәтенең әһәмиятенә юнәлтәп, аларның һөнәрләре белән таныштыру. Өти-әниләренең һөнәрләренә карата кызыксыну формалаштыру.

Куркынычсызлык кагыйдәләрен формалаштыру

Табигатьтә куркынычсызлык кагыйдәләрен үтәү. Хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының күптөрлелеге, терек булмаган табигать күренешләре белән таныштыруны дәвам итү. Хайваннар һәм үсемлекләр белән үзара тәэсир итешү ысуллары, табигатьтә үз-үзеңне тоту кагыйдәләре турында элементар күзаллаулар формалаштыру. «Ашарга яраклы», «ашарга яраксыз», «дару үләннәре» төшенчәләрен аңлауны формалаштыру. Куркыныч бөжәкләр һәм агулы үсемлекләр белән таныштыру.

Юлларда куркынычсызлык кагыйдәләрен үтәү. Күзәтүчәнлек, балалар бакчасында бина эчендә һәм участокта, якин-тирәдә ориентлаша белү сәләтен үстерү. «Урам», «юл», «урам чаты», «юл чаты», «жәмәгать транспорты тукталышы» төшенчәләре һәм урамда үз-үзеңне тотуның элементар кагыйдәләре белән таныштыруны дәвам итү. Балаларны юл хәрәкәте кагыйдәләрен

Сентябрь.

№ п/п	Эшчәнлек төре	Атна
1.	Шәһәр урамнарында йөрүче транспорт төрләре. Максат: балаларның шәһәр урамнары, андагы туктаусыз хәрәкәт турындагы белемнәрен киңәйтү.	3
2.	Диңгез транспорты Максат: балаларны диңгез транспорты тйрләре б/н таныштыру.	4

Октябрь.

№ п/п	Эшчәнлек төре	Атна
1.	" Төсле автомобильләр" уены. Максат: уен аша балаларны юл кагыйдәләренә өйрәтү.	1
2.	Жәяүлеләр өчен кызыл, сары, яшел төсләрнең әһәмияте. Максат: юл билгеләре, светофор, аларның вазифалары турындагы белемнәрен ныгыту.	2
3.	Светофор рәсемен һәм макетын карау. Максат: балаларны светофор һәм аның кеше тормышындагы роле белән таныштыру.	3
4.	А.Дороховның " Яшел, сары, кызыл" хикәясен уку. Максат: балаларны матур әдәбият б/н таныштыру. Сорауларга җавап бирергә өйрәтү.	4
5.	" Трамвай" уены. Максат: уен кагыйдәсен төшенеп уйнау.	5

Ноябрь

№ п/п	Эшчәнлек төре	Атна
1.	Такси рәсемен карау. Максат: башка транспорт чаралары төрләре б/н чагыштыру.	1
2.	Шәһәр юллары турында презентация карау. Максат: балаларны шәһәр юллары б/н таныштыру.	2
3.	" Һәр машинаның үз урыны" уены. Максат: уен аша транспорт төрләре б/н танышуны дәвам итү.	3
4.	Бер яклы һәм ике яклы хәрәкәтле юл рәсем карау. Максат: юл төрләре б/н танышу.	4

Декабрь

№ п/п	Эшчәнлек төре	Дата
1.	Поезд һәм тимер юл рәсемен карау. Максат: балаларны тимер төшенчәсе һәм транспорт төрләре б/н таныштыру.	1
2.	Тимер юл транспорты т-да шигырьләрдән өзекләр уку. Максат: матур әдәбият аркылы тимер юл транспортына кызыксыну уяту.	2
3.	Тимер юл турында презентация карау. Максат: тимер юлның үзенә генә хас үзенчәлекләре б/н танышуны дәвам итү.	3
4.	Тимер юлда үзгән тоту кагыйдәләре .	4

	Максат: үз-үзеңне юлда дөрес тоту кагыйдәләрен искә төшерү.	
--	---	--

Гыйнвар.

№ п/п	Эшчәнлек төре	Атна
1.	" Кыен юл" уенын уйнау. Максат: балаларның фикерләү сәләтен үстерү.	2
2.	" Шофер" һәм " Машинист" рәсемнәрен карау. Максат:рәсемгә карап кечкенә генә хикәя төзергә өйрәтү.	3
3.	И.И.Кобитинаның " Нәниләргә техника турында" хикәясеннән өзекләр уку. Максат:укулган хикәянең эчтәлеген аңларга ярдәм итү.	4

Февраль

№ п/п	Эшчәнлек төре	Атна
1.	Жигүле транспорт рәсем карау. Максат: балаларны жигүле транспорт төре белән таныштыру.	1
2.	" Атлар" уены. Максат: рольләргә бүленеп уйнау.	2
3.	" Дилбегәләр ярышы" уены. Максат: балаларның житезлекләрен, чабу,йөгерү осталыкларын үстерү.	3
4.	Ат рәсемен буяу. Максат: жигүле транспорт өчен тарту көче буларак файдаланыла торган хайван рәсемен буяу.	4

Март.

№ п/п	Эшчәнлек төре	Атна
1.	Е.Черушинның "Ат жәнлекләр йөртә" хикәясеннән уку. Максат:матур әдәбиятта ат обрзы ничек сурәтлэгәннен ачыклау.	1
2.	Ат аппликациясен ясау. Максат:шаблон һәм төсле кәгазь кулланып ат рәсемен ябыштыру.	2
3.	Дид/уен: " Юл тамгалары" Максат: балаларны юл тамгалары белән таныштыру, бер-берсеннән аерырга өйрәтү.	3
4.	"Светофор" уены. Максат:уен аша балаларны светофорның кеше тормышындагы роле б/н таныштыру.	4

Апрель

№ п/п	Эшчәнлек төре	Атна
1.	Светофор турында шигырьләр уку. Максат: белемнәрен һәм сөйләм телләрен үстерү.	1
2.	Светофор турында табышмаклар чишү. Максат: фикерләү сәләтләрен үстерү.	2
3.	Светофор көйли торган юл чатына экскурсия. Максат: светофор эшчәнлеген күзәтү.	3
4.	" Светофор" уены.	4

	Максат: уен аша балаларны светофорның кеше тормышындагы роле б/н таныштыру.	
5.	Светофор, юл чаты, майдан рәсемнәрен ясау. Максат: барлык булган белемнәрен ныгыту.	5

Май

№ п/п	Эшчәнлек төре	Дата
2.	Пластинин белән эшләү. Жинел һәм йөк машиналарын эвәләү. Максат: төрле транспорт төрләрен атый белү, шуларны пластининнан эвәлэргә өйрәтү.	1
3.	Табигый материал кулланып юл, гараж төзү. Максат: эш барышында балалар б/н әңгәмәләр оештыру.	2
4.	Машиналар хәрәкәтен күзәтү. максат: күзәтү алымнары дәрәс кулланырга өйрәтү.	3

3. “Танып белү үсеше”

«Танып белү үсеше» белем бирү эшчәнлегә эчтәлегә балаларда танып белү ихтияжларын һәм акылны үстерү максатларын тормышка ашыруга юнәлтелә һәм белем бирү бурычларын билгели.

Танып белү үсеш өлкәсенә юнәлешләре:

- Элементар математик күзаллаулар формалаштыру.
- Танып белү-тикшеренү эшчәнлеген үстерү.
- Предметлы тирәлек белән таныштыру
- Социаль дөнья белән таныштыру

Танып белү үсеш өлкәсенә юнәлешләренә бурычлары:

Элементар математик күзаллаулар формалаштыру:

- Элементар математик күзаллаулар, әйләнә-тирә объектларының төп сыйфатлары һәм бәйләнешләре: форма, төс, үлчәм, микъдар, сан, өлеш һәм бөтенлек, тирәлек һәм вакыт турындагы беренчел күзаллаулар формалаштыру.

Танып белү-тикшеренү эшчәнлеген үстерү.

- Балаларның танып белү омтылышын үстерү, тирәлектә ориентлашу тәҗрибәсен киңәйтү, сиземләү үсеше, кызыксынучанлык һәм танып белү нигезен үстерү;
- танып белү гамәлләрен, аңны формалаштыру; хыялны һәм ижади активлыкны үстерү; әйләнә-тирә объектлары, әйләнә-тирә объектларының үзлекләре һәм үзара бәйләнешләре (форма, төс, үлчәм, материал, яңгыраш, ритм, темп, сәбәпләр һәм нәтиҗәләр һ.б.) турында беренчел күзаллаулар формалаштыру.

Предметлы тирәлек белән таныштыру.

- Предметлы тирәлек белән таныштыру (предметның аталышы, функциясе, кулланылышы, сыйфатлары);
- предметны кеше фикерләве һәм хезмәт нәтиҗәсе буларак кабул иттерү.
- Предметлы тирәлектә күптөрлелегә, кешенә, тормышны җайлырак һәм уңайлырак итеп, үзе һәм башка кешеләр өчен предметлы тирәлек тудыруы, аны үзгәртүе һәм камилләштерүе турында беренчел күзаллаулар формалаштыру
- Предметлар дөньясы һәм табигый дөнья арасындагы сәбәп-нәтиҗә бәйләнеше ачыкый белү сәләтен үстерү.

Социаль дөнья белән таныштыру.

- Әйләнә-тирә социаль мохите белән таныштыру, балаларның белем дәрәжәсен киңәйтү, дөньяның тулай картинасын формалаштыру.
- Туган җир һәм Туган ил турында беренчел күзаллаулар, халкыбызның социомәдәни кыйммәтләре, илебезнең традицияләре һәм бәйрәмнәре турында күзаллаулар формалаштыру.

Иң гади математик күзаллаулар формалаштыру эшчәнлеге буенча

Сентябрь.

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
1	“Көзге урманга сәяхәт”. Максат: бер һәм күп, зур кечкенә, предметларны күпләген чагыштыра белү.	И.А. Помораева 12 бит.
2	“Куянда кунакта”. Максат: Саннарны чагыштыру, вакыт өчендә ориентлашу, предметларны тәртип буенча санарга өйрәнү.	13 бит.

Октябрь

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
1	“Безгә цирк килде”. Максат: мигъдар саны, чагыштыру, геометрик фигуралар б/н танышу.	14 бит
2	Дид/уен: " Петрушканың кунаклары". Максат:балаларны 5кә кадәр санау күнекмәләрен ныгыту.	
3	“Бик кызыклы зоопарк”. Максат:балаларга күплек сандагы әйберләргә билгеләргә төрле булган аерым-аерым предметлардан төзәргә өйрәтү.	И.А. Помораева 15 бит.
4	“Урманнан килгән кунаклар” Максат:балаалрны 3кә кадәр санарга өйрәтү.Геометрик фигураларның исемнәрен кабатлау.	17 бит.

Ноябрь.

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
1	“Өч дунгыз баласы” Максат:3кә кадәр санарга өйрәтү: бер рәткә тезелгән әйберләргә күрсәтеп, аларның тәртип буенча саннарын әйтеп бару.	18 бит
2	“Куяннарын кишер белән сыйлайбыз”. Максат:3кә кадәр санарга өйрәнүне дәвам итү.Ничә? сорагына дәрәс итеп җавап бирергә өйрәтү.	19 бит
3	“Буратинода кунакта”. Максат: 3кә кадәр санауны ныгыту, саның тәртип төшенчәсе б/н таныштыру.	21 бит
№	Тема	Әдәбият,

п/п		бит
1	“Мальвина Буратиноны санарга өйрэтэ” Максат:балаларны 4 кэ кадэр санарга өйрэтү.Ике төркөмнө чагыштыру нәтижәсендә 4санының килеп чыгышын аңлату.	И.А.Помораева 22 бит.
2	“Әйдәгез уйныйбыз”. Максат:4кэ кадэр санау күнекмәсен ныгыту,санының тәртип төшөнчәсе б/н таныштыру;" Ничә?", " Ничәнче сан буенча?" сорауларына жавап бирергә өйрэтү.	24 бит.
3	5 саны. Килеп чыгышы. Тәүлек вакытлары. Максат:балаларны 5санының килеп чыгышы белән таныштыру; 5кэ кадэр санарга өйрэтү.	25 бит.
4	“ Курчаклар кэрлэләргә кунакка жыена.” Максат:5 кэ кадэр санарга өйрэтү.Зурлыкны күрсәтүче ике билге буенча предметларны чагыштырырга өйрэтү.	28 бит.
5	Уен “ Умники и умницы” Максат: 5кэ кадэр санауны ныгыту.Тигез һәм тигез булмаган төркөмнәрнечагыштырырга өйрэтү.	29 бит

Гыйнвар

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
1	"Тылсымлы янчык". Максат: тәртип санының үзенчәлеген аңлату. Цилиндр белән таныштыру.	И.А.Помораева 30 бит.
2	" Картиналарны төз". Максат:бер рәткә тезелгән эйберләргә күрсәтеп, аларның тәртип буенча саннарын әйтү.	32 бит.
3	" Бу кайчан була?" Максат:балаларны кичә,бүген, иртәгә төшөнчәләре б/н таныштыру.	36 бит.

Февраль

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
1	" Аюның төш күрүе". Макса: балаларны ерак һәм якын төшөнчәләре б/н таныштыру.	И.А.Помораева 33 бит.
2	“Матрешкалар белән уйныйбыз”. Максат: 5кэ кадэр санау. "Барлыгы ничә?"дигән сорауга жавап бирү.	34 бит.
3	“Юллар төзибезд”. Максат:төрле озынлыктагы, киңлектәге, биеклектәге ике предметны арта һәм кими бару тәртибендә урнаштыру. Геометрик фигураларның үзенчәлекле билгеләрен күрә белү.	35 бит.

4.	“Алдагы темаларны кабатлау”. Максат: 5кэ кадэр санауны ныгыту. Кичэ , бүгөн, иртэгэ дигэн төшөнчэлэр б/н танышу.	37 бит
----	---	--------

Март

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
1	"Зарядка ясыйбыз". Максат: тирэ-июндә ориентлашу: аста, өстә, уа, сулда, алда, артта.	И.А.Помораева 39 бит.
2	“Простоквашинодан хат килгән” Максат: балаларны геометрик фигураларны аера һәм дәрәс итеп исемнәрен әйтә белергә өйрәтү.	40 бит.
3	“Степашка уенчыкларны жыя”. Максат: уңга, сулга, алга, артка хәрәкәт итергә өйрәтү. 5 кэ кадәр санауны ныгыту.	42 бит.
4	“Дәрәс барсаң, сер табарсың”. Максат: балаларны билгеләнгән юнәлешләр буенча хәрәкәт итергә өйрәтү. Зурлыкны күрсәтүче ике билге буенча предметларны чагыштыру.	42 бит
5	“Чәй эчәргә табын әзерлибез” Максат: балаларны 3 предметны биеклегә буенча чагыштырырга өйрәтү һәм аларны арта һәм кими тәртибендә урнаштыра белү.	44 бит

Апрель

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
1	“Юл буена чәчәк утыртабыз” Максат: балаларны 4-5 предметны биеклегә буенча чагыштырырга өйрәтү һәм аларны арта һәм кими тәртибендә урнаштыра белү. Геометрик фигуралар турында күзаллауларын киңәйтү.	И.А.Помораева 45 бит.
2	“Предметларны формасы буенча төзе.” Максат: санау нәтижәсендә предметларның бер-берсе б/н аралары үзгәрми.	46 бит.
3	“Уен майданчыгы төзибез”. Максат: зуррак төркемнән беркадәр предметларны аерып алырга өйрәтү.	И.А.Помораева 48 бит.
4	“Әкиятләр иленә сәяхәт”. Максат: 5кэ кадәр санау. "Барлыгы ничә?" дигән сорауга җавап бирә белү.	49 бит.

Май

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
1	“Тылсымчыдан хат”. Максат: предметның формасын геометрик фигуралар б/н чагыштырырга өйрәтү.	И.А.Помораева 50 бит
2	“Яз килде”. Максат: Предметларны парлап кую юлы белән ике төркемне чагыштыру.	51 бит
3	Д/у: "Безнең көн", "Жөмләне кабатла".	53 бит
4	Д/у: "Үз өеңне тап", "Парын тап".	53 бит

Әйләнә-тирә юнь һәм табигать белән танышу.

Сентябрь

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
1.	“МЧС хезмәте” Максат: терле хезмәт ияләренең эшенә кызыксыну уяту. Куркынычсызлык кагыйдәләрен ныгыту. Үзләренең уйларын аргументлап аңлата белергә өйрәтү.	Т.Н.Вострухина 44 бит

Октябрь

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
1.	“Пешекче хезмәте” Максат: пешекче хезмәте белән таныштыру. Төп продуктларны дәйрәс әйтә белүләрен ныгыту.	47 бит
2.	“Минем гаиләм” Максат: гаилә турында күз аллауларын тирәнәйтү, якын туганнарын атый белергә өйрәтү.	50 б.
3.	“Көз аенда кунакта” Максат: көз аеның матурлыгын күрә белү, аны поэзия, музыка аша да аңлап сөйләп бирергә өйрәтү.	Л.Г.Горькова 6 б.
4.	“Викторина “Лабиринт” Максат: кешенең тышкы органнары турында элементар белүләрен ныгыту.	Т. Н. Вострухина 52 бит
2	“Моңсу көз” Максат: көз айларының күренешләре белән таныштыру	117 бит

Ноябрь

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
1.	“Юл кагыйдәләрен үтә” Максат: юл тамгалары белән таныштыруны дәвам итү. Светофорның төсләр урнашуын кабатлау.	61 бит
2.	“Урманда кемнәр яши” Максат: урман жәнлекләре белән таныштыру, тышкы признаклары аша хайваннарны аера белергә өйрәтү, кызыксынучанлык тәрбияләү.	Л. Г. Горькова 9 б.
3.	“Кешегә киёмнәр нигә кирәк?” Максат: кешегә киёмнәр ни өчен кирәк икән аңлату, сезонлы ир –ат һәм кыз –хатын киёмнәрен аера белергә өйрәтү.	Т .Н. Вострухина 63 бит
4.	“Уенчыклар кибете” Максат : төрле профессияләр белән таныштыруны дәвам итү. Төрле уенчыклар һәм аларның нинди материаллардан ясалучыларын аңлату.	Т. Н. Вострухина 66 бит

Декабрь.

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
1.	“Без яшәгән квартира” Максат: “жиһазлар” төшенчәсе белән таныштыруны дәвам итү.	70 бит
2.	“Чиста бул” Максат: балалар бакчасындагы чисталыкны кем ясый – аңлауларын булдыру, чисталыкны саклай белергә өйрәтү.	71 бит
3.	“Безгә транспорт ничек булыша?” Максат: пассажир транспорты белән таныштыру.	Т. Н. Вострухина 74 бит
4.	“Балалар олыларга булыша”. Максат: балаларны олылар эшли торган эш төрләре б/н таныштыру. Олыларга карата ярдәм итү хисен тәрбияләү.	Т. Н. Вострухина 76 бит

Гыйнвар

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
1.	“Балалар Кыш бабай белән дус” Максат: Бәйрәм атмосферасы булдыру. Фантазияләрен, күз аллауларын тирәнәйтү	Т. Н. Вострухина 78
2.	"Песи һәм эт безнең якын дусларыбыз". Максат: Балаларның күзаллауларын тирәнәйтү, кызыксынучанлык уяту	Л.Г. Горькова 15 б.
3.	“Янгыннан саклану чаралары” Максат: балаларны янгыннан саклану өйрәтүне дәвам итү	Конспект

Февраль

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
1.	“Кунаклар көтәбез” Максат: савыт-сабаларны дөрөс әйтергә, сакчыл куллану өйрәтү.	Т.Н Вострухина 24 бит
2.	“Агач белән материал буларак танышу” Максат: агачның үзлеген белән таныштыру.	Т.Н Вострухина 86 бит
3.	“Безнең яраткан плотник” Максат: агач эше хезмәте белән танышу	О.В. Дыбина
4.	" Пыяла белән танышу". Максат: пыяланың үзлеген белән таныштыру	Т.Н Вострухина 90 бит

Март

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
----------	------	-----------------

1.	“Тукыма белэн танышу” Максат: Тукыманың төрле төрлөре белэн таныштыру.	95 бит
2.	“Зоопарк буйлап сәяхәт”. Максат: кыргый һәм экзотик хайваннар белән таныштыру	102 бит
3.	" Суган утырту". Максат: балалрны үз алларына максат куеп эшлөргә өйрөтү.	Л.Г.Горькова 21 бит
4.	“Әбиемнең ишек алды” Максат: Йорт хайваннары белән таныштыруны дәвам итү	Т.Н Вострухина 107 бит

Апрель.

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
1.	“Нәрсә булыр иде...” Максат: Сорауларга җавап табарга өйрөтү.	110 бит
2.	“Пластмәст дөньясында” Максат: төрле материаллар белән танышуны дәвам итү.	О.В. Дыбина
3.	" Кошлар дөньясында". Максат: кошларны танып белергә өйрөтү	Л .Г .Горькова 25 б.
4.	"Минем шәһәрәм". Максат: Туган шәһәрлөре белән таныштыру	35 бит
5.	“Минем туганнарым Максат: туганнары. Якыннарын танып әйтә белергә өйрөтү	Т.Н Вострухина 55 бит

Май

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
1.	"Урманда нәрсәләр үсә?". Максат: урман турында сөйләү.	Л. Г Горькова 29 б.
2.	Кабатлау. "Белмәмешкә савыт әвәлөргә булышабыз".	О. В .Дыбина,
3.	“Өйдәге куркынычысызлык кагыйдәләре” Максат: кешенең куркынычсызлыгына яный торган предметлар һәм төрле ситуацияләр белән таныштыру	Т.Н Вострухина 58 бит
4.	“Шәһәр урамнары” Максат: тирә –як белән таныштыру	Т.Н Вострухина 87 бит

4. “Сөйләм үсеше”.

«Матур әдәбият уку» белем бирү өлкәсе эчтәлеге балада китап укуга кызыксыну һәм ихтыяж формалаштыру максатларын тормышка ашыруга юнәлтелә һәм белем бирү бурычларын билгели.

Балаларны танып белү әдәбиятына һәм матур әдәбиятка, халык авыз ижатына тарту, әдәби кичерешләр байлыгын формалаштыру.

Китапның белем чыганагы икәнлегенә төшендерү. Китапка сакчыл караш тәрбияләү, мөстәкыйль рәвештә китапның рәсемнәрен карарга, эчтәлеген яңадан тыңларга теләк уяту.

Зур булмаган проза текстларының эчтәлеген ачып бирә белергә һәм кечкенәрәк шигырьләрне сәнгатьле итеп яттан сөйләргә, текстларны рольләргә бүлеп укуда, әсәрләрне сәхнәләштерүдә катнашырга өйрәтү.

Татар халык мәкаль-әйтемләрне белән таныштыру, ал арның мәгънәләрен аңларга ярдәм итү. Балаларның ижат чагылышлары, ижат итү башлангычлары өчен (күрсәтмә материалга нигезләнелгән такмазалар, юаткычлар, хикәяләр) шартлар тудыру.

Балаларга әкиятләрнең (шулай ук татар халык әкиятләренең) жанр үзенчәлекләрен аңлатуны дәвам итү. Әкият геройларының эш-гамәлләренә бәя бирергә теләк уяту, аларның үз-үзен тотышларындагы яшерен мотивларны аңларга булышу.

Төп максаты: әдәби телен үзләштерү нигезендә сөйләм телен һәм әйләнә тирәдәгеләр белән аралашу күнекмәләрен формалаштыру.

Сөйләм үсешенә бурычлары:

- актив сүзлекне баепуны;
- бәйләнешле, грамматик яктан дәрәс диалогик һәм монологик сөйләмне;
- сөйләм ижаты үсешен; сөйләмнең аваз һәм интонация культурасы, фонематик ишетү сәләте үсешен;
- китап культурасы, балалар әдәбияты белән танышуны, балалар әдәбиятының төрле жанрлары текстларын ишетеп аңлауны;
- укырга-язарга өйрәтүнең алшарты буларак авазлы аналитик-синтетик активлык формалашуны үз эченә ала»

Сөйләм үсешенә юнәлешләре:

- Сөйләм үстерү.
- Матур әдәбият белән танышу.

Сөйләм үсешенә төп бурычлары:

- Өлкәннәр һәм балалар белән ирекле аралашуны үстерү, тирә-юндәгеләр белән үзара тәэсир итешүнең конструктив ысулларына һәм чараларына ия булу.
- Балаларда сөйләм теленә барлык компонентларын: сөйләмнең грам- матик төзелешен, бәйләнешле сөйләмне — аның диалогик һәм монологик формаларын үстерү;
- сүзлек запасы формалаштыру, сөйләмнең аваз культурасын тәрбияләү.
- тәрбияләнүчеләрнең гамәли рәвештә сөйләм нормаларына ия булуы.

Матур әдәбият белән танышуның төп бурычлары:

- Укуга карата кызыксыну һәм мөхәббәт тәрбияләү;
- әдәби сөйләмне үстерү.
- матур әдәбият әсәрләрен тыңлау теләге һәм тыңлый белү, вакыйгалар барышын күзәтә белү сәләте тәрбияләү.

Сөйләм телен үстерү һәм матур әдәбият белән танышу эшчәнлегенә буенча:

Сентябрь-Октябрь

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
1.	“Белем бәйрәме” Максат: балаларны матур итеп шигырьләр сөйләргә өйрәтү (матур әдәбият белән танышу)	В.В.Гербова 26 бит.
2.	Безнең уенчыклар. Максат: балаларда предметларны тасвирлау, вак моториканы камилләштерү, исем сыйфат куланып гади жөмлөләр төзәргә	Ф.В.Хәзрәтова 133 бит

	өйрөтү; балаларга уенчыктарга карата сакчыл караш, узара дустанэ хис тэрбиялэү. (Сөйлэм телен үстерү.)	
3.	Ө.Хасэнованың “Балалар бакчасында” хикэясен уку. Максат: балаларда китапка карата кызыксынуу һәм үз-үзеңне тоту кагыйдэлэрен формалыштыруны; балаларны әдэби сөйлэмнэрен, кызыксынуун, игътибарын, хәтерен үстерү; балаларда культура гигиена күнекмэлэре, әхлак сыйфатлары тэрбиялэү (матур әдэбият белән танышу)	Ф.В.Хәзрәтова 198бит
4.	“Песи балалары белән” дигән сюжетлы картина карау һәм хикэя төзү. Максат: балаларны көзгә үзгәрешләр турындагы белемнэрен ныгыту; балаларның игътибарын, кабул итүлэрен, хәтерен, сенсор сәләтен, уен кагыйдэлэрен үтәү; (сөйлэм телен үстерү)	137 бит. Ф.В.Хәзрәтова
5.	“Гаилә” Максат: балаларда гаилә әгъзасы буларак үзлэре турында күзаллаулар формалаштыру; үз гаилә әгъзалары турында сөйләү осталыгын, кабул итүлэрен, игътибарын, хәтерен үстерү; сөйләмнең гамматик төзелешен камилләштерү; (сөйлэм телен үстерү)	Ф.В.Хәзрәтова 140 бит.
Ноябрь		
№ п/п	Тема	Әдэбият, бит
1.	Л. Леронның “Яфрак бэйрәме”н уку. Максат: балаларны көзгә табигать матурлыгын белән таныштыру; балаларның кабул итүлэрен, хәтерен, күзәтүчәнлеген, тэрбияче артынан сәнгатьле итеп кабатлау осталыгын үстерү; балаларда бергә шөгыйльләнү, сорауларга жавап бирү телеге уяту, көзгә табигать белән соклану тэрбиялэү. (матур әдэбият белән танышу)	Ф.В.Хәзрәтова 202 бит.
2.	«Синен куркынычсызлыгың синен кулларда» Максат: балаларны куркынычсызлык кагыйдэлэре белән таныштыру; балаларның кызыксынуун, игътибарын, хәтерен, фикерләен үстерү; балаларда дустанэ мөнәсәбәт, ярдәмләшү хисе тэрбиялэү. (сөйлэм телен үстерү).	Ф.В.Хәзрәтова 142 бит.
3.	“Т.Гомәрнең “Аю Әппәс” әкиятен уку. Максат: балаларга әкиятнең әчтелеген истә калдырырга һәм сорауларга жавап бирергә ярдәм итү; балаларның игътибарын, кабул итүлэрен, күзәтүчәнлеген, хәтерен, конкрет-образлы фикерләвен, сыйфалар хисабына сүзлек байлыгын. (матур әдэбият белән танышу)	Ф.В.Хәзрәтова 204 бит
4.	“Әкияти жәнлекләрнең кышкы мажаралары” Максат: тэрбияченең сүзлэ күрсәтмэлэре буенча күмәк хикэя төзү осталыгын формалаштыру; игътибарны, конкрет-образлы фикерләүне, сөйләмне, күмәк эшлэү осталыгын үстерү; яңа елга карата кызыксыну, хайваннарга карата сакчыл мөнәсәбәт тэрбиялэү;	Ф.В.Хәзрәтова 149 бит

	(сөйләм телен үстөрү)	
5.	Б.Рэхмәтнең “Бакчага киләчәк” шигырен уку. Максат: әдәби әсерне эмоциональ кабул итәргә өйрәтү; кабул итүне, игътибарны, хәтерне, бәйләнәеле сөйләмне үстөрү, сүзлек запасын баету; һөнәрнәргә хөрмәт тәрбияләү. (матур әдәбият белән танышу)	Ф.В.Хәзрәтова 207 бит.

Декабрь

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
1.	“Ап –ак тунлы кыш” Максат: балаларның кыш турындагы белемнәрен киңәйтү; танып белү һәм эзләнүгә омтылыш формалаштыру; “Аста”, “өстә” һәм эшчәнлектә кулланган башка фразалар, чагыштыру сыйфатлары хисабына сүзлек запасын активлаштыру “У” авазның ныгыту. Балаларда кызыксыну, брдәм хезмәт хисләре тәрбияләү. (сөйләм телен үстөрү)	Ф.В.Хәзрәтова 153 бит
2.	Ә.Рәшитнең “Кояшлы ил” шиг. уку. Максат: балаларның тәрбияче сорауларына җавап бирү осталыгын, ТР гимны, картасы турында кузаллаулар формалаштыру; балаларның эмоиналь сферасы, кызыксынуын , фикерләвен үстөрү; балаларда нәфис сүзгә кызыксыну, патриотлык хисләре тәрбияләү. (матур әдәбият белән танышу)	Ф.В.Хәзрәтова 210 бит.
3.	“Уенчыклар кибетендә” “Максат:кибеттәге уенчыкларны дәрәс әйтеп уйнарга өйрәтү. (сөйләм телен үстөрү)	Ч.М. Харисова 65 бит
4.	Хәйдәрнең “Керпе туны” әкиятен уку . Максат: балаларны әсәрен әчтеләге белән таныштыру; сорауларга дәрәс җавап бирү осталыгын камилләштерү; тәрбияче артыннан аерым сүзләрене, фразаларны кабатларга мөмкинлек бирү; кабул итүне, хәтерене, игътибарны, сорауларга тулы җомләлзр белән җавап бирү осталыгын үстөрү; (матур әдәбият)	Ф.В.Хәзрәтова 213 бит.

Гыйнвар

№ п/п	Тема	Автор
1.	“Кыргый хайваннар” Максат: кыргый жәнлекләр турындагы кузаллаулар формалаштыруны дөвам итү; сөйләмнең грамматик төзелешен камилләштерү; кыргый хайваннарга карата кызыксыну уяту;(сөйләм телен үстөрү)	Ф.В.Хәзрәтова 157 бит

2.	М.Файзуллинаның “Кыш бабай” шигырен уку. Максат: балаларны шигъри эснр белән таныштыру; тәрбияче ярдәме белән шигырьне яттан сөйләү омтылышын хуплау; балаларның кабул итүләрен, хәтерен, сүзлек запасын, хәрәкәтләрен үстерү; балаларда Кыш бабайга, Яңа ел бәйрәменә карата уңай эмоциональ хисләр тәрбияләү; (матур әдәбият белән танышу)	Ф.В.Хәзрәтова 215 бит.
3.	“Кыш бабай турында хикәя төзү” Максат: тәрбияченең сүзле күрсәтмәләре буенча күмәк хикәя төзү күнекмәкләре формалаштыру; балаларны тәрбияче һәм яшәтешләре белән ирекле аралашырга өйрәтүне дөвәм итү; Яңа елга карата кызыксыну тәрбияләү. (сөйләм телен үстерү)	Ф.В.Хәзрәтова 147 бит.

Февраль

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
1.	Ә. Каринаның “Кыш” шигырен уку. Максат: балаларны Ә. Каринаның шигыре белән таныштыру, эчтелеге буенча сорауларга җавап бирүгә күнектерү; игътибарны конкрет-образлы фикерләүне, шигырьдән куланылган сүзләр хисабына сүзлек байлыгын үстерү. (матур әдәбият белән танышу)	Ф.В.Хәзрәтова 217бит.
2.	“Чыршыкай –купшыкай” Максат: яңа ел бәйрәме, чыршы турында кузаллуларын формалаштыруны дөвәм итү. Сөйләмнең грамматик төзелешен камилләштерү, хикәя төзү осталагын, кабул итүләрен, хәтерен, игтибарын, бармаклар моорикасын үстерү; (сөйләм телен үстерү)	Ф.В.Хәзрәтова 151 бит.
3.	К.Булатованың “Солдатлар” дигән шигырен уку. Максат: әдәби эсәр аша Ватаны саклаучылар көне белән таныштыруны дөвәм итү; балаларның ниндий? Кайда? Кая? Нәрсә? Сорауларына тулы фразалар белән җавп бирү осталыгын, игтибарын, танып белү активлыгын, вазын дөрес әйтү култрасын үстерү; (матур әдәбият белән танышу)	Ф.В.Хәзрәтова 222 бит.
4.	“Хәрби һөнәрләр” Максат: балаларның хәрби һөнәрләр һәм аларны төрләре, хәрби техника турында белемнрен формалаштыру; балаларның кызыксынуын, игтибарын, хәтерен, хәрәкәтен, фикерләвен үстерү; (сөйләм телен үстерү)	Ф.В.Хәзрәтова 159 бит.

Март

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
1.	Д.Хәбибуллинаның “Бүләк” шигырен уку. Максат: балаларның хатын-кызлар бәйрәме турындагы белемнәрен тирәнәйтү; балаларның кабул итүләрен, хәтерен, игтибарын, сөйләмдә ирекле арлашуларын, башкаларга аңлаешлы итеп җавп бирү осталыгын үстерү; (матур әдәбият белән танышу)	Ф.В.Хәзрәтова 224 бит.
2.	“Әниләр бәйрәме”. Максат: Әниләр бәйрәменең күңеллелеген, яңга якынлыгын, матур хисләр тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова 165 бит.

3.	“Без әкият яратабыз”. Максат: халык авыз ижаты –әкиятлер белән таныштыруны дәвам итү; кабул итүләрен игтибарын, тикшерү, сорауларга жавап бирү осталыгын үстерү, диалоглы сөйләмне камилләштерү; (матур әдәбият белән танышу)	Ф.В.Хәзрәтова 227 бит.
4.	“Аюның язгы мажаралары”. Максат: балаларны, исем, сыйфат куланып гади жөмлөләр төзәргә өйрәтү; балаларның кызыксыуның, игтибарын, хәтерен, фикерләвен үстерү; балаларда табигатькә сакчыл карш, дустанә мөнәсәбәт тәрбияләү; (сөйләм телен үсерү).	Ф.В.Хәзрәтова 176 бит.

Апрель.

№ п/п	Тема	Әдәбият бит
1.	К. Ушинскийның “Хайваннар бәхәсе”. Максат: балаларның срауларга жавап бирү осталыгын ногыту; балаларның эмоциональ сферасын, тип-тап-тап, тип-тап-тап, пух,пах-пах, ах-ох-ух, аваз ияртемнәре хисабына авазларның дәрәс әйтелешен камилләштерү, үстерү; балаларда нәфис сүзгә мэхәббәт, йорт хайванарына карата кайгыртучанлык, мөрхәмәтлек тәрбияләү. (матур әдәбият белән танышу)	Ф.В.Хәзрәтова230 бит
2.	“Аюның язгы мажаралары”. Максат: балаларны, исем, сыйфат куланып гади жөмлөләр төзәргә өйрәтү; балаларның кызыксыуның, игтибарын, хәтерен, фикерләвен үстерү; балаларда табигатькә сакчыл карш, дустанә мөнәсәбәт тәрбияләү; (сөйләм телен үсерү).	Ф.В.Хәзрәтова 176 бит.
3.	Б.Рәхмәт “Яз”шигырен яттан өйрәнү. Максат: балаларны аңга алып. Истә калыбуны тәрбияләү (матур әдәбият белән танышу)	Ф.В.Хәзрәтова .
4.	“Урман күлендә” Максат: балаларның [с][з] [у] [ш], авазларын дәрәс әйтүләрен ныгыту, [ж], авазының артикуляциясен исләренә төшерү;балаларның кызыксынуын, ишетү игтибарын, хәтерен, логик фикерләвен, вак моторикасын үстерү; балаларда табигатькә сакчыл караш, дустанә мөнәсәбәт тәрбияләү; (сөйләм телен үстерү).	Ф.В.Хәзрәтова 179 бит.

Май.

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
1.	“Транспорт”. Максат: Балаларны транспорт төрләрен дәрәс әйтәтә нинди максаттан кулланулары турында хикәя төзәп сөйләргә өйрәтү. (сөйләм телен үстерү)	Ф.В.Хәзрәтова 232 бит.
2.	Ә.Рәшитнең “Кояшлы ил” дигән шигырен яттан өйрәнү. Максат: балаларга шыгырьнең әчтеләген аңларга булышу; балаларга срауларга тулы фразлар белән жавап бирү осталыгын, гытибарын, ишетү хәтерен, иптәшең турында сөйләү теләген	Ф.В.Хәзрәтова 235 бит.

	үстерү; туган илгә патриотлыкк хисләрә, шигърияткә мәхаббәт һәм бер-берсенә карата ягымлы мөнәсәбәт тәрбияләү; (матур әдәбият белән танышу)	
3.	“Чәчәкле жәй”. Максат: балалрны жәй ел фасылына хас билгеләр белән таныштыруны дәвам итү; сөйләмнең грамматик төзелешен формалыштыру, предметлы картиналар буенча “Жәй” темасына хикәя төзү осталыгын үстерү; тырышып шөгылләнү телеге тәрбияләү; (сөйләм телен үстерү)	Ф.В.Хәзрәтова 188 бит.
4.	“Күбәләкләр ничек килеп чыккан?” Максат: әкиятнең эчтәлеген кабул итәргә һәм аңларга өйрәтү; Балалрның кабул итүләрен, жавап бирү осталыгын үстерү; Әкиятләргә кызыксыну, чәчәкләргә, күбәләкләргә сакчыл караш тәрбияләү.	Ф.В.Хәзрәтова 237 бит

5.Сәнгати-эстетик үсеш» белем бирү өлкәсе.

«Сәнгать- эстетик» белем бирү эшчәнлеге эчтәлеге балаларда әйләнә-тирәдәге матурлыкка кызыксыну уятуны һәм үз- үзләрен күрсәтү ихтыяжларын канәгәтләндерүне формалаштыру максатларын тормышка ашыруга юнәлтелә һәм белем бирү бурычларын билгели.

Рәсем ясау

Балаларның игътибарын табигать матурлыгына юнәлдәрү, алар белән берлектә үсемлек һәм хайваннар дөньясы объектларының форма, төс, төзелеш камиллегенә соклану.

Татар декоратив-гамәли сәнгате әсәрләре белән танышуны дәвам итү.

Балаларны «орнамент» төшенчәсе белән таныштыру. Татар орнаментында оста итеп чагылдырылган чын чәчәк-үсемлек мотивларын карау. Бизәкнең өлешләрен аера белергә өйрәтү.

Балаларны декоратив эшчәнлеккә тарту: өч яфрак (бер ноктадан өч тапкыр буяу), күкчәчәк, ромашка (акчәчәк), миләш, гөлжимеш һ. б. ны ясау ысулларын күрсәтү.

Бер, ике яки берничә төсне кулланып, гади элементлардан торган тасма (бордюр) бизәгә ясыя белүне формалаштыру. Чәчәкле үсемлекләргә төсләрне туры китерү кирәклегенә игътибар итү. Берничә өлештән (кош, күбәләк, умарта корты фигуралары) торган предметларның формасын һәм төзелешен чагылдырырга өйрәтү.

Төсмерләр (зәңгәрсү, соры, алсу, шәмәхә) белән таныштыру, төсләрне тою хисен үстерү.

Татар декоратив-гамәли сәнгате үрнәкләре буенча күмәк эшләренә үтәүгә тарту.

Туган шәһәр (авыл) тормышыннан матур вакыйгаларны рәсемгә төшерергә теләк уяту. Рәсемнәрне бергәләп карау һәм нәрсә ясаганны сөйләүләренә ирешү. Ижади активлык тудырырга булышу.

Ябыштыру

Кисеп ябыштыру сәнгатенә кызыксыну уяту, аның эчтәлеген катлауландыра һәм төрле сурәтләр мөмкинлекләрен киңәйтә бару.

Туры сызык буенча башта кыска, аннары озынрак тасмалар кисәргә өйрәтү. Төсле кәгазьдән киселгән тасмалардан предмет сурәтләргә өйрәтү. Сирень, артыш чәһәкләрәннән торган композиция төзү өчен, өзек-өзек аппликация техникасы белән таныштыру.

Чәчәкләр, жиләк-жимешләр һ. б. ны ясау өчен, квадраттан түгәрәкләр һәм турыпочмактыктан оваллар кисәргә күнектәрү. Бизәү максатыннан полосада, квадрат, түгәрәктә декоратив бизәкләр төшерергә өйрәтү. Ритм-тоемлау хисен уяту.

Бер бит кәгазьдә берничә предметны кисеп ябыштыру юлы белән (урам, шәһәр), балаларны сюжетлы аппликация төзүгә якин китерү. Пөхтә эшләү күнекмәләре булдыру.

Татар декоратив-гамәли сәнгатенә үрнәкләре буенча эзер формалардан (чәчәкләр, күбәләкләр, кошлар) коллектив композиция төзегәндә, үзара ярдәмләшеп эшләү теләге уяту.

Әвәләү

Әвәләп ясау белән кызыксынуны үстерү; балчыктан (тозлы камыр, пластилин) әвәләү күнекмәсен камилләштерү.

Зур кисәктән кечерәк кисәкләр өзеп яки чеметеп алу, аларны бармаклар ярдәмендә түгәрәкләп тәгәрәтү, өлешләрне тоташтыру (чәчәк, гранат, миләш жимешләре); янчелгән шарның өстен шомарту, жиңел генә тарттырып, кырыйларын чеметкәләп чыгу - бөрү (гөбәдия, вак бөлеш һ. б.) күнекмәләре формалаштыру. Махсус таякчык (стека) ярдәмендә ике яки дүрт кисәккә бүлөп (бөлеш кисәкләре), килеп чыккан формаларны үзгәртәргә тырышуларын хуплау.

Яңа форма барлыкка китерү өчен, шарның уртасын яньчеп, чокыр ясау ысулын куллану. Махсус таякчыкны файдалану ысуллары белән таныштыру. Эвәләп ясалган эйберләргә шушы таякчык ярдәмендә милли бизәкләр төшерергә омтылуларын хуплау.

Балчык (тозлы камыр, пластилин) белән пөхтә итеп эшләргә күнектерү.

Эвәләп ясалган эйберләрне күмәк композициягә (тәлинкәдәгә сый, чәй сервисы һ. б.) берләштерү. Уртақ эш нәтижәсен күрәп шатлану хисләре уяту. Декоратив эвәләп ясауда халык уенчыклары үрнәкләре (Шәмәрдән, Актүбә һ. б. уенчыклар) буенча иң гади образлар тудырырга теләк уяту.

Өстәл театрында куллану өчен, татар халык әкиятләре буенча сюжет эвәләп ясауга кызыксыну һәм теләк тудыру. Балаларда өлкәннәр белән уртақ эш нәтижәләрен күрәп шатлану хисләре уяту.

Сәнгати-нәфәсәти үсеш (рәсем, эвәләү һәм кисеп ябыштыру, конструкцияләү)

Сентябрь

№ п/п	Программа бүлеге	Тема	Әдәбият, бит.
1.	Рәсем	“Алмагачта алмалар өлгергән” Максат: агач рәсеме ясауны ныгыту, алмагачның образын рәсемдә күрсәтә белергә өйрәтү	Т.С.Комарова 25-26 бит
1.	Эвәләү	Алмалар һәм жиләкләр Максат: түгәрәк формаларны төрле зурлыкта эвәләргә өйрәтү. Үз эшеңә бәя бирү.	Т.С.Комарова 23бит
1.	Кисеп ябыштыру	Матур эләмнәр Максат: кайчы белән эшләргә өйрәтү: дөрес итеп тотып, тар эләмнәрне кисү. Төсләрне аралаштырып ябыштырырга өйрәтү.	Т.С.Комарова 25 бит

Октябрь

№ п/п	Программа бүлеге	Темасы	Әдәбият
1.	Рәсем	“Төсле шарлар түгәрәк һәм овал формада” Максат: баалаларны түгәрәк һәм овал формалар ясарга өйрәтү; чиста, пөхтә итеп буяргаомтылу.	Т.С.Комарова 30-31 бит
2.		“Алтын көз” Максат: көз фасылын рәсемдә күрсәтә белергә өйрәтү: агачның кәүсәсен, ботакларын, сары яфрактарны ясау һәм буяулар белән буяу.	Т.С.Комарова 31-32 бит
3.		“Сихри агач” Максат: рәсемдә сихри агач образын ясарга өйрәтү. Агачның төзелешен дөрес итеп күрсәтү, пөхтәлек тәрбияләү.	Т.С.Комарова 33 бит
4.		“Альпякыч бизәү” Максат: халык орнаменты кулланып гади узорлар ясарга өйрәнү	Т.С.Комарова 34 бит
5.		“Алтын һәм гади йомыркалар” Максат: овал формасын ясарга өйрәтү, рәсемне чиста итеп буяуны ныгыту.	Т.С.Комарова 36-37 бит

1.	Әвәләү	Зур һәм кечкенә кишерләр Максат: балаларны зур һәм кечкенә формадагы озынча предметлар әвәләргә өйрәтү.	Т.С.Комарова 24 бит
2.		“Төмбә” Максат: алдан өйрәнгән әвәләү алымнарын кулланып эшләргә өйрәтү.	Т.С.Комарова 32-33 бит
1.	Кисеп ябыштыру	Салфетканы бизәү. Максат: квадрат өченә бизәкләр ябыштыру, уртасын, кырыйларын бизәргә өйрәтү. Пөхтәлек тәрбияләү.	Т.С.Комарова 30 бит
2.		“Елгада көймә йөзә” Максат: чатларын кисеп турыпочмаклыктан көймә формасы ясарга өйрәтү.	Комарова 35-36 бит

Ноябрь

№ п/п	Программа бүлгә	Темасы	Әдәбият
1.	Рәсем	Декоратив рәсем ясау“Свитер бизәү” Максат: таныш элементлар һәм төсләрне дәрәс кулланып эшләргә өйрәтү.	Т.С.Комарова 40-41 бит
2.		“Кечкенә кәрлә” Максат: рәсемдә урман гномигы аша кеше гәүдәсе ясарга өйрәнү.	Т.С.Комарова 42-42 бит
3.		“Читек бизәү” (МРК) Максат: татар халкы киёмнәре белән таныштыруны дәвам итү. Читекне төрле традицион булмаган ысуллар кулланып буяуны булдыру. Татар халкы белән кызыксыну уяту	конспект
4.		“Аквариумда йөзүче балыклар” Максат: төрле юнәлештә йөзүче балыклар ясарга өйрәнү. Балыкның формасын, койрыгын дәрәс ясау.	Т.С.Комарова 43-44 бит
1.	Әвәләү	“Курчакларга сый” Максат: балаларда образлы күзаллауларын тирәнәйтү.	Т.С.Комарова 35 бит
2.		“Төрле балыклар” Максат: төрле юнәлештә йөзүче балыкларны рәсемдә күрсәтү, буяулар һәм пумалалр белән эшләүне ныгыту	Т.С.Комарова 36 бит
1.	Кисеп ябыштыру	“Зур йорт” Максат: туры кәгазь кисеп, аның почмакларын кисәргә өйрәтү. Зур өй образын тудыру, күз алдына китереп эшләүне булдыру.	Т.С.Комарова 39 бит

Декабрь

№ п/п	Программа бүлгә	Темасы	Әдәбият
1.	Рәсем	“Акбайда кунакта” (УМК) Максат: балаларда авыл тормышын чагылдырган рәсемнәр аша йорт хайваннары турында күзаллауларын үстерү. Төсле карандашлар белән буяны булдыру	конспект

2.		“Кем нинди йортта яши” Максат: жәнлекләрнең, кошларның, бөжәкләрнең кайда яшәүләрәнә кызыксынучанлык уяту. Йорт рәсеме ясаганда квадрат, өчпочмак, турыпочмак формаларын куллану.	Т.С.Комарова 45-46 бит
3.		“Кар кызы” Максат: кар кызының киёмнәрән ясарга өйрәтү. Буяулар белән эшләүне ныгыту.	Т.С.Комарова 47-48 бит
4.		“Яңа ел белән котлау открыткалары” Максат: балаларның үзлекләрәннән открытканың эчтәлеген уйлап табуларын тәрбияләү.	Т.С.Комарова 48-49 бит
5.		“Безнең бизәлгән чыршы” Максат: Яңа ел чыршысын матур итеп бизәргә өйрәтү, пөхтәлек тәрбияләү.	Т.С.Комарова 50 бит
1.	Әвәләү	“Дымков аты” (МРК) Максат: тозлы камыр ярдәмендә ат әвәләүне булдыру. Халык гамәли ижаты белән таныштыруны дөвам итү	конспект
		“Кышкы киёмдәге кыз” Максат: кеше фигурасы әвәләргә өйрәтү.	Т.С.Комарова 47 бит
2.		“Әнкә үрдәк бәпкәләре белән” (коллектив эш) Максат: дымков уенчыклары белән таныштыруны дөвамитү, предметларның зурлыгын күрсәтә белү.	Т.С.Комарова 48 бит
1.	Кисеп ябыштыру	“Кәржин тулы гәмбә” Максат: квадратның почмакларын түгәрәкләндереп кисеп алырга өйрәтү.	Т.С.Комарова 41 бит
2.		“Чыршыга төймәләр” Максат: кайчы белән эшләргә өйрәтүне дөвам итү.	Т.С.Комарова 49 бит

Гыйнвар

№ п/п	Программа бүлгә	Темасы	Әдәбият
1.	Рәсем	“Кечкенә чыршыга кышын бик салкын” Максат: рәсемдә авыр булмаган сюжетларны күрсәтә белергә өйрәтү.	Т.С.Комарова 51 бит
2.		“Ботаклы агач” Максат: пумаланы каты басып һәм очы белән ясау алымнарын кабатлау, яхшы нәтижәгә ирешү теләге уяту.	Т.С.Комарова 52-53 битләр
3.		“Нинди уенчык ясыйсың килә, шуны яса” Максат: рәсемнәрәнә эчтәлеген уйлап ясар-га өйрәтү, ясаган уенчыгың турында сөйли белү теләге уяту.	Т.С.Комарова 56 бит
1.	Әвәләү	“Кошчык” Максат: овал формадан кошчык формасы әвәләргә өйрәтү.	Т.С.Комарова 51-51 бит

1.	Кисеп ябыштыру	“Кибеткә матур пирамидкалар китергәннәр” Максат: әкерен генә түгәрәкләндереп квадарттан, турыпочмактан түгәрәкләр кисәргә өйрәтүне дәвам итү.	Т.С.Комарова 52 бит
2.		“Автобус” Максат: кирәкле предметларны кайчы белән кисүне ныгыту, үз фикереңне башкаларга житкерә белергә өйрәтү.	Т.С.Комарова 54-55 бит

Февраль

№ п/п	Программа бүлгеге	Темасы	Әдәбият
1.	Рәсем	Декоратив рәсем ясау “Яулыкны бизик” Максат: балаларны дымков уенчылары белән таныштыру; рәсемдә узор элементларын аера белергә өйрәтү.	Т.С.Комарова 57 бит
		“Сызыкны флаглар белән бизәү” Максат: турыпочмаклы формаларны ясарга һәм пөхтә итеп буярга өйрәтү.	Т.С.Комарова 58-59 бит
2.		“Бер кыз бии” Максат: кеше гәүдәсен ясарга өйрәтүне дәвам итү	Т.С.Комарова 60 бит
3.		“Матур кош” Максат: овал формада кош рәсеме ясарга өйрәнү; төсле буяуларны дәрәс куллануны ныгыту.	Т.С.Комарова 61-62 бит
1.	Әвәләү	“Жимлектәге кошлар” Максат: кошларның позаларын әвәләүдә күрсәтә белү.	Т.С.Комарова 61 бит
2.		“Без кар бабай әвәләдек” Максат: төрле зурлыктагы шарлар әвәләү, тырышлык, пөхтәлек тәрбияләү.	Т.С.Комарова 62 бит
1.	Кисеп ябыштыру	“Әтиемә бүләк” Максат: кайчы белән эшләргә өйрәнүне дәвам итү. Пөхтәлек тәрбияләү.	конспект
2.		“Әниемә, әбиемә бүләк” Максат: хатын-кыз бәйрәменә карата кызыксыну, хөрмәт тәрбияләү. Кайчы һәм клей белән эшләүне ныгыту. Киселгән формаларны үз урынына ябыштыруны булдыру	Т.С.Комарова 63 бит

Март

№ п/п	Программа бүлгеге	Темасы	Әдәбият
1.	Рәсем	Декоратив рәсем ясау “Үз уенчыгыңны бизә” Максат: дымка уенчылары белән танышуны дәвам итү. Бер төс өстенә икенче төснә кушып пөхтә итеп ясарга өйрәтү.	Т.С.Комарова 62-63бит
2.		“Калфак” (УМК) Максат: татар орнаментлары белән танышуны дәвам итү. Кайчы белән дәрәс итеп кисүне булдыру, һәр орнаментны үз урынына урныштырып пөхтә итеп ябыштыруны булдыру.	конспект

3.		“Матур чэчэклэр чэчэк атты” Максат: төрлө форма ясар өчен пумаланы төрлөчө хэрэкэтлэндереп матур чэчэклэр ясарга өйрөтү.	Т.С.Комарова 64 бит
4.		“Курчакның күмәген бизәү” Максат: таныш элементлардан узорлар ясарга өйрөтү.	Т.С.Комарова 68-69 бит
1.	Өвөлөү	“Тэлинкэ” Максат: таныш алымнарны кулланып т тэлинкэ эвэлэргә өйрөтү..	Т.С.Комарова 66 бит
2.		“Кәжә бәтиә” Максат: дүрт аяклы хайваннар эвэлэргә өйрәнү	Т.С.Комарова 69 бит
3.		“Аландагы куяннар” Максат: хайваннарны эвэлэргә өйрөтү, гәүдәсен, колакларын овал формасында ясау.	Т.С.Комарова 70-71 бит
1.	Кисеп ябыштыру	“Балалар бакчасындагы хатын-кызларга чэчэкләр бәйләмә” (коллектив эш) Максат: тирә-юньдәгеләрне үз эшләрә белән шатландыру теләге уяту, күмәк эшне бергәләп эшләүгә омтылу.	Т.С.Комарова 64-65 бит
2.		“Гжель савыт-сабасы”(МРК) Максат: Гжель халык гамәли ижаты белән танышуны дәвам итү, дәрәс төс кулланып бизәү.	конспект

Апрель

№ п/п	Программа бүлгә	Темасы	Әдәбият
1.	Рәсем	“Кәжә бәтиләрә яшел болынга чыктылар”. Максат: дүртаяклы хайваннар ясарга өйрәнү: гәүдәләрен овал формасында ясау	Т.С.Комарова 69-70 бит
2.		“Йортсыз куян” Максат: хэрэкәтле уенны без ничек уйнадык.	Т.С.Комарова 71 бит
3.		“Әкияти йорт - Теремкәй” Максат: әкияти образлар тудыру, күз алдына китереп ясауны тәрбияләү.	Т.С.Комарова 72-73 бит
.		“Минем кояшым” Макст: алдан өйрәнгән алымнарны кабатлау, фикерләү сәләтен үстерү.	Т.С.Комарова 74-75 бит
5.		“Синәң яраткан курчагың” Максат: рәсемдә үзләрә яраткан уенчыкларның образларын күрсәтә белергә өйрөтү, рәсемне зур иттереп бөтен биткә ясарга өндәү.	Т.С.Комарова 75-76 бит
1.	Өвөлөү	“Өч аю тэлинкәсә” Максат: алдан өйрәнгән алымнарны кулланып зур, кечкенә, тагында кечкенә предметлар эвэләү.	Т.С.Комарова 73 бит
2.		“Сарык бәтиә” Максат: хайваннарның гәүдә төзелешен кабатлап ясау.	Т.С.Комарова 74 бит
1.	Кисеп ябыштыру	“Табышмаклар” Максат: балаларның игътибарлылыкларын тәрбияләү.	Т.С.Комарова 73-74 бит

2.		Үз телөгөң буенча кисеп ябыштыру. Максат:үзлектән эшлэргә өйрәтүне дәвам итү.	Т.С.Комарова 75 бит
----	--	--	------------------------

Май

№ п/п	Программа бүлгеге	Темасы	Әдәбият
1.	Рәсем	“Мин яши торган йорт” Максат: зур йорт формасы ясарга өйрәтүне дәвам итү.	Т.С.Комарова 77 бит
		“Бәйрәмчә бизэлгән йорт” Максат: Бизэлгән йортны сурәтләү: флаклар, төсле утлар . Төсләр өстенә төсләр кушып ясарга өйрәтүне дәвам итү.	Т.С.Комарова 78 бит
2.	Рәсем	“Болытлар арасында очучы самолет” Максат: болытлар арасыннан очучы самолетны сурәтләү, карандашларга төрлечә басып ясарга өйрәнүне дәвам итү.	Т.С.Комарова 80 бит
3.		“Яз турында рәсем яса” Максат:рәсемдә язгы хәләтне күрсәтү.	Т.С.Комарова 81 бит
1.	Әвәләү	“Курчакларга савыт-саба” Максат: савыт-сабалар әвәләүне ныгыту, тырышлык, кызыксынучанлык тәрбияләү.	Т.С.Комарова 77-78 бит
		“Кош жим ашый” Максат: алдан өйрәнгән алымнар кулланып таныш предметларны әвәләү.	Т.С.Комарова 78-79 бит
1.	Кисеп ябыштыру	“Жиңү бәйрәме” Максат: бәйрәм салюты кисеп пөхтә итеп ябыштыру.	конспект
2.		“Кызыл калфак” Максат: кисеп ябыштыруда әкият геройларын күрсәтә белергә өйрәтү.	Т.С.Комарова 79-80 бит

Конструкцияләү

№ п/п	Тема	Әдәбият, бит
1	“ Минем йортым ” Максат: геометрик фигураларны бер-берсенә тыташтырып ара калдырмыйча төсләрне дәрәс кулланып төзәргә өйрәтү.	Куцакова
1	“ Коймалар ” Максат: геометрик фигураларны бер-берсенә тыташтырып ара калдырмыйча төсләрне дәрәс кулланып төзәргә һәм бергәләп уйнарга өйрәнү.	Куцакова 5 б.
2	“ Өйләр һәм сарайлар ” Максат: кирпичләр белән йорт тирәягын әйләндереп алырга һәм уен ситуациясе уйлап уйнарга өйрәнү	Куцакова 13 б.
1	“ Төрөмкәйләр ” Максат: Кәгазь модельләр кулланып эшлэргә өйрәнү	Куцакова 20 б.

2	“Урмандагы балалар бакчасы” Максат: : эшлэрен планлаштырып, модельлэргә карап эшлэргә өйрәтү	Куцакова 26 б.
1	“Йөк машиналары” Максат: йөк машинасы белән таныштыру, төзелешен өйрәнү.	Куцакова 29 б.
2	“Күперләр” Максат: балаларны күперләр төзелеше белән таныштыру.	Куцакова 37 бит
1	“Корабликлар” Максат: Төрле-төрле судналар белән таныштыру, аларны ничек куллануларына карап зурлыклары да үзгәрүен аңлату.	Куцакова 41 бит
2	“Сомолетлар” Максат: балаларны сомолетлар белән таныштыру.	Куцакова 43 бит
1	“Кабатлау” Максат: кечерәйтелгән схемалар белән эшләү.	Куцакова 54 бит
2	“Гаражлар” Максат: уенчык машиналары өчен төрле конст-ядә гаражлар төзү.	Куцакова 54 бит
1	“Сарайлар” Максат: уенчык хайваннар биеклегендә сарайлар тизь.	Куцакова 50 б.(пр)
2	“Чакыру билеты” Максат: кәгазьнең үзлекләре белән таныштыу, бөкләү алымнарын кабатлау.	Куцакова 54 б. (пр)
1	“Языр өчен китапчык” Максат: кәгазь белән эшләү алымнарын кабатлау.	Куцакова 54 бит (пр)
2	“Эт оясы” Максат: бөкләү алымнарын катлауландырып кәгазь белән эшләүне дәвам итү.	Куцакова 55 бит (пр)
1	“Вагоннар” Максат: кәгазьдән вагоннар ясарга өйрәнәбез, кәгазь белән эшләү алымнарын катлауландырып эшләү.	Куцакова 56 б.(Пр)
2	“Ирекле эш” Балалар белән алда эшлэгән алымнарны кулланып зур геометрик фигуралар белән эшләү.	Куцакова 57 бит (пр)

Музыка

Музыка» белем бирү эшчәнлегә эчтәлегә балаларның музыкальлекләрен, музыканы хис-тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү максатларын тормышка ашыруга юнәлтелә һәм белем бирү бурычларын билгели.

Татар музыкасына карата кызыксыну уяту, аны тыңларга теләк белдерү. Аның хисле-образлы эчтәлегә турында сөйләү, кичерешләр белән бүлешү.

Татар композиторларының музыкаль эсәрләрен тыңлап, музыканың төп өч жанры: «жыр», «бию», «марш» төшенчәләрен бирү. Балаларның музыка характерын, кәефен бирә белү сәләтләрен үстерү.

Музыка уен кораллары (курай, кубыз, тальян гармун һ. б.) һәм аларның яңгырашы белән танышуны дәвам итү. Татар жырларын дөрес, сәнгатьле итеп һәм аңлап башкарырга, сүзләрен ачык итеп әйтергә күнектерү.

Татар биюенә хас гади хәрәкәتلәр («аяк очларында атлап йөрү», «чүгү», «аяк очларында күтәрелү», «берле бишек», «баш-үкчә», «култыклашып әйләнү», «борма» (гади вариант) һ. б.) белән таныштыруны дәвам итү.

Музыка характерына туры китереп, ритмлы хәрәкәتلәр башкаруны формалаштыру.

Хәрәкәтле импровизацияләрдә музыкаль образны чагылдырырга омтылуны хуплау, балалар белән бергә гәүдәләнеш вариантларын («тәкәббер» этәч, «кайгыртучан» тавыклар, тик-тормас чебиләр һ. б.) тикшерү, музыкаль әкият этәлегә һәм характерына дөресрәк туры килә торган образны сайларга булышу, һәр ижади табышны хуплау.

Балалар эшчәнлегенә төрле структурасына музыка өстәү; матур әдәбият, сынлы һәм театр сәнгатьләре эсәрләрен файдаланып, кәефкә туры килерлек һәм хис-кичерешләргә ярдәм итәрлек музыка астында катнаш музыкаль эшчәнлек үткөрү.

Сентябрь. Тема: “Көз”

	Музыка эшчәнлегенә оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
“Физик үсеш”, “Социаль-коммуникатив үсеш” өлкәләре белән интеграцияләштерү.	I. Музыка шөгыйльләре:	Максат: Балаларның музыкальлекләрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү.	
	1. Музыка тыңлау. <i>а) Музыка эсәрен кабул итү.</i>	Музыканы тыңлаганда, эмоциональ халәт тудыру, характерын сиземләргә, фикерләрен әйтә белергә өйрәтү.	“Хәерле йокы”, А. Монасыпов муз.; “Курчаклар маршы”, Н. Жһанов муз., “Колыбельная”, А. Гречанинов муз.; “Марш”, С. Прокофьев муз.
	<i>б) Музыкаль – дидактик уеннар.</i>	Музыкада аваз югарылыгын ишетү сәләтен үстерү.	“Кошлар һәм кошчыклар”.
	2. Жырлау. <i>а) Музыкаль ишетү һәм тавыш үстерү күнегүләре.</i>	Балаларда жырлау күнекмәләрен формалаштыру.	“Гөмбәгә”, Н. Бакиева муз. “Кукушечка”, р.х.ж., И. Арсеев эшк.
	<i>б) Жырлар.</i>	Балаларны сәнгатьле итеп жырларга, дөрес сулыш алырга өйрәтү.	“Балалар бакчасында”, Н. Зарипова муз.; “Баю – бай”, М. Красин муз.
	<i>в) Жыр ижаты.</i>	Музыкаль сорауга мөстәкыйль рәвештә жавап бирергә өйрәтү.	“Исемен ничек? – А –де – ля!”
	3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. <i>а) Уен күнегүләре</i>	Музыканың характерына туры китереп, хәрәкәтләрне мөстәкыйль рәвештә үзгәртәргә өйрәтү.	“Марш”, Л. Шиһабетдинова муз.; “Аллы – гөлле гөлчәчәк”, т.х.к., М. Мозаффаров эшк.; “Ах вы, сени мои, сени”, р.х.к., М. Раухвергер эшк.

б) Сәхнәләштерелгән этюдлар.	Музыканың характерына туры китереп, “барабанчы” хәрәкәтен ясарга, жиңелчә аяк очларында йөгөрү хәрәкәтләрен ясарга күнектөрү.	“Барабанчы”, З. Хәбибуллин муз.; “Весёлая прогулка”, П. Чайковский муз.
в) Түгәрәк уеннары һәм биюләр.	Уен күнегүләрен сәнгатьле итеп күрсәтә белергә өйрәтү.	“Яңгыр”, т.х.уен жыры Ф. Шәймәрданова эшк.
г) Музыкаль һәм жырлы уеннар	Музыка характерына туры китереп, хәрәкәтләрне күнелле итеп башкарырга өйрәтү. Жырның сүзләренә туры китереп, уенны сәнгатьле, күнелле итеп башкарырга өйрәтү.	“Үз кәрзиненә тап”, (“Вальс”), Х.Вәлиуллин муз. “Көз”, Ф. Шәймәрданова муз.
д) Биюле уен ижатын үстерү	Төрле образларны сәнгатьле итеп күрсәтә белергә өйрәтү.	“Аю бии”, Ф. Шәймәрданова муз.
е) Балалар музыка уен коралларында уйнау.	Гади генә көйләргә агач таякларда кушылып уйнарга өйрәтү.	“Тукран”.
II. Мөстәкыйль сәнгать эшчәнлегенә	Уен эшчәнлегендә ишетү сәләтен камилләштерү.	“Где мои детки?”, Н. Кононова муз.
III. Күңел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.	Балаларның ижади сәләтләрен үстерү.	“Хәйләгә каршы хәйлә”. Сәхнәләштерелгән чара.

Октябрь. Тема: “ Мин кешелек дөньясында”

	Музыка эшчәнлегенә оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлар	Музыкаль репертуар
“Физик үсеш”, “Социаль-коммуникатив үсеш” өлкәләре белән итәгаләп чыгарылу	I. Музыка шөгылләрә:	Максат: Балаларның музыкальлекләрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү.	
	2. Музыка тыңлау. а) Музыка әсәрен кабул итү.	Балаларда музыка өлкәсендәге белемнәрен үстерү. Музыканың эчтәлеген аңларга. Тасвирлау чараларын ишетә белергә өйрәтү.	“Шома бас”, т.х.ж., Р. Еникеева эшк.; “Көз көне”, М. Мозаффаров муз.; “Как у наших у ворот”, р.х.к., Т. Ломова эшк.
	б) Музыкаль – дидактик уеннар.	Ритмны тою сәләтен үстерү.	“Минем шикелле уйна”.
	2. Жырлау. а) Музыкаль ишетү һәм тавыш үстерү күнегүләре.	Сүзләргә ачык итеп әйтеп, бер югарылыкта күнелле итеп башкарырга өйрәтү. Күнегүдә аваз югарылыгын формалаштыру.	“Карга”, Н. Бакиева эшк.; “Качели”, Е. Тиличеева муз.

б) <i>Жырлар.</i>	Жырларны сэнгатыле итеп жырларга, дөрес итеп сулыш алырга, ягымлы итеп жырларга өйрөтү.	“Көз килде”, Л. Хисмәтуллина муз.; “Көзгө моң”, М. Эндәржанова муз.; “Осень наступила”, Е. Насауленко муз.
в) <i>Жыр ижаты.</i>	Мөстәкыйль рәвештә бишек жырлары көйләрен ижат итәргә өйрөтү.	“Әлли – бәлли”.
3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. а) <i>Уен күнегүләре</i>	Музыканың характерына туры китереп, ритмлы итеп атларга, тыныч кына йөрөргә, сикереп барырга өйрөтү. Музыканың башына һәм ахырына игътибар итү.	“Марш”, Л. Хисмәтуллина муз.; “Якты таң”, Ж. Фәйзи муз.; “Марш”, Э. Парлов муз.; “Скачут лошади”, Т. Попатенко муз.
б) <i>Сәхнәләште релгән этюдлар.</i>	Музыка характерына туры китереп, хәрәкәтләрне мөстәкыйль рәвештә ясарга өйрөтү.	“Коелган яфрактар вальсы”, Ф. Шәймәрданова муз.
в) <i>Түгәрәк уеннары һәм биюләр.</i>	Бию хәрәкәтләрен предметлар белән сэнгатыле, сыйфатлы итеп башкарырга өйрөтү.	“Яфрактар белән бию”, Ф. Шәймәрданова муз.; “По улице мостовой”, Т. Ломова эшк.
г) <i>Музыкаль һәм жырлы уеннар.</i>	Уен күнегүен музыка характерына туры китереп башкарырга өйрөтү.	“Кайсыбыз юк?”, (“Пьеса”), Р. Еникеев муз.; “Куянкай, сорыкай”, т.х.уены.
д) <i>Биюле уен ижатын үстөрү</i>	Уен күнегүен күңелле, мавыктыргыч итеп, образны сэнгатыле итеп күрсәтә белергә өйрөтү.	“Аю бии”, Ф. Шәймәрданова муз.
е) <i>Балалар музыка уен коралларында уйнау.</i>	Балаларны агач таяктарда музыка астында уйнарга өйрөтү.	“Тукран”, т.х.сүз.
II. Мөстәкыйль сэнгаты эшчәнлеге	Уен эшчәнлегендә ишетү сәләтен камилләштерү.	“Ну – ка, угадай – ка”, Е. Тиличеева муз.
III. Күңел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.	Әкиятләргә кызыксыну тәрбияләү. Күңелле бәйрәмнән балаларда шатлык хисләре уяту.	“Ата каз”, Бияләй театры. (т.х.к.) “Сөмбелә”. Бәйрәм.

Ноябрь. Тема: “Минем илем, минем шәһәрәм”

	Музыка эшчәнлегенә оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
“Физик үсеш”, “Сәхнәләште”	I. Музыка шөгыйльләре:	Максат: Балаларның музыкальлекләрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстөрү.	
	3. Музыка тыңлау. а) <i>Музыка әсәрен кабул итү.</i>	Музыканың эчтәлеген аңларга, тасвирлау чараларын ишетә белергә өйрөтү. Әсәрне бүленмичә һәм бүлдермичә ахырына кадәр тыңларга өйрөтү.	“Куянкай – сорыкай”, Л. Б. – Болгари муз.; “Новая кукла”, “Болезнь куклы”, П. Чайковский муз.

б) Музыкаль – дидактик уеннар.	Тембрны аера белү һәм динамик төсмерләргә ишетү сәләтен үстерү.	“Нәрсәдә уйныйм?”(гармун, курай, металлофон, бубен, бараран).
2. Жырлау. а) Музыкаль ишетү һәм тавыш үстерү күнегүләре.	Көйне дәрәс итеп көйләргә өйрәтү. Аваз югарылыгын формалаштыру.	“Бәлли – бәү”, т.х.к.; “Эхо”, Е. Тиличеева муз.
б) Жырлар.	Жырны сәнгатьле итеп жырларга, дәрәс итеп сулыш алырга өйрәтү. Музыка уен коралына кушылып һәм кушылмыйча жырларга өйрәтү.	“Тыныч йокы”, Ф. Шәймәрданова муз.; “Осень”, Ю. Чичков муз., “Песенка о маме”, С. Разорёнов муз.
в) Жыр ижаты.	Бирелгән текстка көйлә чыгару сәләтен үстерү.	“Елның дүрт фасылы – көз”, Г. Тукай сүз.
3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. а) Уен күнегүләре	Уен күнегүләрендә музыканың характерын чагылдырып, жиңелчә йөгәргә, ритмлы итеп сикергә өйрәтү.	“Сәрия”, т.х.к., Р. Еникеева эшк.; “Сикерү”, Р. Кәлимуллин муз.; “Вертушки”, укр.х.к., Я. Степовой эшк.
б) Сәхнәләште релгән этюдлар.	Музыка характерына туры китереп, мөстәкыйль рәвештә таралып һәм бер – бер артлы атларга, йөгәргә өйрәтү.	“Яшь солдатлар без”, М. Мозаффаров муз.; “Танец осенних листочков», А. Филиппенко муз.
в) Түгәрәк уеннары һәм биюләре.	Түгәрәктә берәләп һәм парлап йөгәргә, әйләнергә өйрәтү. “Төп йөреш”, “Баш – үкчә”, “берле бишек хәрәкәтләрен сыйфатлы итеп башкарырга өйрәтү.	“Парлы бию”, Л. Шиһабетдинова муз.; ”Приглашение”, укр.х.к., Т. Ломова эшк.
г) Музыкаль һәм жырлы уеннар.	Уен күнегүләрен сәнгатьле итеп күрсәтә, сәхнәләштерә белү сәләтен үстерү. Жырның сүзләренә туры китереп, хәрәкәтләргә күңелле итеп башкарырга өйрәтү.	“Курочка и петушок”, Г. Фрид.; “Алтын капка”, Ф. Шәймәрданова муз.
д) Биюле уен ижатын үстерү	Жырның сүзләренә туры китереп, бию хәрәкәтләрен күңелле итеп башкарырга өйрәтү.	“Песи баласы”, М. Мозаффаров муз.; “Огородная – хороводная”, Б. Можжевелов муз.
е) Балалар музыка уен коралларында уйнау.	Балаларны агач таякларда ритмлы итеп уйнарга өйрәтү.	“Тра – та – та”, т.х.с.
II. Мөстәкыйль сәнгать эшчәнлеге	Мөстәкыйль рәвештә музыка уен коралларын кулланырга өйрәтү.	Таныш музыкаль – дидактик уеннар.
III. Күңел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.	Әкиятләргә кызыксыну тәрбияләү. Күңелле бәйрәмнән балаларда шатлык хисләре уяту.	“Калач”. Сәхнәләштерелгән чара. “Әнием, кадерлем!” Мәктәпкә әзерлек төркеме

			балалары концерты.
--	--	--	--------------------

Декабрь. Тема: “Яңа ел бәйрәме”

	Музыка эшчәнлегенә оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
“Физик үсеш”, “Социаль-коммуникатив үсеш” өлкәләре белән интеграцияләштерү.	I. Музыка шөгилләре:	Максат: Балаларның музыкальлекләрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү.	
	1. Музыка тыңлау. <i>а) Музыка әсәрен кабул итү.</i>	Балаларның фикерләрен баеп. Музыканың этәлеген аңларга, тасвирлау чараларын ишетә белергә өйрәтү. Әсәрен бүленмичә һәм бүлдермичә ахырына кадәр тыңларга өйрәтү.	“Балалар ярдәм итә”, З. Хәбибуллин муз.; “Күңелле бию”, А. Леман муз.; “Вальс”, Н. Жиганов муз.; “Вальс снежных хлопьев”, П. Чайковский муз.
	<i>б) Музыкаль – дидактик уеннар.</i>	Жанрны аера белү һәм музыкаль хәтерләрен үстерү.	“Ак калач кемне очрата?”
	2. Жырлау. <i>а) Музыкаль ишетү һәм тавыш үстерү күнегүләре.</i>	Көйне дәрәс итеп көйләргә, сәнгатьле итеп сузып жырларга өйрәтү.	“Буранда”, Ф. Жәләлетдинова эшк.; “Цветики», В. Карасева муз.
	<i>б) Жырлар.</i>	Жырларны сәнгатьле итеп жырларга, дәрәс итеп сулыш алырга өйрәтү. Сүзләрен ачык, аңлаешлы итеп әйтеп жырларга өйрәтү.	“Кыш”, Ф. Жәләлетдинова муз.; “Яңа ел”, Р. Ахиярова муз.; “Чыршы – чыршыкай”, Л. Хисмәтуллина муз.; “Ёлка – ёлочка”, Т. Попатенко муз.
	<i>в) Жыр ижаты.</i>	Бирелгән текстка көйләр чыгару сәләтен үстерү.	“Елның дүрт фасылы”, Г. Тукай сүз.
	3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. <i>а) Уен күнегүләре.</i>	Уен күнегүләрендә музыканың характерын чагылдырып, жиңелчә йөгәргә, ритмлы итеп сикерергә өйрәтү.	“Марш”, Р. Фәйзова муз.; “Весёлые мячики”, М. Сатуллина муз.
	<i>б) Сәхнәләште релгән этюдлар.</i>	Музыка характерына туры китереп, мөстәкыйль рәвештә авыр итеп атларга, дәрәтле итеп барабанчы хәрәкәтен ясарга өйрәтү.	“Аю”, Р. Еникеев муз.; “Барабанщик”, М. Красев муз.
	<i>в) Түгәрәк уеннары һәм биюләр.</i>	Түгәрәктә берәрләп һәм парлап йөгәргә, әйләнергә өйрәтү. Төп хәрәкәт күнекмәләрен камилләштерүне дөвам итү. Характерлы биюләре музыканың характерына туры китереп, күренешләрен, образларны сәнгатьле итеп күрсәтә белергә өйрәтү.	“Чыршы янында”, И. Шәмсетдинов муз.; “Чыршы”, Л. Хисмәтуллина муз.; “Һай, Кыш бабай”, И. Шәмсетдинов муз.; “Кар бөртекләре биюе”, “Аю балалары биюе”, Р. Гыйләжәва муз.; “Петрушкалар бие”, Л.

			Хисмәтуллина муз.; “Танец зайчат”, И. Штраус муз. (“Полька”).
	г) Музыкаль һәм җырлы уеннар.	Уен күнегүләрен сәнгатьле итеп күрсәтә, сәхнәләштерә белү сәләтен үстерү. Җырның сүзләренә туры китереп, хәрәкәтләрне күңелле итеп иҗат итәргә өйрәтү.	“Кем беренче?”, т.х.к., Р. Сабитов эшк. “Кырдан килә Кыш бабай”, Ф. Шәймәрданова муз.
	д) Биюле уен иҗатын үстерү	Җырның сүзләренә туры китереп, бию хәрәкәтләрен күңелле итеп башкарырга өйрәтү.	“Курчак”, т.х.к., А. Монасыпов эшк.
	е) Балалар музыка уен коралларында уйнау.	Балаларны бубенда ритмлы итеп уйнарга өйрәтү.	“Кура җиләк”, Л. Шиһабетдинова муз.
	II. Мөстәкыйль сәнгать эшчәнлегенә	Ритмны тою сәләтен камилләштерү.	“Ритмические полоски”.
	III. Күңел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.	Татар халык җырларына уңай мөнәсәбәт тәрбияләү. Күңелле бәйрәмнән балаларда шатлык хисләре уяту.	Татар халык җырлары. Халык авыз иҗаты. “Яна ел”. Бәйрәм.

Гыйнвар. Тема: “Кыш”

	Музыка эшчәнлегенә оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
“Физик үсеш”, “Социаль-коммуникатив үсеш” өлкәләре белән интегральләштерү.	I. Музыка шөгыйльләре:	Максат: Балаларның музыкальлекләрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү.	
	2. Музыка тыңлау. а) Музыка әсәрен кабул итү.	Балаларның музыка өлкәсендә белемнәрен үстерүгә булышлык итү. Музыканың этәлгән аңларга, тасвирлау чараларын ишетә белергә өйрәтү.	“Сәгать”, Ф. Әхмәтов муз.; “Бабай”, Ж. Фәйзи муз.; “Вальс – шутка”, Д. Шостакович муз.
	б) Музыкаль – дидактик уеннар.	Музыкада аваз югарылыгын ишетү сәләтен үстерү.	“Тавык һәм чебиләр”.
	2. Җырлау. а) Музыкаль ишетү һәм тавыш үстерү күнегүләре.	Көйне дөрес итеп көйләргә, сәнгатьле итеп җырларга өйрәтү.	“Физзарядка”, Ф. Жәләлетдинова муз.
	б) Җырлар.	Җырларны сәнгатьле итеп җырларга, дөрес итеп сулыш алырга өйрәтү. Сүзләрен ачык, аңлаешлы итеп әйтеп җырларга өйрәтү. Бердәм башлап, бердәм тәмамларга өйрәтү.	“Кыш бабай”, Ф. Әбүбәкеров муз.; “Песи баласы”, Л. Хәйретдинова муз.; “Улыбка”, В. Шаинский муз.

	в) <i>Жыр ижаты.</i>	Бирелгән текстка көйләр чыгару сәләтен үстерү.	“Сыерчык”, Ф. Жәләлетдинова эшк.
	3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. а) <i>Уен күнегүләре</i>	Уен күнегүләрендә музыканың характерын чагылдырып, жиңелчә йөгөрергә, түгәрәктән төрле якка таралышып, яңадан түгәрәккә тезелә белергә, ритмлы итеп сикерергә өйрәтү.	“Әйлән – бәйлән”, т.х.к.; “Татар полькасы”, А. Батыршин муз.; “В садике”, А. Майкапар муз.
	б) <i>Сәхнәләште релгән этюдлар.</i>	Музыка характерына туры китереп, мөстәкыйль рәвештә жиңел хәрәкәтләр ясарга өйрәтү.	“Кем саный?”, Р. Ахиярова муз.
	в) <i>Түгәрәк уеннары һәм биюлар.</i>	Түгәрәктә берәрләп һәм парлап йөергә, әйләнергә өйрәтү. Төп хәрәкәт күнекмәләрен камилләштерүне дөвам итү. Характерлы биюләргә музыканың характерына туры китереп, сәнгатьле итеп хәрәкәтләнәргә өйрәтү.	“Күнелле биибез”, баш.х.к., А. Кобагошев эшк.; “Кәрия – Зәкәрия”, т.х.ж., Р. Еникеева эшк. “Мәржән бөртекләре биюе”, Ф. Шәймәрданова муз.
	г) <i>Музыкаль һәм җырлы уеннар.</i>	Уен күнегүләрен сәнгатьле итеп күрсәтә, сәхнәләштерә белү сәләтен үстерү. Җырның сүзләренә туры китереп, хәрәкәтләрне күнелле итеп ижат итәргә өйрәтү.	“Куянар һәм аю”, Ф. Шәймәрданова муз.; “Яулык биреш”, т.х.уены, В. Вәлиева эшк.; “Оркестр”, т.х.к., Г. Гыйләжетдинова эшк.
	д) <i>Биюле уен ижатын үстерү</i>	Җырның сүзләренә туры китереп, бию хәрәкәтләрен күнелле итеп башкарырга өйрәтү.	“Безнең чебиләр”, Г. Беляева муз.
	е) <i>Балалар музыка уен коралларында уйнау.</i>	Балаларны маракасларда ритмлы итеп уйнарга өйрәтү.	“Санамыш”.
	II. Мөстәкыйль сәнгать эшчәнлегә	Ритмны тою сәләтен камилләштерү.	“Тылсымлы маракаслар”.
	III. Күнел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.	Өкиятләргә кызыксыну тәрбияләү. Күнелле бәйрәмнән балаларда шатлык хисләре уяту, активлыкларын үстерү.	“Ике ялкау”. Сәхнәләштерелгән чара. (т.х.ә.) “Кыш”. Әдәби музыкаль кичә.

Февраль. Тема: “Ватанны саклаучылар көне”

	Музыка эшчәнлегенә оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
“Физик үсеш”, “Сәхнәләштерү”	I. Музыка шөгылләре:	Максат: Балаларның музыкальлекләрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү.	
	3. Музыка тыңлау. а) <i>Музыка</i>	Балаларның музыка өлкәсендә белемнәрен үстерүгә булышлык итү, фикерләрен баету. Музыканың эчтәлеген аңларга, тасвирлау	“Авыру куян”, Р. Ахиярова муз.; “Куян биюе”, Р. Еникеев муз.; “Смелый

<i>асәрен кабул итү.</i>	чараларын ишетә белергә өйрәтү. Контраст характердагы музыканы тыңлаганда, аңа карата эмоциональ жавап хисләре тәрбияләү.	наездник”, “Всадник”, Р. Шуман муз.; “
<i>б) Музыкаль – дидактик уеннар.</i>	Ритмны тою сәләтен үстерү.	“Зур һәм кечкенә аю”.
2. Жырлау. <i>а) Музыкаль ишетү һәм тавыш үстерү күнегүләре.</i>	Көйне дәрәс итеп көйләргә, сәнгатьле итеп көчәнмичә жырларга өйрәтү.	“Саескан”, Г. Гыйләжетдинова муз.
<i>б) Жырлар.</i>	Жырларны сәнгатьле, моңлы итеп жырларга, дәрәс итеп сулыш алырга өйрәтү. Сүзләрен ачык, аңлаешлы итеп әйтеп, бер темпта жырларга өйрәтү.	“Әниләр өчен бию”, Ф. Шәймәрданова муз.; “Әбием – дәү әнием”, Р. Гыйләжетдинова муз.; “Про папу”, И. Рыбкина муз.; “Мы запели песенку”, Р. Рустамов муз.
<i>в) Жыр ижаты.</i>	Бирелгән текстка көйләр чыгару сәләтен үстерү.	“Дусларым”, Ф. Жәләлетдинова муз.
3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. <i>а) Уен күнегүләре</i>	Уен күнегүләрендә музыканың характерын чагылдырып, жинелчә тасмалар тотып хәрәкәт итәргә, ритмлы итеп тыпырдап йөрергә өйрәтү.	“Йомшак куллар”, Р. Гыйләжева муз.; “Сапожки скачут по дорожке”, А. Филиппенко муз.
<i>б) Сәхнәләште релгән этюдлар.</i>	Музыка характерына туры китереп, ике өлештән торган музыканы истә тотып, мөстәкыйль рәвештә хәрәкәтләрне үзгәртәргә өйрәтү.	“Тигез юл буйлап”, (т.х.к.), З. Ибраһимова эшк.; “Всадники”, В. Витлин муз.
<i>в) Түгәрәк уеннары һәм биюләр.</i>	Түгәрәктә предметлар белән берәрләп һәм парлап йөрергә, әйләнергә өйрәтү. Төп хәрәкәт күнекмәләрен камилләштерүне дөвам итү. Характерлы биюләргә музыканың характерына туры китереп, күренешләргә, образларны сәнгатьле итеп күрсәтә белергә өйрәтү.	“Яулыктар тотып бию”, Л. Хисмәтуллина муз.; “Туган көн”, М. Бикбова муз.; “Парный танец”, Е. Тиличеева муз.; “Әни куян һәм куянар”, Р. Гыйләжева муз.
<i>г) Музыкаль һәм жырлы уеннар.</i>	Уен күнегүләрен сәнгатьле итеп күрсәтә, сәхнәләштерә белү сәләтен үстерү. Жырның сүзләренә туры китереп, хәрәкәтләрне күңелле итеп ижат итәргә өйрәтү.	“Качыш”, Р. Еникеев муз.; “Куянар һәм бүре”, М. Әндәржанова муз.
<i>д) Биюле уен ижатын үстерү</i>	Жырның сүзләренә туры китереп, хәрәкәтләрне күңелле итеп башкарырга өйрәтү.	“Ат”, Ф. Шәймәрданова муз.
<i>е) Балалар музыка уен коралларында уйнау.</i>	Балаларны бубенда ритмлы итеп уйнарга өйрәтү.	“Кар малае”, Г. Зәйнашева муз.

II. Мөстәкыйль сэнгатъ эшчәнлеге	Ритмны тою сэләтен камилләштерү.	“Звонкие ладошки”.
III. Күңел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.	Татар халык ижатына, туган илгә мэхәббәт тәрбияләү. Күңелле бәйрәмнән балаларда шатлык хисләре уяту.	Татар халык уеннары. Тематик кичә. “Әти кебек булырмын”. Бәйрәм.

Март. Тема: “Халыкларның горейф гадәтләре, милли йолалары”

	Музыка эшчәнлегенең оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
“Физик үсеш”, “Социаль-коммуникатив үсеш” өлкәләре белән интегралләштерү.	I. Музыка шөгыйльләре:	Максат: Балаларның музыкальлекләрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү.	
	1. Музыка тыңлау. а) Музыка әсәрен кабул итү.	Балаларның музыка өлкәсендә белемнәрен үстерүгә булышлык итү, фикерләрен баету. Музыканың эчтәлеген аңларга, тасвирлау чараларын ишетә белергә өйрәтү. Жырларны кереш өлешеннән танып белергә өйрәтү.	“Әни кирәк”, М. Шәмсетдинова муз.; “Яз килгән”, Л. Б. – Болгари муз.; “Ласковая просьба”, Г. Свиридов муз.; “Мамины ласки”, А. Гречанинов муз.
	б) Музыкаль – дидактик уеннар.	Тембрны аера белү һәм динамик төсмерләрен ишетү сәләтен үстерү.	“Атга”, Ф. Әхмәтов муз., (р – f), (f – p).
	2. Жырлау. а) Музыкаль ишетү һәм тавыш үстерү күнегүләре.	Күнегүне бер аваз югарылыгында көйләргә өйрәтү.	“Әтәч”, Дәрдемәнд сүз.
	б) Жырлар.	Жырларны сэнгатъле, моңлы итеп жырларга, музыкаль фразалар арасында дәрәс итеп тын алырга өйрәтү. Сүзләрен ачык, аңлаешлы итеп әйтеп, бер темпта жырларга өйрәтү.	“Яз килә”, Ф. Шәймәрданова муз.; “Сыерчык”, И. Шәмсетдинов муз.; “Воробей”, В. Герчик муз.
	в) Жыр ижаты.	Бирелгән текстка көйләр чыгару сәләтен формалаштыру.	“Карга”, Ф. Жәләлетдинова эшк.
	3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. а) Уен күнегүләре	Уен күнегүләрендә музыканың характерын чагылдырып, жиңелчә тасмалар тотып хәрәкәт итәргә, ритмлы итеп тыпырдап йөрергә өйрәтү.	“Марш”, М. Салихов муз.; “Полька”, И. Якупов муз.; “Ат”, Ф. Шәймәрданова муз.; “Маленький танец”, Н. Александрова муз.
	б) Сәхнәләште релгән этюдлар.	Музыка характерына туры китереп, ике өлештән торган музыканы истә тотып, мөстәкыйль рәвештә хәрәкәтләрен үзгәртәргә өйрәтү.	“Шаян мәче”, Ә. Шәрәфиев муз.; “Наседка и цыплята”, Т. Ломова муз.
	в) Түгәрәк уеннары һәм	Түгәрәктә предметлар белән берәрләп һәм парлап йөрергә, әйләнергә өйрәтү. Төп	“Күңелле бию”, Ф. Фәйзова муз.; “Ак калач”, Р.

<i>биюләр.</i>	хәрәкәт күнекмәләрен камилләштерүне дәвам итү. Характерлы биюләренә музыканың характерына туры китереп, мөстәкыйль рәвештә хәрәкәтләренә үзгәртәргә өйрәтү.	Еникеева муз.; “Чәчәкләр биюе”, Л. Хисмәтуллина муз
<i>г) Музыкаль һәм җырлы уеннар.</i>	Уен күнегүләрен сәнгатьле итеп күрсәтә, сәхнәләштерә белү сәләтен үстерү. Җырның сүзләренә туры китереп, хәрәкәтләренә күңелле итеп иҗат итәргә өйрәтү.	“Тычканнар”, Р. Зарипова муз.; “Узнай по голосу”, Е. Тиличеева муз.
<i>д) Биюле уен иҗатын үстерү</i>	Җырның сүзләренә туры китереп, хәрәкәтләренә күңелле итеп башкарырга өйрәтү.	“Чыпчыклар”, Ф. Шәймәрданова муз.
<i>е) Балалар музыка уен коралларында уйнау.</i>	Балаларны шылтыравыкларда ритмлы итеп уйнарга өйрәтү.	“Әпипә”. т.х.к., Ф. Жәләлетдинова эшк.
II. Мөстәкыйль сәнгать эшчәнлегә	Яраткан җырларына оркестровка өчен мөстәкыйль рәвештә музыка уен кораллары сайларга өйрәтү.	Белгән җырлар.
III. Күңел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.	Балаларның әкиятләр турында белемнәрен ныгыту. Әниләргә, әбиләргә, тәрбиячеләргә мөхәббәт һәм ихтирам тәрбияләү. Күңелле бәйрәмнән балаларда шатлык хисләре уяту.	“Торна белән төлкә”. Курчак театры. “Әниләр бәйрәме”. Бәйрәм.

Апрель. Тема: “Яз”			
	Музыка эшчәнлегенә оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
“Физик үсеш”, “Социаль-коммуникатив үсеш” өлкәләре белән интеграцияләштерү.	I. Музыка шөгылләре:	Максат: Балаларның музыкаль лекләрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү.	
	2. Музыка тыңлау. <i>а) Музыка әсәрен кабул итү.</i>	Балаларда музыканы ярату хисләре, аны тыңлау телгә тәрбияләүне дәвам итү. Музыканың эчтәлеген аңларга, тасвирлау чараларын ишетә белергә өйрәтү. Музыка уен коралларының тавышларын ишетеп аера белергә өйрәтү.	“Туган тел”, т.х.к., Г. Тукай сүз.; “Күбәләк”, “Колын”, (Балаларга фортепиано өчен әсәрләр), Р. Ахиярова муз.; “Клоуны”, Д. Кабалевский муз.
	<i>б) Музыкаль – дидактик уеннар.</i>	Жанрны аера белергә өйрәтү, музыкаль хәтерләрен үстерү.	“Музыкаль кибет”.
	2. Җырлау. <i>а) Музыкаль ишетү һәм тавыш үстерү күнегүләре.</i>	Көйне дәрәҗә итеп көйләргә, сәнгатьле итеп көчәнмичә җырларга өйрәтү.	“Бишек җыры”, т.х.к., Р. Миңнуллин сүз.

б) <i>Жырлар.</i>	Жырларны сэнгатъле, моңлы итеп жырларга, музыкаль фразалар арасында дөрөс итеп тын алырга өйрөтү. Сүзлөрөн ачык, аңлаешлы итеп әйтеп, бер темпта жырларга өйрөтү.	“Яңгыр”, М. Бикбова муз.; “Бу – мин”, Л. Таһирова муз.; “Дождик”, р.х.ж., Ю. Слонов эшк.
в) <i>Жыр ижаты.</i>	Бирелгән текстка көйләр чыгару сәләтен үстөрү.	“Санамыш”, Ф. Жәләлетдинова эшк.
3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. а) <i>Уен күнегүләре</i>	Уен күнегүләрендә музыканың характерын чагылдырып, жинелчә хәрәкәт итәргә, ритмлы итеп тыпырдап йөрөргә, сикерешле адымнар ясарга өйрөтү.	“Түгәрәктә бию”, т.х.к., “Тыпыр – тыпыр”; “Полька М. Глинка муз.
б) <i>Сәхнәләште релгән этюдлар.</i>	Музыканың башын һәм ахырын билгеләп, мөстәкыйль рәвештә хәрәкәт итәргә өйрөтү.	“Атлар”, баш.х.к., Р.Сәлмәнов эшк.
в) <i>Түгәрәк уеннары һәм биюләр.</i>	Ике өлештән торган музыкага кушылып, хәрәкәтләрне мөстәкыйль рәвештә үзгәртәргә өйрөтү. Төп хәрәкәт күнекмәләрен камилләштерүне дәвам итү. Характерлы биюләрне музыканың характерына туры китереп, сэнгатъле итеп башкара белергә өйрөтү.	“Матур уен”, т.х.к., Р. Сабитов эшк.; “Бәбкәләр”, Ф. Шәймәрданова муз.
г) <i>Музыкаль һәм жырлы уеннар.</i>	Уен күнегүләрен сэнгатъле итеп күрсәтә, сәхнәләштерә белү сәләтен үстөрү. Жырның сүзлөрөнә туры китереп, хәрәкәтләрне күңелле итеп ижәт итәргә өйрөтү.	“Сыерчык оялары”, (“Полька”), Р. Сабитов муз.; “Автобу́ска утырдык”, Л. Хисмәтуллина муз.
д) <i>Биюле уен ижатын үстөрү</i>	Жырның сүзлөрөнә туры китереп, хәрәкәтләрне күңелле итеп башкарырга өйрөтү.	“Лошадка”, Н. Потоловский муз.
е) <i>Балалар музыка уен коралларында уйнау.</i>	Балаларны маракасларда ритмлы итеп уйнарга өйрөтү.	“Тышта яз”, Л. Шиһабетдинова муз.
II. Мөстәкыйль сэнгатъ эшчәнлегә	Яраткан жырларына оркестровка өчен мөстәкыйль рәвештә музыка уен кораллары сайларга өйрөтү.	Белгән жырлары.
III. Күңел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.	Балаларда әхлакый сыйфатлар тәрбияләү. Күңелле бәйрәмнән балаларда шатлык хисләре уяту.	“Карга боткасы”. Бәйрәм.

М а й . Т е м а : “ Ж ә й ”

Музыка эшчәнлегенә оештыру формасы	Тәрбия һәм белем бирү бурычлары	Музыкаль репертуар
---	--	---------------------------

I. Музыка шөгылләрә:	Максат: Балаларның музыкальлекләрен, музыканы хис – тойгы белән кабул итү сәләтләрен үстерү.	
3. Музыка тыңлау. <i>а) Музыка әсәрен кабул итү.</i>	Балаларның музыка өлкәсендә белемнәрен үстерүгә булышлык итү, фикерләрен баету. Төрле жанрдагы музыкаль әсәрләренән эчтәлеген аңларга, тасвирлау чараларын ишетә белергә өйрәтү.	“Марш”, Н. Жиханов муз.; “Сандугач”, Ә. Шәрәфиев муз.; “Жаворонок”, М. Глинка муз.
<i>б) Музыкаль – дидактик уеннар.</i>	Жанрны аера белү һәм музыкаль хәтерләрен үстерү.	“Рәсемне сайлап ал”.
2. Жырлау. <i>а) Музыкаль ишетү һәм тавыш үстерү күнегүләре.</i>	Көйне дәрәс итеп көйләргә, сәнгатьле итеп көчәнмичә жырларга өйрәтү.	“Күлмәк”, Н. Бакиева муз.
<i>б) Жырлар.</i>	Жырларны сәнгатьле, моңлы итеп жырларга, музыкаль фразалар арасында дәрәс итеп тын алырга өйрәтү. Сүзләрен ачык, аңлаешлы итеп әйтеп, бер темпта жырларга өйрәтү.	“Колын бара каладан”, М. Шәмсетдинова муз.; “Кошечка”, В. Витлин муз.
<i>в) Жыр ижәтә.</i>	Бирелгән текстка көйләр чыгару сәләтен үстерү.	“Тиен”, Ф. Жәләлетдинова эшк.
3. Музыкаль – ритмик хәрәкәтләр. <i>а) Уен күнегүләре</i>	Уен күнегүләрендә музыканың характерын чагылдырып, жинелчә хәрәкәт итәргә, ритмлы итеп тыпырдап йөрергә өйрәтү.	“Уфа – Чиләбе”, т.х.к., Л. Шиһабетдинова эшк.; “Төймә”, т.х.к., Ә. Фәтхә эшк.
<i>б) Сәхнәләште релгән этюдлар.</i>	Музыка характерына туры китереп, ике өлештән торган музыканы истә тотып, мөстәкыйль рәвештә хәрәкәтләренә үзгәртергә өйрәтү.	“Умырзая”, т.х.к., Р. Еникеева эшк.
<i>в) Түгәрәк уеннары һәм биоләр.</i>	Ике өлештән торган музыкага кушылып, хәрәкәтләренә мөстәкыйль рәвештә үзгәртергә өйрәтү. Түгәрәктә берәрләп һәм парлап йөрергә, әйләнергә өйрәтү. Төп хәрәкәт күнекмәләрен камилләштерүне дөвам итү.	“Бергәләшеп биик”, Р. Гыйләжәва муз.
<i>г) Музыкаль һәм жырлы уеннар.</i>	Уен күнегүләрен сәнгатьле итеп күрсәтә белергә, жинелчә йөгерергә һәм уен коралына сугырга өйрәтү. Жырның сүзләренә туры китереп, хәрәкәтләренә күңелле итеп ижәт итәргә өйрәтү.	“Бәр, шөлдерле барабанга”, т.х.к., В. Вәлиева эшк.
<i>д) Биолә уен ижәтәтин үстерү</i>	Жырның сүзләренә туры китереп, хәрәкәтләренә күңелле итеп башкарырга өйрәтү.	“Весёлые лягушата”, Ю. Литовко муз.
<i>е) Балалар музыка уен</i>	Балаларны агач таякларда ритмлы итеп уйнарга өйрәтү.	“Тыпыр – тыпыр”, т.х.к., Ф. Жәләлетдинова эшк.

	<i>коралларында уйнау.</i>		
	II. Мөстәкыйль сәнгать эшчәнлеге	Яраткан жырларына оркестровка өчен мөстәкыйль рәвештә музыка уен кораллары сайларга өйрәтү.	Белгән жырлары.
	III. Күңел ачу чаралары һәм бәйрәмнәр.	Юл йөрү кагыйдәләре турында белемнәрен киңәйтү. Күңелле милли бәйрәмнән балаларда шатлык хисләре уяту.	“Шәһәр урамында”. Курчак театры. “Сабантуй”. Бәйрәм.

2.2. Комплекслы - тематик план

Комплекслы – тематик планлаштыру.

Ай	Атна	Тема	Бурычлар	Үткәрелгән чаралар
Сентябрь	1	“Без балалар бакчасында”	1) балаларда үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен формалаштыруны давам итү, ягымлы сүз-ләр куллану хисабына сүзлекләрен актив-лаштыру; 2) балаларның кызыксынуын, игътибарын хәтерен үстерү; 3) балаларда дустанә мөнәсәбәт тәрбияләү.	“Белем көне” бәйрәме үткәрү. Балалар бакчасы хезмәткәр-ләре һәм ата-аналар катнашында.
	2	“Безнең яраткан апабыз”	1) тәрбияче ярдәмчесе һөнәре турында балаларның күзаллауларын формалаштыруны, таныш һөнәрләр атамасын ныгытуны давам итү; 2) балаларның игътибарын, хәтерен, сүз байлыгын үстерү; 3) балаларда зурлар хезмәтенә карата хөрмәт тәрбияләү.	Тәрбияче ярдәмчесе турында презентация карау.
Октябрь	1	“Басуга бару”	1) балаларның транспорт (поезд) һәм аның төп билге-ләре (төс, материал) белән таныштыруны давам итү, яшелчәләр (кишер, чөгендер) турындагы белемнәрен ныгыту; 2) яшелчәләрнең тышкы күренеше, тәме, формасы буенча (кишер, чөген-дер) аера белү осталыгын, игътибарын, кабул итү-ләрен, диалоглы сөйләмен, сенсор сәләт-ләрен үстерү, [у] авазын дәрәс әйтүләре-нә ирешү; 3) балаларда табигатькә уңай караш тәр-бияләү.	“Көз” темасына багышланган балалар ижаты күргәзмәсе оештыру.

	2	“Куян күчтәнәчләре”	1) балаларның көз, көзгә уңыш турында-гы күзаллауларын киңәйтү, яшелчәләр (кыяр, суган, помидор) турындагы белем-нәрен ныгыту; 2) яшелчәләрне (кыяр, суган, помидор) тышкы күренеше буенча аера белү оста-лыгын, игътибарын, кабул итүләрен, диалоглы сөйләмен, сенсор сәләтләрен үстерү; 3) балаларда сорауларга жавап бирү теләге тәрбияләү.	“ Безнең бакчада нәрсәләр үсә?” хоро-водлы уен уйнау
	3	“Әти, әни һәм мин”	1) балаларны көзгә характерлы бил-геләре белән таныштыруны давам итү, көзгә яфрактар турындагы белемнәрне тирәнәйтү, күгәрченнең тышкы кыяфәтен, хәрәкәтләрен ныгыту, [ш], [г] авазлар әйтелешен активлаштыру; 2) балаларның игътибарын, кабул итү-ләрен, хәтерен, күзәтүчәнлеген үстерү; 3) балаларда пөхтә эшләү теләге һәм кошлар турында кайгыртучанлык тәр-бияләү.	Тәрбиячеләр һәм ата-аналар катнашында “ Сәламәт-лек көне” чарасын үткәрү.
	4	“Мин һәм кешеләр”	1) балаларның гаиләләре турындагы күзаллауларын киңәйтү; 2) балаларның фикерләвен, хәтерен, хәрәкәт активлыгын үстерү; 3) балаларда туганлык хисләре тәрбия-ләү.	Балалар ижаты күргәзмәсе оештыру.
Ноябрь	1	“Мин үзем өчен иң кадерле кеше”	1) балаларга кешенең үсеше турында күзаллаулар бирү, төрле яшьтәге һәм женестәге кешеләрне аерырга өйрәтү, кешеләрнең бер – берсеннән аерылып торуын (яше, женесе белән генә түгел, ә характер үзенчәлекләре, киеме, шөгыле белән дә аерылуын) аңлату; 2) сөйләмнәрен, логик фикерләүләрен үстерү; 3) әйләнә - тирәгә яхшы мөнәсәбәт тәрбияләү.	“ Кемнәр алар якын кешеләр?” те-масына шигырь ки-чәсе оештыру
	2	“Минем данлыклы шәһәр”	1) балаларны туган шәһәр белән таныш-тыруны давам итү, шәһәрнең тарихы, Татарстан Республикасы турында белем бирү; 2) балаларның кабул итүләрен, игътиба-рын, диалоглы сөйләмен үстерү;	Тәрбиячеләр һәм физ.инструктор катнашында спорт бәйрәмен уздыру.

			3) балаларда туган шәһәр белән горур-лану хисләре, төзүче һөнәренә хөрмәт тәрбияләү.	
	3	“Минем Туган илем – Рәсәй”	1) балаларда туган ил, аның тарихы, әләм флаг турында күзаллаулар формалашты-ру; 2) балаларның кабул итүләрен, сүзләрен, кыска фразаларны ачык әйтү осталыгын, игътибарын үстерү; 3) балаларда туган илгә мэхәббәт, төгәл-лек тәрбияләү.	Балаларның ижат күргәзмәсен оешты-ру
	4	“Минем шәһәрәм урамнары”	1) балаларда туган шәһәрләре, аның тари-хы турында күзаллаулар формалашты-ру; 2) балаларның кабул итүләрен, сүзләрен, кыска фразаларны ачык әйтү осталыгын, игътибарын үстерү; 3) балаларда туган илгә мэхәббәт, төгәл-лек тәрбияләү.	Ата-аналар ярдә-мендә ясалган “Ми-нем шәһәрәм”фото альбом күргәзмәсе оештыру .
	5	“Туган ягымның бай хазинәләре ”	1)Нурлат-нефть чыганагы булуны аңлату. 2) Районыбыздагы музей турында мәгълүмат бирү, 3)туган ягыбызга карата кызыксынучанлык, хөрмәт тәрбияләү.	Рәсемнәр күргәзмәсе оештыру.
Декабрь	1	“Хуш килә-сең,карлы кыш!”	1 балаларның кыш, белемнәрен тирәнәй-тү, сөйләмнең грамматик төзелешен ка-мил-ләштерү; 2) кабул итүне, игътибарны, сүзлекне, бәйләнешле сөйләмне үстерү; 3) биремнәрне үтәүгә кызыксыну тәрбия-ләү.	“Кышкы уеннар” бәйрәме уздыру.
	2	“Киёмнең үткәне һәм бүгенгесе”	1) балаларны киёмнең билгеләнеше һәм функцияләре белән таныштыру, киём материалы һәм аны куллану ысулы ара-сындагы бәйләнешне урнаштырырга өйрәтү; 2) балаларның игътибарын, хәтерен, диа-логлы сөйләмен, кызыксынуын, ижади сәләтләрен үстерү; 3) балаларда зэвык тәрбияләү.	Ата-аналар ярдәмен-дә өстәл өсте уенна-ры эзерләү.
	3	“Яңа ел уенчыклары”	1) балаларны Яңа ел бәйрәмен каршы-ларга эзерләү, чыршы уенчыклары белән таныштыру, пыяладан ясалган уенчык-ларның, предметларның билгеләрен ачыклау (үтә күренмәле, төсле, шома, салкын,	Спорт уеннары бәйрәмен уздыру

			<p>ватылучан);</p> <p>2) балаларның сенсор сәләтләрән һәм кызыксынуын, күзәтүчәнлеген үстерү;</p> <p>3) чыршы уенчыкларына сак караш тәрбияләү.</p>	
	4	“Яңа ел килә”	<p>1) балаларда Яңа ел бәйрәме турында белемнәр формалаштыруны дәвам итү, сенсор билгеләре буенча бертөрле пред-метларны төркемгә берләштерү осталы-гын ныгыту;2) балаларның чыршы уен-чыкларының төсен, формасын, зурлыгын, кулланылышын билгеләү, диалоглы сөй-ләмен, сорауларга жөмлә белән җавап би-рү осталыгын, хисси тәҗрибәсен, кабул итүләрән үстерү;</p> <p>3) балаларда Яңа ел бәйрәме уңаеннан яхшы кәеф, шатлык хисләре уяту</p>	“Яңа ел” бәйрәме уздыру.
Гыйнвар	1	“Кыш билгеләре”	<p>1) балаларның кыш турында белемнәрән ныгыту;</p> <p>2) балаларның күрсәтмә образлы фикер-ләвен үстерү;</p> <p>3) туган табигатькә мөхәббәт һәм эстетик хисләр тәрбияләү.</p>	“Кыш” бәйрәмен уздыру. Балалар иҗа-ты күргәзмәсе
	2	“Кар бабай”	<p>1). балаларның кышкы күренешләр ту-рындагы күзаллауларын киңәйтү, гео-метрик фигураларның – түгәрәкнең, өч-почмакның атамасын ныгыту, деталь-ләрне зурлыгы буенча чагыштырырга өйрәтүне дәвам итү;</p> <p>2). балаларның кабул итүләрән, игътиба-рын, фикерләвен үстерү;</p> <p>3). балаларда уңай эмоциональ халәт бул-дыру, эстетик хисләр тәрбияләү.</p>	Балалар иҗаты күргәзмәсе оештыру.
	3	“Жәнлекләрнең кышка тормышы”	<p>1) балаларны жәнлекләрнең кышкы таби-гәтә яшәү рәвеше белән таныштыруны дәвам итү;</p> <p>2) балаларның грамматик яктан дәрәс сөйләмен үстерү;</p> <p>3) балаларда тере табигатькә карата кы-зыксыну тәрбияләү.</p>	Дидактик уеннар әзерләү. Ата-аналар ярдәмендә
	4	“Жәнлекләр кышкы урманда”	<p>1) балаларның кыргыз хайваннар турын-да күзаллауларын формалаштыру; таби-гәтәге сезонлы үзгәрешләр турындагы белемнәрән ныгыту;</p> <p>2) бәйләнешле сөйләм үстерү,</p>	Рәсем күргәзмәсе оештыру

			сөйләмнің грамматик төзелешен камилләштерү; 3) хайваннарға сакчыл караш тәрбияләү.	
Февраль	1	“Бакчабызның балта остасы”	1) балаларны олылар хезмәте белән та-ныштыруны дәвам итү (балта остасы хез-мәте), хезмәт кораллары турындагы бе-лемнәрен ныгыту; 2) балаларның сорауларга тулы фразалар белән жавап бирү, хезмәт коралларын классификацияләү осталыгын, игътиба-рын, олылар хезмәтенә карата кызыксы-нуын үстерү; 3) өлкәннәр хезмәтенә хөрмәт тәрбияләү.	Сәламәтлек көне оештыру
	2	“Безнең армия”	1) балаларда илне саклаучы сугышчылар турында күзаллау формалаштыру, “Ватанны саклаучылар” төшенчәсен ачыклау. Кайбер хәрби һөнәрләр (диңгезчеләр, танкистлар, очучылар, чик сакчысы) белән таныштыру; 2) балаларның сорауларга тулы фра-залар белән жавап бирү осталыгын, игътибарын, кызыксынуын үстерү; 3) хәрбиләр һөнәренә хөрмәт, пат-риотлык хисләр тәрбияләү.	Ватанны саклаучы-лар көненә багыш-ланган бәйрәм узды-ру
	3	“Без – солдат-лар!”	1) балаларны Ватанны саклаучы-лар көне белән таныштыру, оч-кычны (самолет), вертолетның өлешләрен, формасын аерырга һәм атарга өйрәтүне, исемнәрне сыйфатлар белән яраклаштыру күнекмә-ләре формалаштыруны дәвам итү, солдат, очучы, диң-гезче, очкыч, вертолет, кораб сүзләре хисабына сүзлекне активлаштыру; 2) балаларның игътибарын, хәтерен, кызыксынуын үстерү; 3) балаларда очучы, диңгезче, хәрбиләр һөнәренә хөрмәт, патриотик хисләр, малайларда көчле, кыю булу теләге тәрбия-ләү.	Балалар ижат күр-гәзмәсен оештыру
Март	1	“Әнием турында сөйлим”	1) бәйрәмнәр белән таныштыруны дәвам итү; әниләр турында тасвирлама төзү ос-талыгын формалаштыру; 2) кабул итүне, хәтерне, игътибарны, сүз-лекне үстерү, сәнгатьлек чараларын кул-лануда	Ата-аналар катна-шында “8 нче Март” бәйрәмен уздыру

			күнектерү; 3) энилэргә хөрмәт тәрбияләү.	
	2	“Музыка житәкчесендә кунакта”	1) балаларның эниләр бәйрәме, эниләре турындагы белемнәрен киңәйтү, музыка житәкчесендә бербөтен образын тудыру; музыка коралларының төп билгеләрен ачыклау; 2) балаларның игътибарын, кабул итүләрен, хәтерен, диалоглы сөйләм формасын, шигырьләрен сәнгатьле сөйләү өстәлеген үстерү; 3) балаларда эниләргә, музыка житәкчесенә карата ихтирам, хөрмәт тәрбияләү.	Балаларның рәсем күргәзмәсен оештыру
	3	“Савыт-саба”	1) татар авылы көнкүреше белән таныш-тыру; хәзерге һәм элекке заманда кулла-нылган савыт-саба турындагы белемнәрен ныгыту; 2) кабул итүләрен, фикерләүләрен, хәтер-ләрен сүзлек байлыгын үстерү, сөйләмнең грамматик төзелешен камилләштерү; 3) татар халкының көнкүреш предметларына кызыксыну тәрбияләү.	Ата-аналар ярдәмендә дидактик уен ясау
	4	“Кием – салым”	1.) татар халкының көнкүреше белән таныштыру; хәзерге һәм элекке заманда киелгән киемнәре турындагы белемнәрен ныгыту; 2) кабул итүләрен, фикерләүләрен, хәтер-ләрен сүзлек байлыгын үстерү, сөйләмнең грамматик төзелешен камилләштерү;3) татар халкының көнкүреш предметларына, кием - салымына кызыксыну тәрбияләү.	Балалар ижаты күргәзмәсе оештыру
Апрель	1	“Кар бабай язны эзли”	1) балаларның ел фасыллары, кыш, яз билгеләре турындагы белемнәрен ныгыту, табигать күренешләре һәм алар арасындагы бәйләнеш турындагы күзаллауларын формалаштыру, кояш, кошлар, умышар чәчәге, жир казый, орлык чәчә кебек сүзләр һәм сүзтезмәләр хисабына сүзлекләрен активлаштыру; 2) балаларның игътибарын, хәтерен, кызыксынуын, фикерләвен, хәрәкәт активлыгын үстерү; 3) балаларда табигатькә карата	“ Нәүрүз”бәйрәмен үткөрү.

			сакчыл караш, кайгыртучанлык тәрбияләү.	
	2	“Яз бүләкләре”	1) балаларның яз, аның билгеләре турындагы белемнәрен, бер, күп төшенчәсен куллану-ларын ныгыту, бишкә кадәр са-нарга өйрәтү, киң, тар, яңгыра-вык, күңелле, тыныч тавыш, кычкырып сүзләр хисабына сүзлекләрен активлаштыру, табигать күренешләре һәм алар арасындагы бәйләнешләрне аңлатуны һәм яз көне башкары-ла торган эш турындагы күзал-лауларын формалаштыруны дәвам итү, куркынычсызлык кагыйдәләре турындагы белем-нәрен киңәйтү; 2) балаларның игътибарын, хәтерен, фикерләвен, ишетү сәләтен, кабул итүләрен үстерү; 3) балаларда табигатькә карата сакчыл караш, кайгыртучалык, үзара дуслык хисләре тәрбияләү.	Рәсемнәр күргәзмәсен оештыру
	3	“Космонавтлар көне”	1) балаларның космонавтлар турында белемнәрен арттыру, космонавтлар б\н таныштыру; 2)) балаларның игътибарын, хәтерен, фикерләвен, , кабул итүләрен үстерү; 3) балаларда космоска карата кызыксы-нучанлыкларын, үзара дуслык хисләре тәрбияләү.	Балалар ижаты күргәзмәсе оештыру
	4	Яз килә, яз!	1) балаларның яз, аның айлары, билгеләре турындагы белемнә-рен ныгыту, эшчәнлектә кул-ланган сүзләр хисабына сүз-лекләрен активлаштыру, таби-гать күренешләре һәм алар арасындагы бәйләнеш турындагы күзаллауларын формалаш-тыруны дәвам итү; 2) балаларның игътибарын, хәтерен, кызыксынуын, фикер-ләвен, хәрәкәтен, кабул итү-ләрен үстерү; 3) балаларда табигатькә карата сакчыл караш, кайгыртучанлык тәрбияләү.	Урамда язгы уеннар бәйгесе оештыру

	4	“Без әкият яратабыз”	Балаларны әкиятләрне сәхнәләштерергә өйрәтү. Театр төрләрә белән таныштыру. Өйрәнгән әкиятләрә турында күзаллау формалаштыру. Халык әкиятләрә белән танышуны дөвам итү. Әкият геройларының исемнәрән ныгыту. Халык аваз ижатына карата кызыксыну уяту, хөрмәтлелек тәрбияләү	“Теремкәй” әкиятен сәхнәләштерү.
Май	1	“9 майны каршылап”...	1) балаларның Жинү көне турында күзаллауларын формалаштыруны, хәрби һөнәрләр, аларның баш киём-нәрә белән таныштыруны дөвам итү, сугышчыларның батырлығы турында сөйләү, хәрби техника турында бе-лемнәрән киңәйтү; 2) балаларның диалогик сөйләмән, конкрет-образлы фикерләвен, игъти-барын, кызыксынуын, конструктив осталыкларын үстерү; 3) хәрби һөнәрләргә, ветераннарға карата хөрмәт, патриотик, горурлык хисләрә тәрбияләү.	Бөек Жинү көненә багышлаган бәйрәм уздыру
	2	“Чәчәкләр”	1) балаларны жәйге табигатьтөгә үзгәрә-шләр, чәчәкләрнең характерлы билгеләрә белән таныштыруны дөвам итү; 2) сорауларға тулы жәенке жөмлөләр бе-лән жавап бирү осталыгын, логик, образлы фикерләүләрән, хәтерән, игътибарын, вак моториканы үстерү; 3) чәчәкләргә карата сакчыл караш тәрбияләү.	“Ямьле жәй” бәйрәмән үткәрү.
	3	Үрдәк бәбкәсе Бак-Бакны тасвирлау	1) уенчыкны эзлекле тасвирлап, кечкенә хикәя төзергә өйрәтүне дөвам итү; 2) бәйләнешле сөйләмнәрән, кабул итүләрән, игътибарларын үстерү; 3) хикәя төзүгә кызыксыну тәрбияләү.	Балалар ижаты күргәзмәсе оештыру
	4	Саф һавада	1) балаларны саф һаваның файдасы белән таныштыру; 2) саф һавада бергә уеннар уйнау теләгә уяту; 3) бер-берсенә карата дулык, татулык мөнәсәбәтләрә тәрбияләү.	Спорт чарасын оештыру.

2.3. Уртанчылар төркемендә оештырылган эшчәнлектә вариатив формаларны куллану **Милли – ЖИРЛЕ КОМПОНЕНТ (НРК)**

Тәрбияләү һәм белем бирү бурычлары:

Туган йортка, балалар бакчасына, туган илгә мэхэббэт тәрбияләү. Туган шәһәрнең күренекле урыннары белән таныштыру.

Татар халкының мәдәниятенә, горөф –гадәтенә кызыксыну уяту. Декоратив – кулланма сәнгәте белән таныштыру.

Рус халкының мәдәниятенә, горөф –гадәтенә кызыксыну уяту. Декоратив – кулланма сәнгәте белән таныштыру.

Үткән буын ижәт иткән барлык әйберләргә ихтирам тәрбияләү
Татарстан Республикасының милли-культурасы, социокүльтура һәм климатик шартлары исәпкә алынган белем бирү эшчәнлегә чагыла. Татарстан Республикасының “Об образовании” канунында белем бирү эшчәнлегенәң үстерешле, халыкчан-характерда булуының мөһимлегә, тәрбия һәм белем бирүнең тормыш һәм милли күльтура традицияләр белән бәйләнеше анык билгеләнә. Милли региональ компонент (МРК) ТРның милли һәм региональ үзенчәлеген исәпкә алып төзелгән һәм бакчаның түбәндәге юнәлешләрен күз алдында тотта:

- ТР да яшәүче халыкларның милли културасы белән танышу;
һәр балага үз телендә тәрбияләнергә һәм белем алырга мөмкинлек бирү, милли култураның, халык традицияләре һәм горөф-гадәтләренәң яхшы үрнәкләрендә балаларда әхлак нигезләре формалаштыру;
- балаларда толерантлык – башка милләт кешеләренә, аларның күльтура кыйммәтләренә хөрмәт тәрбияләү өчен шартлар тудыру;
- туган як табигәте белән таныштыру, экологик күльтура формалаштыру;
- балаларны Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның тормыш һәм көнкүреш үзенчәлекләре, бәйрәмнәре, республика тормышындагы вакыйгалар, ТР һәм РФ символикалары, архитектура һәйкәлләре, декоратив-гамәли сәнгәт белән таныштыру.

1.Көз Г.Тукай 2.Иң кадерле бүләк. Татар халык әкият 3.Кем ничек кычкыра?	Ятган өйрәнү Аудио-китап (тыңлау) Уен	Кызыксынучанлык тәрбияләү;эндәшләрне, тизәйткечләрне тыңларга өйрәтү.
1.Сертотмас үрдәк А.Алиш 2.Зурлар һәм кечкенәләр 3.Яфрак бәйрәме Л.Лерон	Музыкаль әкият (тыңлау) Уен Ятган өйрәнү	Хәрәкәтләрне сүзләргә туры китереп уйнарга өйрәтү. Татар халык язучылары белән таныштыру.
1.Туган илнең улы мин 2.Хат ташучы кар малай 3.Зирәк вәзир	Ятган өйрәнү М.фильм татар телендә (карау) Аудио-китап (тыңлау)	Татарча м.фильмнарда кызыксынучанлык тәрбияләү.
1.Аю һәм тапкыр малай 2.Кыш Ж.Тәржеманов 3.Кышкы манзара	Аудио-китап (тыңлау) Ятган өйрәнү Саф һавада уеннар	Кызыксынучанлык, физик хәрәкәтләрне үстерү.
1.Кошлар туйдырам Ә.Кари 2.Су пәри Р.Корбан 3.Шифалы сөт С.Сәүбанова	Ятган өйрәнү Музыкаль әкият (тыңлау) Уку	Ятган өйрәнүне дәвам итү.Игътибарлылык тәрбияләү,аңга алуларын үстрү.
1.Утыз сигез попугай 2.Уяталар Р.Вәлиева 3.Кояш,Суык һәм Жил	М.фильм татар телендә (карау) Ятган өйрәнү Аудио-китап	Шигырьләрне,әкиятләр тыңларга, ятган өйрәнергә күнектерү.
1.Көз Г.Тукай 2.Иң кадерле бүләк. Татар халык әкият 3.Кем ничек кычкыра?	Ятган өйрәнү Аудио-китап (тыңлау) Уен	Кызыксынучанлык тәрбияләү;эндәшләрне, тизәйткечләрне тыңларга өйрәтү.
1.Сертотмас үрдәк А.Алиш 2.Зурлар һәм кечкенәләр 3.Яфрак бәйрәме Л.Лерон	Музыкаль әкият (тыңлау) Уен Ятган өйрәнү	Хәрәкәтләрне сүзләргә туры китереп уйнарга өйрәтү. Татар халык язучылары белән таныштыру.
1.Туган илнең улы мин 2.Хат ташучы кар малай 3.Зирәк вәзир	Ятган өйрәнү М.фильм татар телендә (карау) Аудио-китап (тыңлау)	Татарча м.фильмнарда кызыксынучанлык тәрбияләү.
1.Аю һәм тапкыр малай 2.Кыш Ж.Тәржеманов 3.Кышкы манзара	Аудио-китап (тыңлау) Ятган өйрәнү Саф һавада уеннар	Кызыксынучанлык, физик хәрәкәтләрне үстерү.
1.Кошлар туйдырам Ә.Кари 2.Су пәри Р.Корбан 3.Шифалы сөт С.Сәүбанова	Ятган өйрәнү Музыкаль әкият (тыңлау) Уку	Ятган өйрәнүне дәвам итү.Игътибарлылык тәрбияләү,аңга алуларын үстрү.
1.Утыз сигез попугай	М.фильм татар телендә	Шигырьләрне,әкиятләр

2. Уяталар Р. Вәлиева 3. Кояш, Суык һәм Жил	(карау) Яттан өйрәнү Аудио-китап	тыңларга, яттан өйрәнәргә күнектәрү.
--	--	--------------------------------------

Гаиләгә керешне өйрәтү буюнча.

Максаты: Балаларны әби- бабайларга инсафлы-ихтирамлы булырга, матур сүзләр әйтеп, күнәлләрен күрәргә өйрәтү. Гаиләдә күрсәткән хезмәтләрен хөрмәтләү.

Уен аша балаларны яхшы эшләр эшләргә, ата-аналарына карата хөрмәт тәрбияләү, социаль һәм интеллект үсешен формалаштыру; дус, тату яшәргә өйрәтү, дусларына һәрвакыт булышырга ярдәмгә киләргә кирәклеге төшендерү.

Октябрь

№ п/п	Тема	Формы работы
1.	" Я, мое имя и фамилия" Цель: дать сведения о значении имени, фамилии; уточнить знания о семье, о том, кто такие родные.	Беседа, дидактическая игра
2.	" История происхождения фамилий." Что такое отчество?" Цель: формировать у детей элементарные представления о своих правах: каждый человек имеет право на имя, отчество, фамилию.	Беседа
3.	" Родные люди кто это?" Цель: формировать у детей представление о семье, семейных традициях, расширять знания о ближнем окружении, учить разбираться в родственных связях.	Чтение стихов про семью, беседа, речевая игра.
4.	" Я и взрослые люди". Цель: учить составлять рассказ о членах своей семьи.	Беседа, сюжетно - ролевая игра.

Ноябрь

№ п/п	Тема	Формы работы
1.	" Расскажу о своих маме и папе" Цель: формировать у детей представление о роли матери, отца в жизни ребенка.	Беседа, игровая ситуация
2.	" Моя дружная семья" Цель: формировать у детей элементарные представления о семье, ее роли в жизни человека.	Беседа Рассматривание иллюстраций.
3.	" Никого роднее мамы и папы в целом мире нет" Цель: учить детей использовать в речи ласковые, нежные слова по отношению к родителям, анализировать свои поступки в семье.	Ситуативная беседа, наблюдение
4.	" Мой род - моя семья". Цель: формировать у детей представление о родственных отношениях в семье.	Беседа по картинкам, дидактическая игра.

Декабрь

№ п/п	Тема	Формы работы
1.	" Путешествие в мой Музей семьи" Цель: формировать правильное представление о ролях матери, отца, бабушки, дедушки, сестры, брата.	Беседа, игровая ситуация
2.	" Моя любимая семья дома, на даче, в кинотеатре, на речке, в парке" Цель: развитие интереса к совместным выходам членов	Изготовление альбома

	семьи за пределы дома.	
3.	Русская народная сказка " Гуси - лебеди" Цель:чтение художественной литературы с анализом поступков детей.	Чтение, беседа.
4.	" Моя семья в выходные дни". Цель: учить составлять рассказ о членах своей семьи, их занятиях.	Составление творческих рассказов.

Январь

№ п/п	Тема	Формы работы
1.	" Сестра, брат в семье" Цель:учить правильно относиться к младшему ,старшему ребенку в семье.	Беседа
2.	" Чем похожи братья и сестры, дети и родители?" Цель: формировать первичных представлений о ролях и обязанностях младших и старших членов семьи	Поисково исследовательская деятельность.
3.	" Любимая игрушка моей сестрички" (моего братика)" Цель:воспитывать умение охарактеризовать игрушку.	Рассказывание

Февраль.

№ п/п	Тема	Формы работы
1.	" Как надо любить папу?Кто кому помогает дома - я папе или он мне?" Цель:формировать правильное представление о роли отца, трудовых обязанностях членов семьи.	Беседа Речевая ситуация
2.	" Папа моет посуду" Цель: побуждать детей переносить известные им действия в ролевую игру, связанную с семьей.	Сюжетно-ролевая игра " Семья".
3.	Стих О.Чусовитиной " Самый лучший" Цель:учить детей выразительно декламировать стихотворение ко Дню Защитника Отечества.	Разучивание стихотворения

Март.

№ п/п	Тема	Формы работы
1.	" Какие есть пословицы и поговорки про бабушку и дедушку?" Цель:углубить и расширять представления детей о роли бабушки и дедушки в семье.	Беседа
2.	" Бабушка и внуки " Цель: воспитывать у детей любви и уважения к старшему поколению.	Рассматривание иллюстраций.
3.	" Моя бабуля лучше всех" Цель:учить детей использовать в речи ласковые, нежные слова по отношению к родителям, анализировать свои поступки в семье.	Ситуативная ситуация
4.	" Чем угостят бабушка и дедушка в деревне?" Цель:углублять и расширять представления детей о роли бабушке и дедушки в семье, их круге дел и забот, здоровье и отдыхе.	Игровая беседа

Апрель.

№	Тема	Формы работы
---	------	--------------

п/п		
1.	" Что надо делать, если в семье кто - то заболел?" Цель:учить детей проявлять заботу о род-ных людях , их самочувствии	Беседа
2.	" Если хочешь быть здоров "	Беседа
	Цель:учить детей уходу за заболевшими родителями, братом, сестрой, бабушкой, дедушкой.	
3.	" Наши друзья - вода и мыло"	Беседа, дидактическая игра
	Цель:углублять знания о правилах лич-ной гигиены, вырабатывать гигиеничес-кие навыки.	
4.	"Стихотворение К.Чуковского " Доктор Айболит".	
	Цель:развивать эмоциональное отноше-ние к героям сказки, к произведению в целом	
5.	" Мышкин дом", " Попади в домик Дюймовочки" " Кто быстрее оденется"	Подвижные игры
	Цель: vormировать начальных представ-лений о здоровом образе жизни.	

Май.

№ п/п	Тема	Формы работы
1.	" Как мы ходили всей семьей на Парад Победы" Цель:расширять представления, знания детей о Великой Отечественной войне, празднике Победы..	Беседа
2.	" Что значит имя моего прадеда?" Цель: познакомить детей с правом на имя и с историей возникновения имени.	Беседа
3.	Итоговое занятие Цель:формирование понимания значения семьи в жизни каждого человека	Беседа

2.4.Ата-аналар белән эш.

Хәзерге фән һәм практика баланың шәхесен формалаштыруда гаиләнең уникаль роль уйнавын исбат итә. Беренче социальләшү гаиләдә башлана, баланың дөнъяга, үзенә, башка кешеләргә карашы, мөнәсәбәте формалаша. Ата-аналарның кайгыртучанлыгы балада аның үз-үзенә ышанычын тудыра, башка кешеләр белән түземлек, үзара хөрмәт принциплары нигезендә үзара мөнәсәбәткә керергә әзер торырга ярдәм итә.Ата-ананың тәрбия һәм белем бирү эшчәнлегендә катнашу мөмкинлегә булу бик зур әһәмияткә ия. Хәзерге заман балалар бакчасы ата-аналарга психологик һәм педагогик ярдәм күрсәтүче учреждение буларак та хезмәт итә. Шул ук вакытта гаилә дә үзара хезмәттәшлек итәр өчен педагогларны өзлексез үсешкә рухландыра.

Түбәндәге бұрычларны үтәмичә, максатка ирешү мөмкин түгел:

-гаилә белән партнерлык мөнәсәбәте урнаштыру;

-бакчада ата-анага бала тормышында катнашу өчен шартлар тудыру;

бала тәрбияләүдә ата-аналарга психологик ярдәм күрсәтү;

гаиләләр белән үзара аралашуда педагогик компетентлыкны өзлексез күтәрү.

Ата-аналар белән эшләүнең принциплары.

1. Психологик уңайлык (комфорт) принципы – ата-аналар белән аралашуда жылы атмосфера булдыру, һәр гаиләнең ихтыяжын, социаль-психологик характеристикасын исәпкә алу. Ата-ана белән үзара ышанулы мөнәсәбәт ул – хөрмәт, диалогка омыту, игътибарлылык, ихласлылык. Балага һәм аның яқыннарына карата тәрбиячәнең игелеклелеге һәм ачыклығы ата-ана яғыннан уңай кабул ителә. Ата - аналарның бакчада балалары шат булса, алар тәрбиячеләргә сораулар белән мөрәжәгать итәләр. Ата-аналарның бала өчен балалар бакчасының уңайлы, куркынычсыз, файдалы булуын күргәнә түгел, ә балаларның үсешен күрүләре дә әһәмияткә ия. Тәрбиячәнең баланың яшь үзенчәлеген, психологиясен, үсеш кризисын белүе, ата-ананы тынычландырып, кирәкле сүзләр таба белүе, алар белән ягымлы мөгаләмәдәге әңгәмәдәшче булуы мөһим.

2. Эшчәнлек принцибы. Беләм һәм тәрбия бирү процессында балалар бакчасы һәм ата-аналар арасындагы бәйләнештигез хокуклы партнерлар сыйфатына корылган. Партнерлык процессы катлаулы: танышу, стереотипларның жимерелүе һәм үзара аңлашу урнашу, бала тәрбияләүдә бер үк максатны күздә тоту. Педагогның һәм балалар бакчасының позитив имиджы булуы мөһим.

3. Бербөтенлек принцибы – тәрбия һәм беләм бирүдә гаилә һәм жәмгыять институтларының аерылгысыз бербөтен булуына нигезләнгән. Әлеге принцип бала тәрбияләүдә гаилә белән балалар бакчасының эш стратегиясен билгели. Жәмгыяти тәрбиянең нигезе ул - балага социаль таләпләр системасы кую. Ата-аналарның тәрбияви тәэсире булып, балага карата мөхәббәт, аны куркынычсызлык белән тәэмин итү, аны ничек бар шулай кабул итү тора.

4. Минимакс принцибы – һәр гаиләгә дифференциаль яқын килү, ата-аналар белән эчтәлекле, тактлы аралашу. Ата-аналар белән танышкач, педагог һәр гаиләнең үзенчәлеген ачыклай, аларның активлыгын күтәрү өчен планлы рәвештә шартлар тудыра.

5. Вариативлык принцибы – ата-аналарга тәрбия һәм беләм бирү процессына кушылу һәм аралашуның формаларын тәкъдим итү: традицион һәм традицион булмаган, шәхси һәм төркемләп, дистанцион һәм кара-каршы аралашу.

6. Өзлексезлек принцибы өйдә һәм балалар бакчасында тәрбия бирүнең өзлексез баруын күз алдында тоту.

7. Ижадилык принцибы – тәрбия һәм беләм бирү процессында барысына да ижадилык күрсәтергә мөмкинлек ачу.

Ата-аналар белән эшләүнең формалары.

1. Мәгълүмати чаралар – (телдән журнал, реклама буклеты; балаларга тәрбия һәм беләм бирү сораулары буенча мәгълүмати белешмә хезмәте; СМИ да чыгышлар; мәгълүмати кәрзиннәр, хатлар; күрсәтмә психо-педагогик пропаганда һ.б.)

2. Оештыру эшләре – (ата-аналар жыелышы; анкеталар тутыру; жәмгыяти ата-аналар оешмаларын төзү; коференцияләр, ата-аналар белән берлектә педсоветлар; брифинглар һ.б.)

3. Культура-агарту чаралары – (ата-аналар мәктәбе; консультацияләр; тематик очрашулар; матур әдәбият буенча тематик күргәзмәләр оештыру; тренинглар; семинарлар; әңгәмә; дискуссияләр; ата-аналар кунакханәсе; түгәрәк өстәл һ.б.)

4. Оештыру-эшчәнлек – (ата-аналар белән берлектә үткәрелгән балаларның үсеш мониторингы, берләштерелгән ата-ана-бала проекты; күргәзмәләр; вернисажлар; мастер-класслар; балалар, педагоглар, ата-аналар ижаты; гаилә портфолиосы ясау; ижади эшчәнлек өчен табигый һәм ташландык материаллар жыю; балалар бакчасын ремонтлауда һәм яшелләндерүдә катнашу; балаларның бакчадагы тормышын сурәтлэгән буклет, видеофильмнар эзерләү, журналлар чыгару; бакчада үткәрелгән чаралар турында фотоматериалларны электрон жибәрүдә булышу; үстерешле предметлы тирәлекнең сыйфатын тикшерүдә катнашу һ.б.)

5. Ата-аналарның педагогик процесста катнашуы – (ата-аналар катнашы белән шөгыйльләр; балаларга әкиятләр уку; балалар белән төрле темага әңгәмәләр кору; ата-аналар катнашы белән сәхнәләштерү; саф һавада йөргәндә, экскурсияләргә барган балаларны озату; Ачык ишекләр, Сәләмәтлек көнендә, Шәфкатьлелек марафонында катнашу һ.б.)

Ата-аналар белән эш планы

Сентябрь

№	Тема
1.	Ата-аналар белән анкета уздыру “Туган телдә сөйләшү кирәкме?”(УМК)
3.	Ата-аналар почмагын эзерләү. Консультация “ Ата-аналарга урам хәрәкәтенен куркынычсызлыгы”

Октябрь

№	Тема
	Ата-аналар жыелышы “4-5 яшьлек балаларның яшь үзенчәлекләре, психик үсеше”
1.	Әңгәмә “ Балаларга нинди әкиятләр укырга?” (НРК)
2.	Индивидуаль әңгәмәләр “Туган телдә сөйләшәбез”. “Учим татарский язык” (УМК)
3.	“Алтын көз” иртәсе
4.	1. Балаларның ялын оштыру 2. Әңгәмә “ Жәяүле юлда”.

Ноябрь

№	Тема
1.	Грипп һәм аны булдырмау чаралары
2.	Фотовыставка оештыру: “ Мин һәм минем әбием”
3.	“Кадерле әниемә” әниләргә багышланган иртә- татар һәм рус телендәге ял итү чарасы (УМК һәм НРК)
4.	1.Әңгәмә “Балаларны дәрәс киенде-рик”.
5.	2.Инструктаж үткәрү “ Юл һәм транспорт хәләкәтләре” Ата-аналарга киңәшләр: “Балаларга ЮЙК буенча нинди китаплар укырга”

Декабрь

№	Тема
1.	Балаларны чыныктыру.

2.	Индивидуаль эңгемэлэр: эмоциональ үсеш мәсьәләләр
3.	Ата-аналар жылышы “Балаларның танып белүчәнлеген ничек арттырып була”, “Татарча да яхшы бел, русча да яхшы бел”(УМК)
4.	“Яңа,яңа, яңа ел!” иртәсе

Гыйнвар

№	Тема
1.	Туклану физиологиясе
2.	Рәсемнәр күргәзмәсе оештыру: ” Баламның яраткан уенчыгы”
3.	Күчмә папка “Кышкы манзаралар” (УМК)
4.	Стенд “ Юл билгеләре илендә” Уен-сәяхат “Иң эһәмиятле светофор”.

Февраль

№	Тема
1.	Балаларның көнкүреш ихтыяж-лары өчен тудырылган уңайлык-лар турында сөйләшү. (УМК һәм ФДБС)
2.	Әтиемнең уңган куллары – бәй-гесе игълан итү.
3.	“Әти белән көчле мин”- иртәсе
4.	Бала сөйләмдәге кимчелекләр һәм аларның сәбәпләре

Март

№	Тема
1.	“Әниемнең алтын куллары”- бәйгесе уздыру.
2.	“Әнием - алтыным” иртәсе
3.	Ата-аналар жылышы “Табигатьнең балалар психик үсешенә йогынтысы”
4.	Сөйләмдәге кимчелекләрне булдырмау өчен гамәли күрсәтмәләр. (УМК)

Апрель

№	Тема
1.	“Шаяру, көлке көне”
2.	“Тукай әкиятләре” бәйге (НРК)
3.	Юл кагыйдәләрен беләсезме? –анкета уздыру Кагыйдәләрне өйрәнү чарасы: “Рөхсәт ителә-рөхсәт ителми”
4.	“Төрле милләт курчагы” конкурсына нәтижә ясау (НРК)

Май

№	Тема
1.	Балаларны жәйге ялга әзерләү.
2.	Балалар майданчыгын жәйгә әзерләү.
3.	1.“Без ял итәргә яратабыз”- (НРК- халык бәйрәмнәре) консультация, инструктаж үткөрү. 2.Максатчан сәяхәт: “Юл билгеләре – безнең дуслар”
4.	Ата-аналар жылышы “2020-2021 нче уку елының тәрбия һәм уку процессына йомгак ясау”

Консультациялар

№	Тема	Үткәру вакыты
1	1. “Ике дәүләт телендә сөйләшәбез” (УМК). 2. Юл йөрү кагыйдәләрен үтибезме?	Сентябрь
2	1. “Гиперактивлылык-диагноз түгел”	Октябрь
3	1. “Балаң – шәхес булып үссен”. 2. “Агрессив балалар.”	Ноябрь
4	1. “Мин” үсеше, мәктәпкәчә яшьтәге баланың төп психологик сәламәтлеге 2. Бала белән ничек һәм кайсы телдә арала-шырга. (УМК)	Декабрь
5	1. “Сулагайга сүз әйтмәгез.” 2. “Баланың әхлакый тәрбиясе” (НРК)	Гыйнвар
6	“Сәламәтләнדרүче уеннар” (НРК)	Февраль
7	“Сәламәт булып үсүдә гаиләнең төп роле”.	Март
8	Бала дигән олы зат (бала хокуклары турында халыкара Конвенция).	Апрель
9	“Без ял итәргә яратабыз” (НРК).	Май

Ата – аналар жылышы.

№ п/п	Тема	Үткәру вакыты
1.	1. “ 4-5 яшьлек балаларның яшь үзенчәлекләре, психик үсеше” 2. Балаларны туган телгә, рус теленә һәм татар теленә өйрәтү УМК программасы белән таныштыру.	Сентябрь
2.	1. “ Баланың танып белүчәнлеген ничек арттырып була?” 2. “ Татарча да яхшы бел, русча да яхшы бел” (УМК)	Декабрь
3.	1. “ Табигатьнең балалар психик үсешенә йогынтысы”	Март
4.	1. “ 2020 -2021 нче уку елының тәрбия һәм уку процессына йомгак ясау”	Май

УМК һәм МРК буенча ата-аналар белән эш планы

Сентябрь

1. УМК Ата-аналар жылышында балаларны туган телгә, рус теленә һәм татар теленә өйрәтү УМК программасы белән таныштыру.

2. УМК «Безнең яраткан мультфильм» дискын эти – әниләргә тәкъдим итү

3. МРК Күчмә-папка «Удмурт халкы, аларның горел-гадәтләре»

Октябрь

1. УМК «Безнең яраткан мультфильм» дискын эти – әниләргә тәкъдим итү

2. УМК УМК буенча балаларны туган телгә һәм рус теленә өйрәтү методик эсбаплары күргәзмәсе оештыру.

Ноябрь

1. УМК «Безнең яраткан мультфильм» дискын эти – әниләргә тәкъдим итү

2. УМК Рус балаларына “Көз” айларына хас булган сүзләргә өйрәнү буенча мәгълүмат бирү.

Декабрь

1. МРК Ата- аналар өчен мугълүмат: «Идел буе халкының кышкы уеннары»

2. МРК Күчмә-папка «Идел буе халкы-Чувашлар»

3. УМК «Безнең яраткан мультфильм» дискын эти – энилэргә тәкъдим итү

Гыйнвар

1. УМК «Безнең яраткан мультфильм» дискын эти – энилэргә тәкъдим итү 2. МРК Күчмә-папка «Идел буге халкы-Мордва»

3. МРК Идел буге халкы әкиятләре бугенча «Без әкият ясыбыз», бала һәм ата-ананың уртак ижат бәйгесе.

Февраль

1. МРК 15 февраль – Татар поэты Муса Жәлилнең туган көне. “М. Жәлилнең биографиясе һәм шигырьләре” ата-аналар өчен мәгълүмат.

2. МРК 21 февраль – Туган тел көне, мәгълүмат.

Консультация «Татарча бишек жырлары һәм такмаклар»

Март

1. МРК 21 март Науруз бәйрәм –мәгълүмат һәм котлаулар.

2. МРК Күчмә-папка «Идел буге халкы-Марийлар»

3. УМК «Безнең яраткан мультфильм» дискын эти – энилэргә тәкъдим итү

Апрель

1. МРК 26 апрель – Г.Тукай туган көне. “Тукайның биографиясе һәм шигырьләре” ата-аналар өчен мәгълүмат.

2. УМК «Безнең яраткан мультфильм» дискын эти – энилэргә тәкъдим итү

3. МРК Тукай әкиятләре һәм мультипликация сюжетлары һәм УМК бугенча рәсем бәйгесе игълан итү

4. МРК “Идел буге халкының киёмнәре кигән курчак” бәйгесе игълан итү.

Май

1. МРК Ата-аналар өчен мәгълүмат «Татарстан Республикасының матур урыннары»

2. УМК «Безнең яраткан мультфильм» дискын эти – энилэргә тәкъдим итү

3. МРК «Халык бизәкләре», бала һәм ата-ананың уртак ижат бәйгесе.

III. Оештыру бүлеге.

3.1. Материаль -техник һәм методик кулланма

Төркемдә белем һәм тәрбия бирү өчен уенчыклар һәм уен почмаклары бар.

«Туган ягым - Татарстан» почмагы

Милли киёмдәге курчаклар: татар малае һәм кызы, рус малае һәм кызы

Габдулла тукай портреты

Уеннар өчен битлекләр

Дидактик уеннар

Методик әсбаплар һәм аудио кушымта

К.В. Закирова, Л.Р. Мортазина “Балачак – уйнап – көлеп үсәр чак”

З.М. Зарипова, Р.С. Исаева “Үстерешле уеннар”

К.В.Закирова, Р.Ә.Кадырова, Г.М.Сафиуллина “Балалар бакчасында әдәп- әхлак тәрбиясе”

З.М.Зарипова, А.Х.Габдрахимова, А.Т.Миникаева “Балалар бакчасында бердәм белем бирү эшчәнлеге”

К.В. Закирова, Л.Р. Мортазина “Әй уйныйбыз, уйныйбыз”

Татар телендә мультфильмнар

Диск “Балалар һәм эти-эниләр өчен УМК бугенча уеннар”

Диск “Әкиятләр”

Аудио – китап “Татар әкиятләре”

Диск “Шома бас”

Диск “Танцы народов Поволжья”

Мәгълүмат әсбаплары

Татар язучылары һәм шагыйрьләре

Татар халык сәнгате

Әкиятләргә иллюстрацияләр

Татарстан Республикасы турында белешмә

Рәсәй турында белешмә

Нурлат шәһәре турында белешмә
Татарстан Республикасы шәһәрләре турында белешмә
Трафаретлар / орнаментлар
Идел буге халыклары уеннары
Рәсәй геральдикасы һәм бәйрәмнәре
Альбом “Минем туган ягым”

Татар әдәбияты

Балалар өчен шигырьләр
Л.А. Харисова, В.А. Гарипова “Ватаным Татарстан”
Батулла “Бишек хикәятләре”
М. Фәйзуллина “Чебиләр зарядкасы”
Ә. Ситдыйкова “Серле дөнъя”
Ф.Сафин “Кошлар яратучы малай”
Татар халык әкиятә “Камыр Батыр”
Татар халык әкиятә “Саламторхан”
Татар халык әкиятә “Сак –сок”
Г. Тукай “Тылсымлы сәхифәләр”

«Музыкаль» почмак

Уен кораллары

Барабан, агачтан пластмасстан эшләнгән маракас, ирен гармуны, металлофон, саксафон, гитара, бубен, кастонетта, колотушка, курай.

Музыкаль- дидактик уеннар
“Баскыч”

“Күңелле-күңелсез”

“Музыкаль уен кораллары”

Ясалма уен кораллары

Микрофон, маракас

“Кәеф” почмагы

Күрсәтмә әсвап “Кәеф театры”

Өстәл театры “Кәеф театры”

Коллективта бердәмлек оештыру уеннары картотекасы

Театральләштерелгән уеннар картотекасы

Эмоциональ бушатылу “көзге”

“Театр” почмагы

Өстәл пәрдәсе; өстәл, күлгә, би-ба-бо, таякчыклар һәм бармак театрлары, театр өчен битлекләр, киёмнәр.

Дидактик уен “Әкият геройлары”

Лото “Әкиятләр”

Күрсәтмә әсвап “киёмнәр өчен бизәкләр”

“ПДД” почмагы

Лото “Юл йөрү билгеләре” 2шт

Дидактик уен “Сак бул, юл!”

Күрсәтмә әсвап “Транспорт”

Дидактик уен “Юл йөрү билгеләрен өйрәнәбез”

Өстәл уены “Юл”

Махсус тарнспорт

Күрсәтмә әсвап “Берүзем урамда”

Картотека “Транспорт”

Папка “Балаларга юл йөрү кагыйдәләрен өйрәтү”

Папка “Светофорны өйрәнәбез”

Методик кулланма

Г.А. Галеева, С.М. Гаффарова “Мәктәпкәчә яшьтәге балаларны юлларда үзләрен хәвефсез тоту кагыйдәләрен өйрәтү”

Э.Я. Степаненкова, М.Ф.Филенко “Дошкольникам о правилах дорожного движения”

В.Э.Рублях “Правила дорожного движения”

Т.Шакирова “Юл хэрэктэ билгелэре”
Табышмаklar “Занимательно о правилах дорожного движения»
Транспорт турында шигырлэр

“Физкультура ”почмагы

Уеннар картотекасы
“Күзлэргэ гимнастика ясьйбыз”
“Сулыш гимнастикасы”
“саламэтлэндерүче уеннар”
“Хэрэктэ уеннар”
“Бармак гимнастикасы”
“Сюжетлы– рольле уеннар”
“Физминуткалар”
“Санамышлар”
“Жырлы – биюле уеннар”
“Йога”
“Чыныктыру»

Күрсэтмэ эсваплар:

“Кышкы спорт төрлөре”
“Жэйге спорт төрлөре”
“Спорт жиһазлары”

Жиһазлар :

Туплар, скакалкалар, төсле тасмалар, шишкалар, шалтыравыклар, сыбызгы, бубен, качыклар, флаглар, кеглялар, обручлар, гантельлэр, кольцеброслар.
Ясалма чыныктыру жиһазлары
Массаж келэмчеге, пробкалардан эзлэр һәм келэмчеклэр, мунчаладан келэмчеклэр, киндер сюрприз йомыркаларынан канат һәм гантельлэр, ясалма туплар (эчендэ борчак)

“Куркынычсызлык” почмагы

Методик кулланма:

Т.А.Шорыгина “Беседы об этикете с детьми 5-8лет”
Т.А.Шорыгина “Беседы о воде, о природе”
Т.А.Шорыгина “Беседы о правилах пожарной безопасности”
Т.А.Шорыгина “Беседы об основах безопасности с детьми 5-8лет”
Т.А.Шорыгина “Беседы о том, кто где живет”
“Дөрөс туклану”
Папка “Янгын куркынычлыгы”
Картотека бесед по профилактике травматизма
Үстерүче уеннар
“Урамда куркынычсызлык”
“Беренче ярдәм”
“Өйдәге куркынычсызлык”
“Ут белән уйнама”
“Саламэт бул”
“Профессиялэр”
Лото “Бөтен эш тә яхшы”

“Табигать” почмагы

Үстерүче уеннар
Табигать календаре
Лото “Беренче предметлар”
Лото “Йорт хайваннары”
Лото “Продуктлар”
“4нче ким”
“Баллы-тозлы, ачы”
“Хайваннар һәм аларның балалары”
“Рәсемнәрне бер рәткә жый”
“Табигать күчтәнәчлөре”

“Агачлар”

«4 сезона»: кыш, яз, жэй, көз.

«Экологик уеннар»

Күрсәтмә эсваплар:

«Рәсемнәр буенча хикәяләр төзү»: кыш, яз, жэй, көз.

«Һава торышы»

«Ел фасыллары алгоритмы»

«Хайваннар, жыләкләр, кошлар»

«Агачлар, куаклар, гөмбәләр»

«Безнең як кошлары»

«Чәчәкләр»

«Киёмнәр»

«Кошлар»

«Җиһазлар»

«Гербарий»

«Кызыл китап»

«Чәчәкләр турында легенда»

Муляжлар: жыләкләр, жыләк-жимешләр, яшелчәләр, кыргыз һәм йорт хайваннары, жир-су хайваннары, бөжәкләр.

“Сөйләм үсеше” почмагы

Үстерүче уеннар

“Капма -каршы”

“Мәгънә буенча аер”

“4нче ким”

“Рәсемнәр буенча хикәя яз”

“Сюжетлар буенча хикәя төзе”

“Матур сүзләр өйрәнәбез”

“Табышмаклар”

“Шигырьләр”

«Сөйләм телен һәм уйлау сәләтен үстерүче уеннар»

«Чиста сөйләшү күнегүләре»

«Бер, күп»

«Минем яраткан әкиятләр»

“Математика” почмагы

Үстерүче уен “Без саныбыз”

Лото “Төсләр һәм фигуралар”

Дидактик уен “Төс һәм форма”

Лото “Уңга - сулга”

Дидактик уен “Предметлар һәм контурлар”

Лото “Зур, уртача, кечкенә”

Дидактик уен “Бергә саныбыз”

Дидактик уен “Геометрик мозаика”

Дидактик уен “Истә калдыр”

Дидактик уен “Нәрсә житми”

Дидактик уен “Для умников и умниц”

Дидактик уен “Нәрсә туры килми”

Дидактик уен “Логик таблица”

Развивающая игра-лото “Считаем и читаем”

Шулай ук төркем кибет, чәчтараш, гаилә, шифахәнә, дарухәнә, транспорт, почта сюжетлы-рольле уеннар өчен җиһазлар һәм эсваплар белән тулыландырылган.

3.2. Методик кулланмалар

Төп программалар:

1. Комплекслы программа «Туганнан мәктәпкә кадәр»Веракса Н.Е., Комарова Т.С., Васильева М.А.
2. бнчы “Кояшкай” балалар бакчасының төп белем бирү программасы.

Парциаль программалар:

3. Белем һәм тәрбия эшчәнлегенә перспектив программасы «Туганнан мәктәпкә кадәр» Н.Е. Веракса, М.А. Васильевой, Т.С. Комаровой. Уртанчылар төркеме.
4. Закирова К.В., Мортазина Л.Р. “Әй уйныйбыз, уйныйбыз...” Балалар бакчасында хәрәкәтле уеннар: балалар бакчасы тәрбиячеләре һәм физкультура инструкторлары өчен методик кулланма. – Казан: Беренче полиграфия компаниясе, 2013. – 224 б.
5. Закирова К.В. “Балалар бакчасында әдәп-әхлак тәрбиясе: методик кулланма/К.В. Закирова, Р.Ә. Кадыйрова, Г.М. Сафиуллина – Казан: Беренче полиграфия компаниясе, 2013. – 424 б.
6. Зарипова З.М. “Үстерешле уеннар: методик кулланма/З.М. Зарипова, Р.С. Исаева. – Казан: Беренче полиграфия компаниясе, 2013. – 128 б.
7. Закирова К.В. “Әхлак нигезе-матру гадәт”(Гаиләдә һәм балалар бакчасында әдәп-әхлак тәрбияләү): Методик кулланма/К.В. Закирова, Р.Ә. Кадыйрова. – Казан: Мәгариф, 2004. – 383 б.
8. Закирова К.В., Мортазина Л.Р. Балачак-уйнап-көлөп үсәр чак: методик кулланма. – Казан: Редакционно-издательский центр, 2012
9. Күзәтүләр нигезендә мәктәпкәчә яшьтәге балаларга әйләнә-тирә турында белем бирү. Нәжметдинова Р.Ф
10. Комарова Т.С. “Занятия по изобразительной деятельности в детском саду» (Из опыта работы) . М., «Просвещение», 1978.
11. Комплекслы белем бирү «Туганнан мәктәпкә кадәр» Н.Е. Веракса, Т.С. Комарова, М.А. Васильева. Уртанчылар төркеме - Волгоград: Учитель, 2012 Колесникова Е.В. «Математика для детей 4-5 лет», ФГОС таләпләренә туры килгән.
12. Кравченко И.В., Долгова Т.Л. Балалар бакчасында күзәтү. Уртанчылар төркеме. Прогулки в детском саду. Методик кулланма – М.: ТЦ Сфера, 2011.
13. Мәктәпкәчә яшьтәге балаларны юлларда үзләрен хәвефсез тоту кагыйдәләренә өйрәтү дәресләре циклы. Методик күрсәтмәләр/ Авт.-төз.: Г.А. Галеева һ.б. – Казан: “Балаларның тормыш иминлеге фәнни үзәге” ДУ нәшрияте, 2010
14. “Туган телдә сөйләшәбез: методикәсбап /Ф.В. Хәзрәтова, З.Г. Шәрәфетдинова, И.Ж. Хәбибулина. – Казан: Инновацион технологияләр үзәге. – 2013. – 256 б.
16. Төбәкнең мәктәпкәчә белем бирү программасы. – РИЦ, 2012
17. Хрестоматия для дошкольников 4-5 лет/Сост. Н.П. Ильчук и др. – 1-е издание. М., АСТ, 1997.
18. Юсупов Ф.Ю., Камалова З.Ф., Борханова Р.А. “Гөлбакча”. Балалар бакчалары өчен хрестоматия. 1990

3.3. Белем бирү эшчәнлеге чөлтәре

Атна көннәре	Вақыты	Белем бирү эшчәнлеге
Понедельник Дүшәмбе	09.00-09.20	1. Речевое развитие/ Сөйләм үсеше Развитие речи / Сөйләм телен үстерү.
	10.15-10.35	2. Физическое развитие / Физик үсеш Физик тәрбия
		Режимный момент: речевое развитие - русский язык Режим моменты: сөйләм үсеше - рус теле
Вторник Сишәмбе	09.00-09.20	1. Музыка.
	10.40-11.00	2. Физическое развитие (на свежем воздухе) / Физик үсеш Физик тәрбия (саф һавада)
		Режимный момент : Английский язык Режим моменты: Английский язык
Среда Чәршәмбе	09.00-09.20	1. Познавательное развитие / Танып белү үсеше Формирование элементарных математических представлений /Иң гади математик күзаллаулары үстерү
	10.00-10.20	2. Художественно-эстетическое развитие / сәнгати - нәфәсәти үсеш Лепка/әвәләү - аппликация / кисеп ябыштыру

		Режимный момент:
Четверг Пәнжешәмбе	09.00-09.20	1.Музыка.
	09.30-09.50	2. Художественно-эстетическое развитие /сәнгати - нәфәсәти үсеш Рисование / рәсем
		Режимный момент : Английский язык Режим моменты: Английский язык
Пятница Жомга	09.00-09.20	1.Познавательное развитие / Танып белү үсеше Формирование целостной картины мира, расширение кругозора / Әйләнә-тирә табигать белән танышу эшчәнлеге
	10.15-10.35	2. Физическое развитие / Физик үсеш Физик тәрбия
		Режимный момент: речевое развитие - русский язык режим моменты: сөйләм үсеше - рус теле

10 белем бирү эшчәнлеге - 20 минут

Расписание ОД составлено в соответствии с:

- Федеральным государственным образовательным стандартом дошкольного образования (Приказ Министерства образования и науки Российской Федерации от 17 октября 2013 г.№1155).
- СанПин 2.4.1.3049-13 «Санитарно-эпидемиологические требования к устройству, содержанию и организации режима работы дошкольных образовательных организаций» от 15 мая 2013г.
- Примерной основной общеобразовательной программой дошкольного образования «От рождения до школы» (под ред. Н. Е. Вераксы, Т. С.Комаровой, М. А. Васильевой.Москва, 2014г.)

3.4. Көндөлөк режим

Уртанчылар төркеменең көн тәртибе

Режим дня средней группы (холодный период / салкын вакыт)

Режимные моменты / Режим моментлары	Время/Вакыт	
Утренний прием, осмотр, игры, индивидуальная работа, самостоятельная деятельность, игровая деятельность, познавательно-исследовательская деятельность, самообслуживание, элементарно-бытовой труд / Балаларны кабул итү һәм карау, уеннар, танып белү-тикшеренү эшчәнлеге, индивидуаль эш, көнкүреш хезмәте, балаларның мөстәкыйль эшчәнлеге.	06.30- 08.00	
Утренняя гимнастика/ Иртэнге гимнастика	08.10 – 08.18	
Подготовка к завтраку, завтрак /Иртэнге ашқа эзерлек, иртэнге аш	08.18-08.35	
Игры, самостоятельная деятельность, подготовка к ОД / Уеннар, мөстәкыйль эшчәнлек, белем бирү эшчәнлекләренә эзерлек.	08.35-09.00	
Образовательная деятельность / Белем бирү эшчәнлеге	Понедельник	09.00-10.10
	Вторник	09.00-10.20
	Среда	09.00-09.50
	Четверг	09.00-09.50
	Пятница	09.00-10.10
Занятия с логопедом 1. Подгрупповые занятия	Вторник	8.30 – 8.50
	Четверг	8.30 - 8.50
2. Подгрупповая и подвижная микрогруппа	Вторник	8.50 – 9.10
	Четверг	9.10 – 9.30
		9.30 – 9.50
3. Индивидуальные занятия	Вторник	9.50 –11.35
	Четверг	9.50 –11.20
Второй завтрак/ Икенче иртэнге аш	09.50-10.00	

Подготовка к прогулке. Прогулка: самостоятельная деятельность, игровая, познавательная–исследовательская деятельность, элементарно – бытовой труд / Сафһавага чыгарга эзерлек, сафһавадабулу мөстәкыйль эшчәнлек, көнкүреш хезмәте, уеннар, танып белү-тикшеренү эшчәнлеге	10.00-12.10	
Возвращение с прогулки, самостоятельная деятельность, игровая деятельность / Саф һавадан керү, балаларның мөстәкыйль эшчәнлеге, уен эшчәнлеге.	12.10-12.30	
Подготовка к обеду, обед / Төшкеашка эзерлек, көндөзгәш вакыты	12.30 -13.00	
Спокойные игры, подготовка ко сну, дневной сон/ Тынычландыручы уеннар, көндөзгәйокыга эзерлек, көндөзгәйокы	13.00-15.00	
Постепенный подъем, закаливающие процедуры, подготовка к полднику/ Йокыдан тору, чыныктыру процедуралары, төштән соңгы ашка эзерлек.	15.00-15.20	
Полдник / Төштән соңгы аш вакыты	15.20-15.30	
Дополнительная платная образовательная деятельность. Дополнительная бесплатная образовательная деятельность./ Өстәмә белем биру эшчәнлекләре	Понедельник	15.30-15.50
	Вторник	15.30-15.50
	Среда	15.30-15.50
	Четверг	15.30-15.50
	Пятница	15.30-15.50
Самостоятельная деятельность, игровая деятельность, познавательная–исследовательская деятельность, самообслуживание, элементарно бытовой труд, чтение художественной литературы, / Инд.эш, көнкүреш хезмәте, уеннар, танып белү – тикшеренү эшчәнлеге, мөстәкыйль эшчәнлек, әдәби уку	15.50 - 16.15	
Подготовка к ужину, ужин/кичке ашка эзерлек, кичке аш	16.15-16.40	
Самостоятельная деятельность, игровая деятельность, познавательная–исследовательская деятельность. Подготовка к вечерней прогулке / Мөстәкыйль эшчәнлек, уеннар, танып –белү эшчәнлеге. кичке саф һавага чыгырга эзерлек.	16.40- 17.15	
Прогулка, игры, уход детей домой/ Сафһавадабулу, уеннар, балаларның өйләренә озату	17.15- 18.30	

3.5. Бәйрәмнәр, күнел ачу чаралары

Күнел ачу чаралары, бәйрәмнәр - һәр балага төркем бүлмәсендә, урамда ирекле уеннар уйнарга, актив һәм пассив ял итәргә мөмкинлек, эмоциональ тынычлык бирә, баланың үзенә шөгыль таба белү сәләтен формалаштыра

№	Чаралар	Дата	Жаваплы
1.	Күнел ачу «Белем көне»	1 сентябрь	Тәрбиячеләр
2.	Табигый материаллардан балалар эше күргәзмәсе «...Күзләр карап туймаслык...»	Сентябрьнең 4нче атнасы	Тәрбиячеләр, ата-аналар
3.	«Сөмбелә»-көз бәйрәме	Октябрьнең 4 нче атнасы	Тәрбиячеләр
4.	Әниләр көне	Ноябрьнең 3 нче атнасы	Тәрбиячеләр.
5.	Яңа ел балалар иртәсе	Декабрьнең 4 нче атнасы	Тәрбиячеләр
6.	Рәсем күргәзмәсе «Буранлы ак кыш...»	Гыйнварның 4	Тәрбиячеләр

		нче атнасы	
--	--	------------	--

7.	Кышкы күнел ачулар	Февральнең 1 нче атнасы	Тәрбиячеләр
8.	Бәйрәм «Рәсәй армиясе – көчле, кодрәтле!»	Февральнең 3 нче атнасы	Тәрбиячеләр
9.	Рәсем күргәзмәсе «Әниемә бүләк»	Мартның 1 нче атнасы	Тәрбиячеләр.
10.	Халыкара хатын-кызлар бәйрәме – Яз бәйрәме	Мартның 1 нче атнасы	Тәрбиячеләр.
11.	Халыкара кошлар көне.	Апрельнең 1 нче атнасы	Тәрбиячеләр
12.	Карга боткасы	Апрельнең 3 нче атнасы	Тәрбиячеләр.
13.	«Жиңү көне» - бәйрәме	Майның 2 нче атнасы	Тәрбиячеләр
14.	“Исәнме, жэй”-күнел ачу	Майның 4 нче атнасы	Тәрбиячеләр
15.	«Балаларны яклау көне»	Июньнең 1 нче атнасы	Тәрбиячеләр

3.6. Кулланылган әдәбият:

- Примерная основная общеобразовательная программа дошкольного образования « От рождения до школы»/ под редакцией Н.Е. Вераксы, Т.С. Комаровой, М. А. Васильевой. – Москва: Мозаика-Синтез, 2014.
- “Туган телдә сөйләшәбез: методик әсбап/Ф.В.Хәзрәтова, З.Г.Шәрәфетдинова, И.Ж.Хәбибуллина. – Казан: Инновацион технологиялар үзәге, 2013
- Балалар бакчасында тәрбия һәм белем бирү программасы/ М.А. Васильева, В.В. Гербова, Т.С. Комарова ред.; Русча 4 нче басмадан К.В. Закирова, Р.Ә. Кадырова, З.Г. Ибраһимова, Г.Р. Гыйләжетдинова, Ф.Ж. Жәләлетдинова тәрж.-Казан: Мәгариф, 2006.-286 б.
- Дыбина О.В. Ознакомление с предметным и социальным окружением. Средняя группа.-М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2020.-96 с.
- Закирова, К.В. Хрестоматия для воспитателей дошкольно- образовательных учреждений “ На поляне детства”/ К. В. Закирова. –Казань, 2011.
- Закирова, К.В. Балалар бакчасы тәрбиячеләре һәм эти-әниләр өчен хрестоматия “ Балачак аланы”/ К. В. Закирова. – Казан, 2011.
- Куцакова Л.В. Конструирование из строительного материала: Средняя группа.-М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2016.-80 с.
- Комарова Т.С. Изобразительная деятельность в детском саду: Средняя группа.-М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2020.-104 с.: цв.вкл.
- *Коломиченко, Л.В.*Блочно- тематический план реализации « Программы социального развития детей дошкольного возраста»/Л.В. Коломиченко, Л. И. Югова. – Пермь, 2003.
- Соломенникова О.А. Ознакомление с природой в детском саду: Средняя группа.- М.: МОЗАИКА-СИНТЕЗ, 2015.-96 с.
- Гербова В.В. Развитие речи в детском саду. Средняя группа.- М.: Мозаика –Синтез, 2020.-104 с.: цв.вкл.

В настоящем документе пронумеровано,
прошнуровано, скреплено и заверено печатью
Секция досудебной (детской) защиты
Заведующий «Детского сада №6 Солнышко»
Подпись *Н.Н. Мугинова* Н.Н. Мугинова

